



**KOMENDA GŁÓWNA  
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

**PROGRAM  
SZKOLENIA PODSTAWOWEGO  
W ZAWODZIE STRAŻAK**

**Warszawa, 2016**

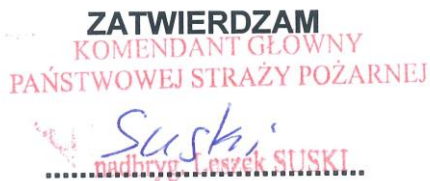
Program opracował zespół powołany Decyzją nr 60 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 1 września 2016 r. w składzie:

- |                            |  |
|----------------------------|--|
| bryg. Jacek Borowski       | – Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej                      |
| mgr Magdalena Stajszczyk   | – Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej                      |
| st. bryg. Mirosław Bosiek  | – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej<br>w Piasecznie   |
| bryg. Marek Krassowski     | – Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej<br>w Warszawie      |
| mł. bryg. Łukasz Konieczny | – Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej<br>w Częstochowie  |
| st. kpt. Piotr Bryzek      | – Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej<br>w Bydgoszczy |

## SPIS TREŚCI:

	<b>Strona</b>
A. Organizacja kształcenia	4
1. Założenia organizacyjne	4
2. Cel szkolenia	4
3. Warunki przyjęcia na szkolenie	5
4. Sylwetka zawodowa słuchacza i absolwenta szkolenia	5
5. Realizacja procesu kształcenia	7
6. Realizacja praktyk zawodowych w JRG	10
7. Wymagania dla kadry dydaktycznej	10
8. Zasady oceniania słuchaczy	11
9. Zaliczenia i egzaminy	11
10. Uzyskanie kwalifikacji w zawodzie strażak	15
11. Plan nauczania	17
B. Treści kształcenia	18
I. Treści kształcenia dla bloku podstawowego	18
1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	18
2. Służba w Państwowej Straży Pożarnej	24
3. Zjawiska fizykochemiczne i środki gaśnicze	30
4. Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	33
5. Taktyka zwalczania pożarów	42
6. Taktyka działań ratowniczych	50
7. Wychowanie fizyczne	54
II. Treści kształcenia dla bloku zasadniczego	57
1. Psychologiczne aspekty działań ratowniczych	57
2. Zjawiska fizykochemiczne i środki gaśnicze	62
3. Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	66
4. Taktyka zwalczania pożarów	73
5. Taktyka działań ratowniczych	79
6. Wychowanie fizyczne	95
Załączniki	98

Warszawa, dnia 31 października 2016 r.



## A. ORGANIZACJA KSZTAŁCENIA

### 1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE

1. Kształcenie w zawodzie strażak organizuje się w szkole Państwowej Straży Pożarnej (PSP), zwanej dalej szkołą.
2. Szkolenie jest realizowane w trzech blokach, w następującej kolejności:
  - a) blok podstawowy – przeszkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
  - b) blok praktyk zawodowych w jednostce ratowniczo-gaśniczej (JRG),
  - c) blok zasadniczy.
3. Szkolenie w bloku podstawowym i zasadniczym jest organizowane w systemie skoszarowanym.
4. W szkoleniu mogą uczestniczyć, po spełnieniu wymagań przyjęcia na szkolenie:
  - a) strażacy Państwowej Straży Pożarnej w służbie przygotowawczej,
  - b) strażacy Państwowej Straży Pożarnej w służbie kandydackiej,
  - c) strażacy z jednostek ochrony przeciwpożarowej, z wyłączeniem ochotniczych straży pożarnych oraz związku ochotniczych straży pożarnych,
  - d) osoby skierowane na szkolenie, na podstawie stosownych umów, przez urzędy pracy.
5. Wszyscy uczestnicy szkolenia, wymienieni w pkt. 4, w czasie trwania szkolenia określani są mianem słuchaczy.
6. Warunkiem uzyskania kwalifikacji w zawodzie strażak jest ukończenie szkolenia w terminie określonym przez organizatora szkolenia dla bloków szkoleniowych, o których mowa w pkt. 2.
7. Zapisy pkt. 2b i 6 nie mają zastosowania w przypadku szkolenia organizowanego dla strażaków PSP w służbie kandydackiej.
8. Blok podstawowy jest równoznaczny z przeszkoleniem, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 112 ust. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.
9. Szkolenie dla strażaków PSP w służbie kandydackiej należy organizować tylko i wyłącznie dla tej grupy słuchaczy.
10. Szkolenie jest współfinansowane na podstawie stosownych umów przez urzędy pracy i jednostki ochrony przeciwpożarowej, kierujące danego strażaka na szkolenie.

### 2. CEL SZKOLENIA

1. Celem szkolenia jest przygotowanie słuchacza do wykonywania zawodu strażak w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, w tym w Państwowej Straży Pożarnej.
2. Celem szkolenia w bloku podstawowym jest:
  - a) nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań ratowniczych, w tym gaśniczych, właściwych dla rot w zastępie w ramach służby pełnionej w jednostce ratowniczo-gaśniczej,

- b) przygotowanie do funkcjonowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, w tym w Państwowej Straży Pożarnej.
- 3. Celem szkolenia w bloku praktyk zawodowych jest przygotowanie słuchacza do wykonywania zawodu strażaka w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, w tym w Państwowej Straży Pożarnej, poprzez doskonalenie umiejętności nabytych podczas szkolenia w bloku podstawowym.
- 4. Celem szkolenia w bloku zasadniczym jest:
  - a) pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności zdobytych podczas szkolenia w bloku podstawowym oraz w trakcie praktyk zawodowych w JRG,
  - b) zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań właściwych dla zastępu.

### **3. WARUNKI PRZYJĘCIA NA SZKOLENIE**

- 1. Kandydat na szkolenie będący strażakiem Państwowej Straży Pożarnej w służbie przygotowawczej lub strażakiem z jednostki ochrony przeciwpożarowej musi przedłożyć skierowanie od właściwego przełożonego zgodne z załącznikiem nr 1. Natomiast kandydat kierowany przez urząd pracy, przedkłada kartę zgłoszenia na szkolenie od właściwego komendanta Państwowej Straży Pożarnej, zgodne z załącznikiem nr 2. Ponadto kierujący na szkolenie potwierdza posiadanie przez kierowanego następujących dokumentów:
  - a) co najmniej świadectwa ukończenia szkoły średniej,
  - b) orzeczenia komisji lekarskiej lub zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego okresowe badania lekarskie, aktualne na czas trwania szkolenia,
  - c) karty szkolenia wstępnego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (nie dotyczy kandydatów kierowanych przez urzędy pracy).
- 2. Kierujący na szkolenie w karcie zgłoszenia/skierowania proponuje miejsce realizacji bloku praktyk zawodowych w JRG.
- 3. Warunkiem przyjęcia na szkolenie strażaków Państwowej Straży Pożarnej w służbie kandydackiej jest skierowanie przez komendanta szkoły na przeszkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 112 ust. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.
- 4. W dniu przyjęcia na szkolenie kandydat musi posiadać następujące umundurowanie:
  - a) ubiór służbowy strażaka (w zależności od pory roku),
  - b) odzież specjalną, rozumianą jako: ubranie koszarowe, koszulkę letnią i/ lub zimową (w zależności od pory roku), obuwie koszarowe,
  - c) środki ochrony indywidualnej: ubranie specjalne, rękawice specjalne, kominiarkę,
  - d) buty strażackie, hełm strażacki,
  - e) ekwipunek osobisty: pas strażacki, zatrzaśnik, toporek strażacki.Ponadto słuchacz ma przywieźć ze sobą strój sportowy, obuwie halowe (podeszwa kauczukowa), strój na basen.
- 5. Kandydat na szkolenie z jednostki ochrony przeciwpożarowej, z wyłączeniem Państwowej Straży Pożarnej, w dniu przyjęcia na szkolenie musi posiadać umundurowanie określone w pkt. 4 z wyłączeniem ppkt. a, wykonane w standardzie określonym w jego macierzystej jednostce ochrony przeciwpożarowej.
- 6. Organizator szkolenia może wskazać dodatkowe wyposażenie wymagane od kandydata na szkolenie.

### **4. SYLWETKA ZAWODOWA SŁUCHACZA I ABSOLWENTA SZKOLENIA**

- 1. Słuchacz może prowadzić działania w ramach centralnego odvodu operacyjnego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
- 2. Na kwalifikacje zawodowe absolwenta bloku podstawowego składają się:
  - a) w sferze poznawczej, znajomość:
    - regulacji prawnych dotyczących funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej, w tym przede wszystkim Państwowej Straży Pożarnej,
    - praw i obowiązków w służbie,

- zagrożeń występujących w działaniach,
  - rozwoju pożarów oraz zjawisk im towarzyszących,
  - zasad eksploatacji i obsługi wyposażenia technicznego wykorzystywanego w działaniach ratowniczych, w tym gaśniczych, przez jednostki ratowniczo-gaśnicze,
  - zasad łączności z zastosowaniem znaków gestowych,
  - zasad postępowania w ramach rot podczas działań gaśniczych oraz ratowniczych,
- b) w sferze praktycznej, umiejętność:
- sprawiania, przygotowania do pracy i obsługi wyposażenia technicznego wykorzystywanego w działaniach ratowniczych, w tym gaśniczych, przez jednostki ratowniczo-gaśnicze,
  - ratowania i ewakuacji zagrożonych ludzi,
  - zabezpieczania i oznakowania miejsca akcji,
  - prowadzenia korespondencji podczas akcji ratowniczych, w tym gaśniczych, z zastosowaniem znaków gestowych,
  - kierowania ruchem drogowym,
  - wykonywania czynności w ramach rot podczas działań gaśniczych oraz ratowniczych,
- c) w sferze motywacyjnej, postawy:
- poszanowania praw i obowiązków służbowych,
  - zdyscyplinowania,
  - gotowości do działania,
  - solidarności i koleżeństwa,
  - odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego,
  - poszanowania zasad etyki zawodowej.
3. Na kwalifikacje zawodowe absolwenta bloku zasadniczego składają się:
- a) w sferze poznawczej, znajomość:
- praw i obowiązków w służbie,
  - zagrożeń występujących podczas działań,
  - mechanizmów rozprzestrzeniania się pożarów oraz zjawisk im towarzyszących,
  - zasad eksploatacji i obsługi wyposażenia technicznego wykorzystywanego w działaniach ratowniczych, w tym gaśniczych, przez jednostki ratowniczo-gaśnicze,
  - zasad postępowania w ramach zastępu podczas akcji ratowniczych, w tym gaśniczych, w pożarach oraz podczas działań ratowniczych w transporcie drogowym, szynowym, zdarzeń budowlanych, podczas powodzi oraz innych miejscowych zagrożeń,
  - zasad prowadzenia łączności podczas akcji ratowniczych, w tym gaśniczych, z zastosowaniem sprzętu łączności,
  - zasad współpracy z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe,
  - psychologicznych aspektów działań ratowniczych i sposobów radzenia sobie ze stresem,
  - zasad kierowania działaniami ratowniczymi,
- b) w sferze praktycznej, umiejętność:
- prowadzenia rozpoznania w ramach rot,
  - sprawiania, eksploatacji i obsługi sprzętu i wyposażenia wykorzystywanego w działaniach ratowniczych, w tym gaśniczych, przez jednostki ratowniczo-gaśnicze,
  - prowadzenia korespondencji z zastosowaniem sprzętu łączności,
  - ratowania i ewakuacji zagrożonych ludzi, ludzi z dysfunkcjami, strażaków oraz mienia,
  - wykonywania czynności ratowniczych, w tym gaśniczych, w ramach zastępu w pożarach oraz podczas działań ratowniczych,
- c) w sferze motywacyjnej, postawy:

- poszanowania praw i obowiązków służbowych,
  - zdyscyplinowania,
  - gotowości do działania,
  - solidarności i koleżeństwa,
  - odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego,
  - poszanowania zasad etyki zawodowej.
4. Absolwent bloku podstawowego jest uprawniony do:
    - a) odbywania praktyk zawodowych w JRG,
    - b) pełnienia służby w szkolnej jednostce ratowniczo-gaśniczej, będącej organizatorem praktycznej nauki zawodu w ramach kształcenia w zawodzie strażak,
    - c) eksploatacji i obsługi wyposażenia technicznego, przewidzianego w programie kształcenia w zawodzie strażak dla bloku podstawowego, w trakcie pełnienia służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej.
  5. Absolwent szkolenia posiada kwalifikacje w zawodzie strażak i jest uprawniony do pracy na stanowiskach przewidzianych dla:
    - a) strażaków Państwowej Straży Pożarnej, zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej,
    - b) strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej.
  6. Absolwent szkolenia będący strażakiem PSP w służbie kandydackiej jest uprawniony do pełnienia służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej, będącej organizatorem praktycznej nauki zawodu w ramach kształcenia zawodowego, w tym do wykonywania zadań w ramach funkcji przewidzianych dla zastępu, z wyłączeniem funkcji dowódcy zastępu.
  7. Absolwent szkolenia będący strażakiem PSP w służbie przygotowawczej jest uprawniony do pełnienia służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej, w tym do wykonywania zadań w ramach funkcji przewidzianych dla zastępu, z wyłączeniem funkcji dowódcy zastępu.
  8. Ukończenie szkolenia upoważnia do eksploatacji i obsługi wyposażenia technicznego, przewidzianego w programie, w ramach wykonywania działań ratowniczych w jednostkach ratowniczo-gaśniczych.
  9. Absolwent szkolenia może być abonentem sieci radiowej UKF ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z „Instrukcją w sprawie organizacji łączności w sieciach radiowych UKF Państwowej Straży Pożarnej”.
  10. Absolwent szkolenia jest przygotowany do współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, w zakresie określonym w, zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, „Programie szkolenia doskonalącego dla strażaków KSRG z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe”.

## **5. REALIZACJA PROCESU KSZTAŁCENIA**

1. Na realizację szkolenia dla słuchaczy, o których mowa w cz. 1, pkt 4 ppkt a, c i d, przewidziano 177 dni szkoleniowych, w tym:
  - a) 2 dni – rozpoczęcie i zakończenie szkolenia,
  - b) 78 dni przeznaczonych na realizację zajęć dydaktycznych (622 godziny dydaktyczne) – zajęcia dydaktyczne przewidziane w planie nauczania, z czego:
    - 36 dni przeznaczonych na realizację zajęć dydaktycznych w bloku podstawowym (286 godzin dydaktycznych),
    - 42 dni przeznaczone na realizację zajęć dydaktycznych w bloku zasadniczym (336 godzin dydaktycznych),
  - c) 90 dni przeznaczonych na realizację bloku praktyk zawodowych składającego się z minimum 28 służb, pełnionych w wymiarze 24 godzinnym, z zachowaniem

48 godzin czasu wolnego po służbie (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się służby pełnione w wymiarze 24 godzinnym, z zachowaniem minimum 24 godzin czasu wolnego po służbie),

- d) 1 dzień – szkolenie doskonalące dla strażaków ksrq z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, realizowane w bloku zasadniczym szkolenia,
- e) 4 dni – zaliczenie bloku podstawowego,
- f) 2 dni – egzaminy końcowe.

Dni przeznaczone na realizację zajęć dydaktycznych zostały określone przy założeniu, że w danym dniu szkoleniowym realizuje się 8 godzin dydaktycznych.

2. W trakcie realizacji zajęć dydaktycznych w bloku podstawowym organizator szkolenia organizuje dla słuchaczy, którzy nie posiadają uprawnień ratownika zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy. W przypadku strażaków w służbie kandydackiej powyższe szkolenie należy zorganizować po zakończeniu bloku podstawowego.
3. Podstawę organizacji procesu dydaktycznego na szkoleniu stanowią:
  - a) plan nauczania,
  - b) zatwierdzony przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej „Program szkolenia doskonalącego dla strażaków ksrq z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe”, z wyłączeniem rozdziału 1. „Organizacja szkolenia” w części II. „Realizacja procesu dydaktycznego”, bez planu nauczania na to szkolenie,
  - c) zatwierdzony przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej „Program kursu w zakresie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej”.
4. Plan nauczania jest integralną częścią programu nauczania. Plan nauczania zawiera wymiar godzinowy zajęć teoretycznych oraz zajęć praktycznych z poszczególnych przedmiotów nauczania.
5. W przypadku szkolenia dla słuchaczy w służbie kandydackiej komendant szkoły w bloku podstawowym może podjąć decyzję o rozszerzeniu zakresu treści kształcenia przewidzianych w planie nauczania dla tego bloku o wybrane treści przewidziane dla bloku zasadniczego, jednakże pod warunkiem zachowania korelacji przedmiotowej i tematycznej.
6. Podstawową formą nauczania jest lekcja, której odpowiada jedna godzina dydaktyczna. Jedna godzina dydaktyczna trwa 45 minut. Dopuszcza się łączenie maksymalnie dwóch godzin dydaktycznych, bez konieczności wprowadzania przerwy między tymi godzinami.
7. Na szkoleniu doskonalącym realizowanym w oparciu o program szkolenia, o którym mowa w pkt. 3 ppkt. b, jedna godzina dydaktyczna trwa 60 minut. Dopuszcza się łączenie dwóch jednostek dydaktycznych.
8. Na szkoleniu stosuje się następujące rodzaje zajęć dydaktycznych, zwanych dalej zajęciami dydaktycznymi: zajęcia teoretyczne i zajęcia praktyczne.
9. Zajęcia dydaktyczne na szkoleniu należy realizować od poniedziałku do piątku w liczbie do 10-ciu godzin dydaktycznych dziennie.
10. Komendant szkoły w uzasadnionych przypadkach może podjąć decyzję o realizacji zajęć dydaktycznych w soboty. W przypadku braku realizacji zajęć dydaktycznych w soboty mogą być w tym czasie realizowane zajęcia fakultatywne z wybranych obszarów tematycznych, w tym zajęcia ze służby wewnętrznej.
11. Zajęcia fakultatywne nie są wliczane do wymiaru godzin szkolenia.
12. Zajęcia dydaktyczne w danym dniu szkolenia należy realizować zgodnie z planem zajęć dydaktycznych dla poszczególnych bloków szkolenia. Plany zajęć dydaktycznych dla bloku podstawowego oraz bloku zasadniczego zatwierdza komendant szkoły.
13. W planie zajęć dydaktycznych należy uwzględnić odrębne szkolenia realizowane w ramach kształcenia w zawodzie strażak:



- a) szkolenie okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, realizowane w bloku podstawowym w ramach przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy”, zgodnie z § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - b) szkolenie dla abonentów sieci radiowych UKF ochrony przeciwpożarowej, realizowane w bloku podstawowym w ramach przedmiotu „Taktyka zwalczania pożarów”,
  - c) szkolenie doskonalące dla strażaków KSRG z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, realizowane w bloku zasadniczym,
  - d) kurs w zakresie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej (dla słuchaczy, którzy nie posiadali tytułu ratownika przed rozpoczęciem szkolenia).
14. Szkolenie doskonalące, o którym mowa w pkt. 13 ppkt c, należy organizować w części teoretycznej, w ciągu 1 dnia szkolenia.
  15. Przy konstruowaniu planu zajęć dydaktycznych na szkoleniu należy uwzględnić korelację przedmiotową oraz korelację tematyczną.
  16. Przy realizacji zajęć dydaktycznych należy zwracać szczególną uwagę na stosowanie poprawnej terminologii.
  17. W dniu przeznaczonym na rozpoczęcie szkolenia w bloku podstawowym, organizator szkolenia jest zobligowany do przeprowadzenia instruktażu stanowiskowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
  18. W przypadku słuchaczy kierowanych na szkolenie przez urzędy pracy, w dniu przeznaczonym na rozpoczęcie szkolenia w bloku podstawowym należy przeprowadzić szkolenie wstępne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
  19. W ramach szkolenia realizowana jest praktyczna nauka zawodu. Organizuje się ją w oparciu o plan praktycznej nauki zawodu, zatwierdzany przez komendanta szkoły.
  20. Praktyczna nauka zawodu realizowana jest poprzez:
    - a) służbę wewnętrzną,
    - b) służbę w ramach centralnego odwołu operacyjnego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
    - c) praktykę zawodową w szkolnej jednostce ratowniczo-gaśniczej.
  21. Warunkiem rozpoczęcia praktyk zawodowych i praktycznej nauki zawodu jest posiadanie uprawnień ratownika zgodnie z ustawą o PRM.
  22. Szkoła prowadzi dla szkolenia „Dziennik lekcyjny”, w którym dokumentuje przebieg procesu dydaktycznego.  
Wzór dokumentacji przebiegu nauczania w ramach szkolenia zamieszczono w załączniku nr 3.
  23. „Dziennik lekcyjny” musi mieć formę trwałą, uniemożliwiającą dokonywanie jakichkolwiek zmian na jego stronach.  
Sprostowania błędów i oczywistej pomyłki w dokumentacji przebiegu nauczania i wychowania dokonuje komendant szkoły lub osoba upoważniona przez komendanta szkoły poprzez skreślenie kolorem czerwonym nieprawidłowego zapisu, czytelne wpisanie nad skreślonym tekstem właściwych danych, a następnie potwierdzenie faktu własnoręcznym podpisem.
  24. Dokumentację przebiegu nauczania stanowią również protokoły z zebrań rad pedagogicznych, uchwały rad pedagogicznych, pisemne prace kontrolne, prace egzaminacyjne, dziennik praktyk zawodowych.
  25. Komendant szkoły jest odpowiedzialny za wydawanie świadectw i zaświadczeń, zgodnych z posiadaną dokumentacją przebiegu nauczania oraz za ich ewidencjonowanie.
  26. Proces dydaktyczny należy wzbogacać środkami kształcenia, zarówno prostymi, technicznymi środkami dydaktycznymi, jak również – w przypadku zajęć praktycznych – pedagogicznymi środkami pracy.
  27. Zajęcia teoretyczne należy realizować w salach dydaktycznych odpowiadających warunkom higieny szkolnej, wyposażonych w środki dydaktyczne.

28. Zajęcia teoretyczne należy realizować dla całej grupy szkoleniowej.
29. Zajęcia praktyczne należy prowadzić w grupach maksymalnie do 10 osób, z wyłączeniem zapisów w uwagach do poszczególnych przedmiotów.
30. Zajęcia praktyczne należy realizować na poligonach pożarniczych, na placach ćwiczeń, w obiektach wspomagających typu: wspinalnia, wieża ćwiczeń, komora dymowa, komora rozgorzeniowa, w trenażerach, na terenie zakładów pracy, w halach sportowych i na boiskach sportowych, itp.
31. Podczas zajęć praktycznych należy przestrzegać zasad z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
32. Podczas wszystkich zajęć praktycznych należy wdrażać i stosować procedury z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

## **6. REALIZACJA PRAKTYK ZAWODOWYCH W JRG**

1. Po zaliczeniu przez słuchacza bloku podstawowego organizator szkolenia wydaje słuchaczowi skierowanie upoważniające do rozpoczęcia bloku praktyk zawodowych w JRG. Skierowanie słuchacz niezwłocznie przedkłada właściwemu komendantowi lub kierującemu na szkolenie.
2. Zakres zagadnień i umiejętności do realizacji podczas praktyk zawodowych w JRG zawarty jest w dzienniku praktyk, stanowiącym załącznik nr 4.
3. Przed rozpoczęciem pierwszej służby w bloku praktyk zawodowych słuchacz odbywa w miejscu realizacji bloku praktyk zawodowych instruktaż stanowiskowy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
4. W trakcie pełnienia służby w czasie praktyk zawodowych słuchacz realizuje zagadnienia i umiejętności przewidziane w programie praktyk zawodowych przez minimum 2 godziny dydaktyczne w trakcie każdej służby (jedna godzina dydaktyczna trwa 60 minut).
5. Słuchacz uczestniczy w zajęciach doskonalenia zawodowego realizowanych przez JRG, w tym w ćwiczeniach na obiektach.
6. W przypadku, gdy tematyka zajęć przewidziana do realizacji przez słuchacza na danej służbie pokrywa się z tematyką zajęć doskonalenia zawodowego, zajęcia z danego tematu można uznać za zrealizowane.
7. W trakcie praktyk słuchacz zapoznaje się z pojazdami i sprzętem będącymi na wyposażeniu danej JRG.
8. Właściwy komendant lub kierujący na szkolenie potwierdza w dzienniku praktyk zaliczenie bądź niezaliczenie bloku praktyk zawodowych.
9. W przypadku niezaliczenia bloku praktyk zawodowych właściwy komendant lub kierujący na szkolenie niezwłocznie powiadamia o tym fakcie komendanta szkoły.
10. Właściwy komendant lub kierujący na szkolenie przechowuje w aktach osobowych słuchacza kopię dziennika praktyk zawodowych, a oryginał przekazuje niezwłocznie, nie później niż do dnia rozpoczęcia bloku zasadniczego, komendantowi szkoły.
11. Absencja przekraczająca 10% czasu przeznaczanego na realizację programu praktyk, może być podstawą do niezaliczenia bloku praktyk zawodowych lub wnioskowania do komendanta szkoły o powtórne skierowanie do odbycia praktyk zawodowych.

## **7. WYMAGANIA DLA KADRY DYDAKTYCZNEJ**

1. Proces dydaktyczny na szkoleniu realizują:
  - a) wykładowcy,
  - b) instruktorzy.
2. Nadzór nad realizacją bloku praktyk zawodowych w JRG realizowany jest przez opiekuna praktyk, którym może być dowódca JRG, zastępca dowódcy JRG lub inna osoba wyznaczona przez właściwego komendanta lub kierującego na szkolenie.
3. Wykładowcy realizują teoretyczne i praktyczne zajęcia dydaktyczne, natomiast instruktorzy realizują tylko i wyłącznie praktyczne zajęcia dydaktyczne.
4. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych uprawnieni są funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i inni specjaliści posiadający wymagane kwalifikacje zawodowe i przygotowanie pedagogiczne.

5. Wykładowcy muszą posiadać przygotowanie pedagogiczne rozumiane, jako:
  - a) ukończenie kursu pedagogicznego bądź studiów podyplomowych organizowanych dla nauczycieli bez przygotowania pedagogicznego, bądź jako
  - b) ukończenie studiów pedagogicznych I-go lub II-go stopnia.
6. Instruktorzy muszą posiadać przygotowanie pedagogiczne rozumiane jako ukończenie co najmniej kursu pedagogicznego dla instruktorów praktycznej nauki zawodu.
7. W uzasadnionych przypadkach komendant szkoły może upoważnić do prowadzenia zajęć funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej i innych specjalistów nie posiadających przygotowania pedagogicznego.
8. Osoby o których mowa w pkt. 2 nie muszą posiadać przygotowania pedagogicznego.

## **8. ZASADY OCENIANIA SŁUCHACZY**

1. W trakcie szkolenia oceniani podlegają osiągnięcia edukacyjne słuchacza.
2. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych słuchacza na szkoleniu obejmuje:
  - a) formułowanie przez kadrę dydaktyczną wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich słuchacza,
  - b) ocenianie bieżące,
  - c) ocenianie końcowe rozumiane jako:
    - zaliczenia końcowe na ocenę z poszczególnych przedmiotów,
    - zaliczenie końcowe na ocenę bloku podstawowego,
    - zaliczenie praktyk zawodowych,
    - oceny z egzaminu końcowego.
3. Przy ocenianiu osiągnięć edukacyjnych słuchacza kadra dydaktyczna musi brać pod uwagę następujące obszary:
  - a) wiedzę i umiejętności z danego tematu/przedmiotu,
  - b) rozwiązywanie zadań i problemów z danego zakresu tematycznego,
  - c) zastosowanie zdobytej wiedzy w sytuacjach praktycznych,
  - d) wysiłek wkładany przez słuchacza w wywiązywanie się z obowiązków, wynikających z zajęć dydaktycznych.
4. W celu oceny osiągnięć edukacyjnych słuchacza na szkoleniu stosuje się:
  - a) pomiar sprawdzający wielostopniowy,
  - b) pomiar sprawdzający jednostopniowy.
5. Pomiar sprawdzający wielostopniowy opiera się na skali ocen określonej w wewnątrzszkolnym systemie oceniania.
6. Pomiar sprawdzający jednostopniowy opiera się na skali ocen:
  - a) zaliczył (słuchacz wykonał zadanie),
  - b) nie zaliczył (słuchacz nie wykonał zadania).
7. Pomiar sprawdzający jednostopniowy stosuje się przy ocenianiu bieżącym oraz ocenianiu końcowym tylko i wyłącznie z zakresu praktycznego.
8. Metodami kontroli bieżącej osiągnięć słuchacza na szkoleniu są pytania ustne, prace pisemne, w tym testy sprawdzające oraz zadania praktyczne.
9. W przypadku oceny osiągnięć edukacyjnych słuchaczy istotnym kryterium oceny jest wykonywanie przez słuchacza czynności z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz procedur z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

## **9. ZALICZENIA I EGZAMINY**

1. Słuchacz jest zobligowany do uzyskania na szkoleniu zaliczenia z każdego z przedmiotów przewidzianych w planie nauczania oraz zdania wszystkich egzaminów.
2. Warunkiem ukończenia bloku podstawowego i dopuszczenia do rozpoczęcia bloku praktyk zawodowych jest:
  - a) uzyskanie zaliczenia z każdego z przedmiotów realizowanych w bloku podstawowym,
  - b) zdanie egzaminu z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy”,

- c) uzyskanie tytułu ratownika zgodnie z ustawą o PRM (w przypadku osób, które nie posiadały tytułu ratownika przed rozpoczęciem szkolenia),
  - d) zaliczenie zakresu praktycznego przed komisją, z następujących przedmiotów:
    - „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”,
    - „Taktyka zwalczania pożarów”,
    - „Taktyka działań ratowniczych”.
3. Warunkiem zaliczenia bloku praktyk zawodowych w JRG jest zrealizowanie zagadnień określonych w dzienniku praktyk.
  4. Warunkiem rozpoczęcia nauki w bloku zasadniczym jest uzyskanie zaliczenia praktyk zawodowych w JRG.
  5. Warunkiem zaliczenia bloku zasadniczego jest:
    - a) uzyskanie zaliczenia z każdego z przedmiotów w bloku zasadniczym,
    - b) ukończeniu szkolenia doskonalącego dla strażaków KSRRG z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe.
  6. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego jest zaliczenie bloku zasadniczego.
  7. Słuchacz, który nie uzyskał zaliczenia danego bloku szkolenia zostaje skreślony z listy słuchaczy. O skreśleniu z listy słuchaczy komendant szkoły niezwłocznie powiadamia właściwego komendanta/kierującego na szkolenie.
  8. W przypadku nie ukończenia danego bloku komendant szkoły może wyrazić zgodę na ponowne uczestniczenie w niezaliczonym bloku.
  9. Warunkiem zaliczenia każdego z przedmiotów jest:
    - a) obecność na zajęciach dydaktycznych,
    - b) uzyskanie oceny pozytywnej z części poznawczej tego przedmiotu,
    - c) zaliczenie wszystkich zadań praktycznych przewidzianych w ramach tego przedmiotu, o ile w programie z tego przedmiotu przewidziano cele praktyczne.
  10. Zaliczenie poszczególnych przedmiotów jest na ocenę.
  11. Ocenę zaliczeniową wystawia się na podstawie ocen bieżących z danego przedmiotu w postaci:
    - a) średniej arytmetycznej z ocen uzyskanych w części poznawczej, z zastosowaniem skali ocen, o której mowa w cz. 8 pkt. 5,
    - b) zaliczenia wszystkich zadań praktycznych przewidzianych w ramach danego przedmiotu, z zastosowaniem skali ocen, o której mowa w cz. 8 pkt. 6, o ile w programie z tego przedmiotu przewidziano cele praktyczne.
  12. W przypadku niezaliczenia przedmiotu słuchaczowi przysługuje egzamin komisyjny z danego przedmiotu. Słuchacz może przystąpić do egzaminu komisyjnego tylko raz, z jednego przedmiotu, w trakcie całego szkolenia.
  13. Oceną końcową z przedmiotu na świadectwie jest ostatnia ocena zaliczeniowa uzyskana z danego przedmiotu.
  14. W przypadku absencji na zajęciach dydaktycznych przekraczającej 10% czasu przeznaczonego na realizację programu nauczania, komendant szkoły może skreślić słuchacza z listy uczestników szkolenia po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej.
  15. Do absencji, o której mowa w pkt. 14, nie wlicza się nieobecności wynikających z uczestnictwa w zajęciach z zakresu praktycznej nauki zawodu.
  16. Do nieobecności, o których mowa w pkt. 14, wlicza się:
    - a) usprawiedliwione nieobecności w pracy, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy,
    - b) usprawiedliwione nieobecności słuchacza na zajęciach dydaktycznych będące wynikiem przepustki, udzielonej przez komendanta szkoły, na prośbę słuchacza.
  17. Na przeprowadzenie zaliczenia zakresu praktycznego, o którym mowa w pkt. 2 ppkt d należy przeznaczyć 4 dni szkolenia:
    - a) 2 dni – zaliczenie zakresu praktycznego z przedmiotu „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”,

- b) 1 dzień – zaliczenie zakresu praktycznego z przedmiotu „Taktyka zwalczania pożarów”,
  - c) 1 dzień – zaliczenie zakresu praktycznego z przedmiotu „Taktyka działań ratowniczych”.
18. Zaliczenie zakresu praktycznego z przedmiotu „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” składa się z:
- a) zadań praktycznych do wykonania przez każdego słuchacza,
  - b) testu w komorze dymowej.
- Zadania, w zależności od wyposażenia technicznego, słuchacz wykonuje indywidualnie bądź w grupie, szczególnie w przypadku zadania wskazanego w ppkt. b, przy czym osiągnięcia edukacyjne słuchacza są oceniane indywidualnie.
- Każdy słuchacz musi uzyskać zaliczenie z zadań praktycznych na poniższych stanowiskach, w tym:
- a) sprawić sprzęt i armaturę wodną  
lub  
sprawić sprzęt pianotwórczy,
  - b) sprawić drabinę przenośną wysuwaną  
lub  
sprawić drabinę nasadkową,
  - c) sprawić ratowniczy zestaw hydrauliczny oraz przygotować go do pracy,
  - d) sprawić ratowniczy zestaw pneumatyczny siłowy niskociśnieniowy oraz przygotować go do pracy  
lub  
sprawić ratowniczy zestaw pneumatyczny siłowy wysokociśnieniowy oraz przygotować go do pracy,
  - e) przygotować do pracy pilarkę przenośną z piłą łańcuchową oraz wykonać cięcie  
lub  
przygotować do pracy przecinarkę przenośną tarczową oraz wykonać cięcie,
  - f) przygotować do pracy sprzęt ochrony układu oddechowego.
- W przypadku zadań wskazanych w ppkt. a, b, d i e słuchacz losuje jedną z dwóch opcji zadania do wykonania na zaliczenie.
- Po zaliczeniu ww. zadań słuchacz musi zaliczyć test w komorze dymowej.
19. Uzyskanie zaliczenia zakresu praktycznego z przedmiotu „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” jest warunkiem przystąpienia do zaliczenia zakresu praktycznego z przedmiotów „Taktyka zwalczania pożarów” oraz „Taktyka działań ratowniczych”.
20. Zaliczenie zakresu praktycznego z przedmiotu „Taktyka zwalczania pożarów” należy przeprowadzić w formie zadań praktycznych do wykonania w rocie bądź w większym zespole, w zależności od zadania, przy czym osiągnięcia edukacyjne słuchacza są oceniane indywidualnie.
- Każdy słuchacz musi uzyskać zaliczenie z zadań praktycznych na poniższych stanowiskach, w tym:
- a) sprawić linię ssawną,
  - b) sprawić linię główną, zakończoną rozdzielaczem  
lub  
sprawić linię zasilającą i podłączyć ją do hydrantu  
lub  
sprawić linię gaśniczą zakończoną prądownicą wodną lub pianową,
  - c) przygotować się do wyjazdu po ogłoszeniu alarmu bojowego, w tym:
    - wykonać zjazd po ześlizgu,
    - umundurować się,
    - zająć miejsce w samochodzie w zależności od funkcji w zastępie,
  - d) poprowadzić linię węzową przez drogi oraz zabezpieczyć ją  
lub  
poprowadzić linię węzową przez tory oraz zabezpieczyć ją  
lub

- poprowadzić linię węzową przez rowy oraz zabezpieczyć ją,
  - e) poprowadzić linię węzową po drabinie  
lub  
poprowadzić linię węzową po klatce schodowej  
lub  
poprowadzić linię węzową po elewacji budynku,
  - f) zbudować stanowisko gaśnicze na drabinie przenośnej,
  - g) otworzyć drzwi do pomieszczenia objętego pożarem,
  - h) przyjąć pozycję prądownika w warunkach pożaru (w zależności od rozwoju pożaru),
  - i) ewakuować osoby bądź grupy osób ze strefy zagrożenia,
  - j) poprowadzić korespondencję podczas akcji gaśniczej z zastosowaniem znaków gestowych,
  - k) podać prądy gaśnicze wody lub piany w warunkach pożaru.
- W przypadku zadań wskazanych w ppkt. b, d i e słuchacz losuje jedną z opcji zadania do wykonania na zaliczenie.
21. Zaliczenie zakresu praktycznego z przedmiotu „Taktyka działań ratowniczych” należy przeprowadzić w formie zadań praktycznych do wykonania w rocie przez każdego słuchacza, przy czym osiągnięcia edukacyjne słuchacza są oceniane indywidualnie. Każdy słuchacz musi uzyskać zaliczenie z zadań praktycznych na poniższych stanowiskach, w tym:
- a) oznakować i zabezpieczyć teren akcji, w tym pokierować ruchem drogowym,
  - b) wykonać następujące elementy organizacji terenu akcji:
    - pole składowania narzędzi oraz przygotowanie do pracy narzędzi ratowniczych,
    - pole składowania odciętych elementów,
    - strefa udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy,
  - c) wykonać stabilizację samochodu osobowego.
22. Organizator szkolenia dla słuchaczy w służbie kandydackiej przeprowadza zaliczenie bloku podstawowego na zasadach i w zakresie określonych w pkt. 18 – 21.
23. Egzamin końcowy składa się z:
- a) części teoretycznej,
  - b) części praktycznej.
24. Egzamin końcowy w części teoretycznej przeprowadza się z przedmiotów: „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”, „Taktyka zwalczania pożarów” oraz „Taktyka działań ratowniczych” z zastosowaniem narzędzi diagnostycznych w formie testów egzaminacyjnych.
25. Oceniania w teoretycznej części egzaminu końcowego należy dokonywać osobno dla każdego z przedmiotów, o których mowa w pkt. 24.
26. Warunkiem przystąpienia przez słuchacza do egzaminu praktycznego końcowego, jest uzyskanie pozytywnych ocen w części teoretycznej egzaminu z każdego z przedmiotów egzaminacyjnych.
27. Część praktyczna egzaminu końcowego polega na uczestnictwie przez słuchacza w zadaniu praktycznym odpowiadającym działaniom ratowniczo-gaśniczym prowadzonym przez Państwową Straż Pożarną oraz na wykonywaniu przez słuchacza czynności ratowniczych, w tym gaśniczych, zgodnie z wylosowaną przez niego funkcją w zastępie.
28. Przed przystąpieniem do egzaminu końcowego w części praktycznej słuchacz losuje:
- a) zadanie praktyczne do wykonania w ramach egzaminu,
  - b) funkcję w zastępie, z wyłączeniem funkcji kierowcy i dowódcy zastępu.
29. Część praktyczną egzaminu końcowego należy przeprowadzać z zastosowaniem zadań łączących treści kształcenia z trzech przedmiotów egzaminacyjnych.
30. Zaliczenie, o którym mowa w pkt. 2 ppkt. d, egzaminy, egzaminy poprawkowe i egzaminy komisyjne z przedmiotu przeprowadzają komisje w składzie określonym przez komendanta szkoły.
31. Zaliczenia i egzaminy, o których mowa w pkt. 30 ocenia się z zastosowaniem skali ocen, o których mowa w cz. 8 pkt. 4 – 7.

32. W przypadku oceny osiągnięć edukacyjnych słuchaczy w trakcie zaliczeń i egzaminów istotnym kryterium oceny jest wykonywanie przez słuchacza czynności z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz procedur z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.
33. Przebieg zaliczeń i egzaminów, o których mowa w pkt. 30 należy protokołować. Protokół powinien zawierać:
  - a) skład komisji,
  - b) termin zaliczenia/egzaminu,
  - c) zadania zaliczeniowe/egzaminacyjne,
  - d) wynik zaliczenia/egzaminu,
  - e) oceny uzyskane przez słuchaczy.
 Wzory protokołów z przebiegu zaliczeń i egzaminów, o których mowa w pkt. 30, stanowią załączniki nr 5, 6, 7 i 8.
34. W przypadku nie przystąpienia do zaliczenia lub egzaminu, o których mowa w pkt. 30, z przyczyn losowych komendant szkoły może wyznaczyć słuchaczowi kolejny termin zaliczenia lub egzaminu na wniosek Rady Pedagogicznej.
35. W przypadku nie zaliczenia przez słuchacza zakresu praktycznego, o którym mowa w pkt. 2 ppkt. d, słuchacz ma prawo jeden raz przystąpić do zaliczenia poprawkowego, przeprowadzonego w całości bądź w części, w zależności od wyników uzyskanych przez niego na zaliczeniu.
36. W przypadku uzyskania przez słuchacza oceny niedostatecznej z części teoretycznej egzaminu końcowego lub nie zaliczenia części praktycznej, ma on prawo jeden raz przystąpić z danej części egzaminu do egzaminu poprawkowego.
37. Terminy zaliczeń poprawkowych, egzaminów poprawkowych i egzaminów komisyjnych z przedmiotu komendant szkoły wyznacza na wniosek Rady Pedagogicznej.
38. Zaliczenia i egzaminy poprawkowe należy organizować na zasadach określonych dla zaliczeń i egzaminów.
39. Organizator szkolenia może przechowywać narzędzia diagnostyczne słuchaczy uczestniczących w zaliczeniach i egzaminach, o których mowa w pkt. 30, przez rok od dnia zakończenia szkolenia.

## **10. UZYSKANIE KWALIFIKACJI W ZAWODZIE STRAŻAK**

1. Słuchacz nabywa kwalifikacje w zawodzie strażak po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu końcowego.
2. Na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania organizator szkolenia wydaje słuchaczowi następujące zaświadczenia:
  - a) zaświadczenie będące potwierdzeniem ukończenia z wynikiem pozytywnym szkolenia okresowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, zgodne ze wzorem zaświadczenia stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - b) zaświadczenie będące potwierdzeniem ukończenia szkolenia doskonalącego dla strażaków ksrp z zakresu działania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, zgodne ze wzorami zaświadczeń stanowiącymi załącznik 1 do, zatwierdzonego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, „Programu szkolenia doskonalącego dla strażaków ksrp z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe”,
  - c) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla abonentów sieci radiowej UKF ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z załącznikiem nr 9,
  - d) zaświadczenie o ukończeniu przeszkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej (w odniesieniu do strażaków PSP w służbie kandydackiej), zgodnie z załącznikiem nr 10,
  - e) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy i uzyskaniu tytułu ratownika, zgodne z załącznikiem nr 2 do, zatwierdzonego przez

Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, „Programu kursu w zakresie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej”.

3. Na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania organizator szkolenia wydaje słuchaczowi świadectwo ukończenia kształcenia w zawodzie strażak zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej.
4. Świadectwa, o których mowa w pkt. 3 są drukami ścisłego zarachowania, pobieranymi przez organizatorów szkolenia w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
5. Organizator szkolenia jest zobowiązany ewidencjonować wydane świadectwa i zaświadczenia.



## 11. PLAN NAUCZANIA

Lp.	Przedmiot	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Bezpieczeństwo i higiena pracy	16	-	16
2.	Służba w Państwowej Straży Pożarnej	13	24	37
3.	Psychologiczne aspekty działań ratowniczych	12	8	20
4.	Zjawiska fizykochemiczne i środki gaśnicze	18	11	29
5.	Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	40	100	140
6.	Taktyka zwalczania pożarów	45	130	175
7.	Taktyka działań ratowniczych	60	116	176
8.	Wychowanie fizyczne	7	22	29
<b>Razem</b>		<b>211</b>	<b>411</b>	<b>622</b>

### PLAN NAUCZANIA DLA BLOKU PODSTAWOWEGO

Lp.	Przedmiot	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Bezpieczeństwo i higiena pracy	16	-	16
2.	Służba w Państwowej Straży Pożarnej	13	24	37
3.	Zjawiska fizykochemiczne i środki gaśnicze	11	7	18
4.	Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	27	77	104
5.	Taktyka zwalczania pożarów	21	49	70
6.	Taktyka działań ratowniczych	8	20	28
7.	Wychowanie fizyczne	1	12	13
<b>Razem</b>		<b>97</b>	<b>189</b>	<b>286</b>

### PLAN NAUCZANIA DLA BLOKU ZASADNICZEGO

Lp.	Przedmiot	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Psychologiczne aspekty działań ratowniczych	12	8	20
2.	Zjawiska fizykochemiczne i środki gaśnicze	7	4	11
3.	Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	13	23	36
4.	Taktyka zwalczania pożarów	24	81	105
5.	Taktyka działań ratowniczych	52	96	148
6.	Wychowanie fizyczne	6	10	16
<b>Razem</b>		<b>114</b>	<b>222</b>	<b>336</b>

T – zajęcia teoretyczne

P – zajęcia praktyczne

R – zajęcia teoretyczne i zajęcia praktyczne razem

## B. TREŚCI KSZTAŁCENIA

### I. TREŚCI KSZTAŁCENIA DLA BLOKU PODSTAWOWEGO

#### 1. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w służbie	2	–	2
2.	Ergonomia warunków pracy w służbie	1	–	1
3.	Czynniki szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe i niebezpieczne występujące w służbie	3	–	3
4.	Zagrożenia od prądu i elektryczności statycznej w służbie	2	–	2
5.	Wypadki w służbie i choroby zawodowe	2	–	2
6.	Bezpieczeństwo i higiena pracy w strażnicach	2	–	2
7.	Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas transportu	1	–	1
8.	Bezpieczeństwo i higiena pracy w szkoleniu pożarniczym	1	–	1
9.	Egzamin	2	–	2
<b>Razem</b>		<b>16</b>	<b>–</b>	<b>16</b>

#### 1. REGULACJE PRAWNE Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W SŁUŻBIE – 2T

##### **Material nauczania:**

- Akty prawne regulujące zakres bezpieczeństwa i higieny pracy w służbie, w tym:
  - bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) w dziale X Kodeksu pracy;
  - bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej;
  - bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) w ustawie o ochronie przeciwpożarowej;
  - bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) w rozporządzeniu w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;
- Warunki bezpieczeństwa i higieny służby strażaków oraz zakres ich obowiązywania w stosunku do innych osób biorących udział w akcjach ratowniczych, ćwiczeniach i szkoleniu;
- Profilaktyczna opieka zdrowotna strażaka.

##### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyliczyć akty prawne dotyczące BHP,
- wymienić zagadnienia z zakresu BHP z ustawy o Państwowej Straży Pożarnej,
- wymienić zagadnienia z zakresu BHP z ustawy o ochronie przeciwpożarowej,
- wymienić zagadnienia z zakresu BHP z działu X Kodeksu pracy,
- wymienić prawa i obowiązki pracodawcy wobec pracowników w zakresie BHP,
- wymienić prawa i obowiązki pracowników w zakresie BHP,
- wyliczyć zagadnienia z zakresu BHP z rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP,
- wymienić zagadnienia omówione w rozporządzeniu o warunkach bezpieczeństwa i higieny służby strażaków,
- wymienić rodzaje i czasokresy badań profilaktycznych, jakim podlegają strażacy.

## 2. ERGONOMIA WARUNKÓW PRACY W SŁUŻBIE – 1T

### **Materiał nauczania:**

- Przedmiot i zadania ergonomii;
- Pojęcia z zakresu ergonomii: stanowisko pracy, płaszczyzna pracy, środowisko pracy;
- Układ człowiek – praca (maszyna);
- Obciążenia fizyczne i psychiczne w pracy;
- Pozycje przy pracy: stojąca, siedząca, zmienna, wymuszona;
- Zagrożenia dla zdrowia wynikające z niewłaściwej pozycji przy pracy.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zdefiniować pojęcie ergonomii,
- wymienić zadania ergonomii,
- wyjaśnić pojęcia: stanowisko pracy, płaszczyzna pracy, środowisko pracy,
- omówić relacje człowiek – praca (maszyna),
- określić źródła obciążeń fizycznych i psychicznych w pracy,
- wymienić i omówić rodzaje zmęczenia,
- podać przykłady przyczyn zmęczenia,
- wymienić objawy zmęczenia fizycznego i psychicznego,
- podać sposoby przeciwdziałania zmęczeniu,
- wskazać przykłady ergonomicznych warunków pracy,
- wymienić i omówić rodzaje pozycji przy pracy,
- podać przykłady zagrożeń wynikające z przyjmowania niewłaściwej pozycji przy pracy.

## 3. CZYNNIKI SZKODLIWE DLA ZDROWIA, UCIAŹLIWE I NIEBEZPIECZNE WYSTĘPUJĄCE W SŁUŻBIE – 3T

### **Materiał nauczania:**

- Czynniki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe;
- Mikroklimat środowiska pracy;
- Hałas w pracy;
- Oświetlenie w miejscu pracy;
- Promieniowanie elektromagnetyczne i jonizujące;
- Zagrożenia na stanowisku pracy strażaka.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- rozróżnić czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe,
- dokonać klasyfikacji czynników szkodliwych, uciążliwych i niebezpiecznych,
- podać przykłady czynników szkodliwych, uciążliwych i niebezpiecznych,
- wyjaśnić pojęcie „mikroklimat środowiska pracy”,
- omówić wpływ mikroklimatu środowiska pracy na człowieka,
- wymienić środki poprawy warunków mikroklimatycznych w środowisku pracy,
- wymienić źródła hałasu,
- wskazać i omówić sposoby ograniczania hałasu,
- podać przykłady zagrożeń dla człowieka spowodowanych przez hałas w miejscu pracy,
- wymienić rodzaje oświetlenia,
- podać przykłady zagrożeń dla człowieka spowodowanych przez nieprawidłowe oświetlenie w miejscu pracy,
- podać przykłady urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące,
- określić wpływ oddziaływania elektrostatycznego na człowieka,
- wymienić sposoby zabezpieczenia przed promieniowaniem elektromagnetycznym i promieniowaniem jonizującym,

- wymienić zagrożenia na stanowisku pracy strażaka,
- opisać działania profilaktyczne w celu zmniejszenia lub eliminacji zagrożeń występujących na stanowisku pracy strażaka.

#### 4. ZAGROŻENIA OD PRĄDU I ELEKTRYCZNOŚCI STATYCZNEJ W SŁUŻBIE – 2T

##### **Materiał nauczania:**

- Prąd i elektryczność statyczna;
- Parametry prądu elektrycznego;
- Zagrożenia na stanowisku pracy strażaka od prądu elektrycznego i elektryczności statycznej;
- Zasady pracy z urządzeniami elektrycznymi;
- Postępowanie strażaka w obrębie zerwanej linii energetycznej (napięcie krokowe);
- Zabezpieczenia przed porażeniem prądem elektrycznym.

##### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- rozróżnić pojęcia: „prąd” i „elektryczność statyczna”,
- omówić parametry prądu: natężenie, napięcie, opór, częstotliwość, moc,
- wyjaśnić zależności między parametrami prądu (natężenie, napięcie, opór, częstotliwość, moc),
- rozróżnić pojęcia: „porażenie elektryczne”, „oparzenie elektryczne”, „wypadek elektryczny” i „wstrząs elektryczny”,
- omówić zagrożenia dla człowieka związane z przepływem prądu elektrycznego przez organizm,
- wymienić i omówić zasady pracy z urządzeniami elektrycznymi,
- wyjaśnić zjawisko napięcia krokowego,
- wymienić i omówić zasady postępowania w obrębie zerwanej linii energetycznej,
- wymienić rodzaje zabezpieczeń przed porażeniem prądem elektrycznym.

#### 5. WYPADKI W SŁUŻBIE I CHOROBY ZAWODOWE – 2T

##### **Materiał nauczania:**

- Wypadek w pracy i choroba zawodowa;
- Okoliczności i przyczyny charakterystycznych wypadków strażaków w pracy;
- Rodzaje wypadków w pracy;
- Postępowanie w razie wypadku strażaka w pracy;
- Świadczenia z tytułu wypadku i choroby zawodowej strażaka.

##### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić pojęcia: „wypadek w pracy” i „choroba zawodowa”,
- omówić rodzaje wypadków w pracy,
- wymienić przyczyny wypadków w służbie,
- podać przykłady najczęstszych wypadków w służbie oraz związane z nimi działania profilaktyczne,
- opisać postępowanie w razie wypadku strażaka,
- wymienić i omówić rodzaje świadczeń z tytułu wypadku strażaka i choroby zawodowej.

#### 6. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY W STRAŻNICACH – 2T

##### **Materiał nauczania:**

- Bezpieczeństwo na drogach komunikacyjnych w straźnicy;
- Znaki bezpieczeństwa;
- Zasady bezpiecznego korzystania z ześlizgu;

- System alarmowy w strażnicach;
- Wymagania z zakresu bhp w pomieszczeniach strażnicy, garażach i warsztatach;
- Zasady zachowania się w pomieszczeniach socjalno-bytowych strażnicy;
- Wymagania dotyczące warunków wypoczynku w porze nocnej w strażnicach;
- Wentylacja pomieszczeń garażowych.

***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić drogi komunikacyjne w strażnicy,
- podać zasady bezpiecznego korzystania z dróg komunikacyjnych w strażnicy,
- rozróżnić znaki bezpieczeństwa,
- wymienić zasady bezpiecznego korzystania z ześlizgów,
- omówić system alarmowy w strażnicach,
- rozróżnić sygnały alarmowe,
- wymienić czynności zakazane w pomieszczeniach socjalno-bytowych strażnicy,
- podać wymagania dotyczące warunków wypoczynku w strażnicy w porze nocnej,
- wskazać i omówić sposoby wentylacji pomieszczeń garażowych.

## **7. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY PODCZAS TRANSPORTU – 1T**

***Materiał nauczania:***

- Transport ręczny;
- Sprzęt pomocniczy stosowany w transporcie ręcznym;
- Normy dźwigania ciężarów w transporcie indywidualnymi i zespołowym;
- Transport mechaniczny.

***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- podać zasady indywidualnego i zespołowego ręcznego przenoszenia materiałów,
- wymienić sprzęt pomocniczy stosowany przy transporcie materiałów,
- wymienić zasady transportu przy pomocy narzędzi prostych (np. liny, pasy),
- podać normy dźwigania ciężarów dla kobiet i mężczyzn,
- wyliczyć zasady obowiązujące podczas transportu mechanicznego.

## **8. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY W SZKOLENIU POŻARNICZYM – 1T**

***Materiał nauczania:***

- Szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy;
- Zagrożenia występujące podczas ćwiczeń i szkoleń pożarniczych;
- Obowiązki uczestników ćwiczeń i szkoleń pożarniczych.

***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i omówić wymagane rodzaje szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- podać przykłady zagrożeń występujących podczas ćwiczeń i szkoleń pożarniczych,
- wymienić obowiązki uczestników szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wymienić obowiązki uczestników ćwiczeń i szkoleń pożarniczych.

**UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. Materiał nauczania z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” ma na celu aktualizację i ugruntowanie wiedzy słuchaczy w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zapoznanie słuchacza z zapisami prawnymi z tego zakresu obowiązującymi w służbie.

2. Materiał nauczania z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” jest zgodny z „Ramowym programem szkolenia okresowego pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych”, zamieszczonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” należy realizować w formie instruktażu, zgodnie z definicją tej formy, zamieszczoną w § 1a rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.
4. Zaleca się realizować zajęcia dydaktyczne z tego przedmiotu przede wszystkim z zastosowaniem różnych metod asymilacji wiedzy (np. wykład informacyjny, pogadanka, anegdota dydaktyczna), wzbogacanych środkami kształcenia w postaci filmów, w tym filmów instruktażowych.
5. W czasie realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” strażak musi mieć dostęp (w formie elektronicznej bądź tradycyjnej) do aktualnych przepisów prawnych omawianych na zajęciach z tego zakresu.
6. W celu optymalnej realizacji celów szczegółowych mających w efekcie wyuczyć strażaka sposobów postępowania w sytuacjach zagrożeń, zgodnie z przepisami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, wykładowca może również zastosować metodę praktyczną kształcenia w postaci pokazu z objaśnieniem.
7. Realizując materiał nauczania z tematu 1. „Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w służbie” wykładowca ma za zadanie przedstawić wybrane regulacje prawne z tego zakresu, dokonując przede wszystkim wyboru tych ściśle związanych z pracą wykonywaną przez strażaka.  
Niezasadnym jest zatem wymaganie od słuchacza znajomości spisu treści aktów prawnych zawierających zapisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy (np. działy składające się na kodeks pracy, rozdziały składające się na dział X kodeksu pracy, działy/ rozdziały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej itp.).
8. Podczas realizacji tematu 5. „Bezpieczeństwo i higiena pracy w strażnicach” wykładowca ma za zadanie ograniczyć realizację tematu do zakresu niezbędnego w pracy strażaka. Niezasadnym jest zatem wymaganie od słuchacza zakresu niezwiązanego z wykonywanymi przez niego zadaniami (np. wymaganie wymiarów słupa ześlizgu, odległości poduszki amortyzacyjnej od słupa ześlizgu, szerokości skrzydeł drzwiowych do ześlizgu itd.).
9. Podczas realizacji tematu 7. „Bezpieczeństwo i higiena pracy w szkoleniu pożarniczym” w części dotyczącej ćwiczeń i szkoleń pożarniczych, wykładowca ma za zadanie zrealizować efekty kształcenia w oparciu o zapisy dotyczące uczestników wszystkich rodzajów ćwiczeń i szkoleń pożarniczych, ujęte w dziale 4. „Wymagania bezpieczeństwa i higieny służby podczas ćwiczeń lub szkolenia” w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
10. Przedmiot „Bezpieczeństwo i higiena pracy” kończy się egzaminem sprawdzającym wiedzę słuchacza w zakresie określonym treściami kształcenia przewidzianymi w niniejszym programie w ramach przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy”.
11. Egzamin należy zorganizować zgodnie z § 16 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.
12. Warunkiem dopuszczenia słuchacza do egzaminu z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” jest uzyskanie zaliczenia z tego przedmiotu.
13. Egzamin z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” jest przeprowadzany przed komisją egzaminacyjną, powołaną przez organizatora szkolenia.
14. Egzamin, o którym mowa w pkt. 10, należy przeprowadzić w formie pisemnej, z zastosowaniem testów egzaminacyjnych, złożonych z zadań zamkniętych.

15. Zaleca się organizację egzaminu z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” bezpośrednio po zakończeniu zajęć dydaktycznych z tego przedmiotu i uzyskaniu zaliczenia z tego przedmiotu przez słuchaczy.
16. Planując zajęcia dydaktyczne z przedmiotu „Bezpieczeństwo i higiena pracy” należy mieć na uwadze korelację z przedmiotami „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”, „Taktyka działań ratowniczych” oraz „Taktyka zwalczania pożarów”.

#### **LITERATURA**

1. Koradecka D., Bezpieczeństwo pracy i ergonomia, Centralny Instytut Ochrony Pracy, Warszawa 1997.
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy.
3. Ustawa z 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej.
4. Ustawa z 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej.
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych.
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 października 2005 r. w sprawie zakresu, trybu i częstotliwości przeprowadzania okresowych profilaktycznych badań lekarskich oraz okresowej oceny sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej.
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

## 2. SŁUŻBA W PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Organizacja ochrony przeciwpożarowej w Polsce	1	–	1
2.	Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy	1	–	1
3.	Organizacja Państwowej Straży Pożarnej	1	–	1
4.	Zasady służby w Państwowej Straży Pożarnej	4	–	4
5.	Służba wewnętrzna	4	6	10
6.	Musztra w Państwowej Straży Pożarnej	–	14	14
7.	Ceremoniał pożarniczy	1	4	5
8.	Umundurowanie strażaków	1	–	1
<b>Razem</b>		<b>13</b>	<b>24</b>	<b>37</b>

### 1. ORGANIZACJA OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ W POLSCE – 1T

#### **Materiał nauczania:**

- Akty prawne dotyczące ochrony przeciwpożarowej w Polsce;
- Organizacja ochrony przeciwpożarowej w Polsce.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić akty prawne regulujące organizację ochrony przeciwpożarowej,
- omówić zadania ochrony przeciwpożarowej,
- wymienić jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej,
- wymienić kwalifikacje strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej.

### 2. KRAJOWY SYSTEM RATOWNICZO-GAŚNICZY – 1T

#### **Materiał nauczania:**

- Regulacje prawne dotyczące organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;
- Organizacja krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;
- Podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;
- Współdziałanie pomiędzy podmiotami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;
- Kierowanie działaniem ratowniczym na poziomie interwencyjnym.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać akty prawne regulujące organizację krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- wymienić i omówić zadania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- omówić organizację krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu,
- wymienić podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- wyjaśnić pojęcie „kierowanie działaniami ratowniczymi”,
- wymienić poziomy kierowania działaniem ratowniczym,
- omówić kierowanie działaniem ratowniczym na poziomie interwencyjnym,
- wymienić w kolejności ratowników zobligowanych przejąć kierowanie interwencyjne.

### 3. ORGANIZACJA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ – 1T

#### **Materiał nauczania:**

- Zadania Państwowej Straży Pożarnej;
- Struktura organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej;
- Zadania komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej;



**Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić zadania Państwowej Straży Pożarnej,
- omówić strukturę organizacyjną Państwowej Straży Pożarnej,
- wyliczyć jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
- wymienić zadania komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej.

**4. ZASADY SŁUŻBY W PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ – 4T****Materiał nauczania:**

- Warunki przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej;
- Ślubowanie strażaka;
- Prawa i obowiązki strażaka;
- Opiniowanie służbowe strażaka;
- Uposażenie i inne świadczenia pieniężne strażaków;
- Rozkład czasu służby strażaków;
- Stan podwyższonej gotowości operacyjnej;
- Odpowiedzialność dyscyplinarna strażaków;
- Przełożony dyscyplinarny i kompetencje dyscyplinarne;
- Odpowiedzialność materialna strażaków.

**Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyliczyć warunki przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej,
- wygłosić rotę ślubowania,
- wyjaśnić znaczenie rotę ślubowania,
- wymienić prawa i obowiązki strażaka Państwowej Straży Pożarnej,
- wymienić składniki uposażenia strażaka,
- wymienić dodatki do uposażenia strażaka,
- omówić rozkład czasu służby,
- wyjaśnić stan podwyższonej gotowości operacyjnej,
- przedstawić zasady okresowego opiniowania służbowego strażaków,
- wyliczyć kary dyscyplinarne,
- wymienić sankcje z tytułu popełnienia przestępstwa umyślnego i nieumyślnego,
- wymienić prawa i obowiązki obwinionego,
- wyliczyć kary za szkody wyrządzone w mieniu Państwowej Straży Pożarnej.

**5. SŁUŻBA WEWNĘTRZNA – 4T, 6P****Materiał nauczania:**

- Korpusy i stopnie w Państwowej Straży Pożarnej;
- Stosunek służbowy. Kompetencje właściwych przełożonych;
- Wydawanie i wykonywanie rozkazów;
- Oddawanie honorów starszym stopniem i przełożonym przez pojedynczych strażaków oraz w szyku;
- Składanie meldunku;
- Zasady pełnienia służby wewnętrznej;
- Przejęcie i zmiana służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej.

**Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić korpusy w Państwowej Straży Pożarnej,
- wymienić stopnie służbowe w poszczególnych korpusach Państwowej Straży Pożarnej,
- rozróżnić stopnie służbowe,
- wyjaśnić zależności służbowe w Państwowej Straży Pożarnej,

- wymienić zasady obowiązujące w relacjach przełożony – podwładny,
- wymienić zasady obowiązujące w relacjach strażcy stopniem i młodszy stopniem,
- zwrócić się służbowo do przełożonego,
- zwrócić się służbowo do strażaka starszego stopniem,
- omówić zasady wydawania i wykonywania rozkazów,
- wykonać rozkaz z potwierdzeniem słownym,
- złożyć meldunek po wykonaniu rozkazu,
- wymienić zasady oddawania honorów,
- oddać honory starszym stopniem i przełożonym indywidualnie,
- oddać honory starszym stopniem i przełożonym w szyku,
- przedstawić drogę postępowania z dokumentami służbowymi,
- sporządzić raport służbowy, meldunek, notatkę służbową,
- wyliczyć terminy postępowania służbowego,
- omówić zasady przekazania i przyjęcia służby wewnętrznej,
- zademonstrować przyjęcie i przekazanie służby wewnętrznej,
- omówić przebieg zmiany służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej,
- zademonstrować zmianę służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej.

## **6. MUSZTRA W PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ – 14P**

### ***Materiał nauczania:***

- Musztra indywidualna;
- Musztra zespołowa;
- Zachowanie się w szyku: w ugrupowaniu rozwiniętym i w ugrupowaniu marszowym:
  - w ugrupowaniu rozwiniętym: w szeregu, w dwuszeregu i trójszeregu,
  - w ugrupowaniu marszowym: w rzędzie, w kolumnie dwójkowej, w kolumnie trójkowej, w kolumnie czwórkowej.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- przyjąć postawę zasadniczą i postawę swobodną,
- wykonać zwrot w prawo, w lewo, w tył,
- wykonać w szyku krycie, równanie, odstępowanie, łączenie,
- wykonać marsz krokiem zwykłym i krokiem defiladowym,
- wykonać bieg z miejsca i bieg z marszu,
- zająć miejsce w szyku w szeregu, w dwuszeregu i w trójszeregu,
- wystąpić z szyku,
- zmienić miejsce w szyku,
- wykonać marsz w rzędzie oraz w kolumnach dwójkowej, trójkowej i czwórkowej.

## **7. CEREMONIAŁ POŻARNICZY – 1T, 4P**

### ***Materiał nauczania:***

- Uroczysty apel;
- Uroczysta zbiórka;
- Zachowanie się strażaka podczas uroczystości patriotyczno-religijnych.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić okazje, przy których w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej organizuje się uroczysty apel,
- wymienić okazje, przy których w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej organizuje się uroczystą zbiórkę,
- wskazać różnice pomiędzy uroczystym apelem a uroczystą zbiórką,
- omówić przebieg uroczystej zbiórki,

- wykonać rozkazy w pododdziale w czasie uroczystej zbiórki,
- wymienić zasady zachowania się strażaka indywidualnie i w szyku podczas uroczystości patriotyczno-religijnych.

## 8. UMUNDUROWANIE STRAŻAKÓW – 1T

### ***Materiał nauczania:***

- Akt prawny regulujący umundurowanie strażaków Państwowej Straży Pożarnej;
- Rodzaje i normy umundurowania strażaków;
- Przyznawanie sortów mundurowych;
- Występowanie w umundurowaniu.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić akt prawny regulujący umundurowanie strażaków Państwowej Straży Pożarnej,
- wyszczególnić rodzaje umundurowania strażaka,
- wymienić zasady przyznawania sortów mundurowych,
- określić czas obowiązywania pór roku w zakresie noszenia ubioru wyjściowego i służbowego.

### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU**

1. Przedmiot „Służba w Państwowej Straży Pożarnej” ma na celu przygotowanie słuchacza do świadomego funkcjonowania w środowisku pożarniczym.
2. W czasie realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotu „Służba w Państwowej Straży Pożarnej” strażak musi mieć dostęp (w formie elektronicznej bądź tradycyjnej) do aktualnych przepisów prawnych omawianych na zajęciach.
3. W temacie 5. „Służba wewnętrzna” w celu realizacji praktycznego celu szczegółowego dotyczącego demonstracji przyjęcia i przekazania służby wewnętrznej należy zorganizować odgrywanie scenek przez słuchaczy uczestniczących w zajęciach dydaktycznych (metoda inscenizacji). Słuchacz powinien umieć zademonstrować przyjęcie i przekazanie wszystkich służb przewidzianych w ramach służby wewnętrznej w szkole oraz zgodnie z regulaminem służby wewnętrznej obowiązującym w tej szkole. Realizacja części praktycznej zajęć wymaga podziału grupy na mniejsze grupy.
4. W temacie 5. „Służba wewnętrzna” w celu realizacji praktycznego celu szczegółowego dotyczącego demonstracji zmiany służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej zaleca się zorganizować zajęcia z zastosowaniem metody inscenizacji w formie scenek odgrywanych przez słuchaczy uczestniczących w zajęciach dydaktycznych. Należy dołożyć wszelkich starań, aby zachowania słuchaczy ćwiczone w ramach tych zajęć odpowiadały zapisom ceremoniału pożarniczego. Ponadto, zaleca się, tak zorganizować proces dydaktyczny, aby słuchacze mieli możliwość zmiany i przejęcia służby w szkolnej jednostce ratowniczo-gaśniczej. Realizacja części praktycznej zajęć wymaga podziału grupy na mniejsze grupy. Czasu przeznaczonego na praktyczną naukę zawodu nie wlicza się do godzin dydaktycznych przewidzianych na realizację powyższego tematu.
5. W przypadku zagadnień z tematu 5. „Służba wewnętrzna”, dotyczących postępowania z dokumentami służbowymi, oprócz realizacji ich w formie teoretycznej należy je również realizować w formie zajęć praktycznych. W ramach tych zajęć słuchacz ma nabyć umiejętności sporządzania raportów służbowych, meldunków, notatek służbowych. Zaleca się, aby dokumenty te były sporządzane przez słuchacza w formie elektronicznej. Liczebność grupy słuchaczy na zajęciach praktycznych z tematu „Służba wewnętrzna” w części dotyczącej sporządzania powyższych dokumentów jest uzależniona od liczby stanowisk komputerowych, jakimi dysponuje organizator szkolenia. Należy założyć, że na jednym stanowisku komputerowym pracuje jeden słuchacz.

6. Na zajęciach praktycznych z tematu 5. „Służba wewnętrzna” w części dotyczącej wydawania i wykonywania rozkazów należy zwrócić szczególną uwagę nie tyle na czynność do wykonania przez słuchacza po wydaniu rozkazu, co raczej na potwierdzenie słowne zrozumienia rozkazu oraz poprawność meldunku po jego wykonaniu.
7. Na zajęciach z tematu 5. „Służba wewnętrzna” w części dotyczącej oddawania honorów starszym stopniem i przełożonym przez pojedynczych słuchaczy i w szyku należy zwrócić uwagę zarówno na sytuacje, w których słuchacz ma obowiązek oddawać honory, jak również na sytuacje, w których słuchacz nie jest do oddawania honorów zobligowany.
8. Zajęcia praktyczne z tematu 5. „Służba wewnętrzna” należy realizować w formie następujących typów zajęć praktycznych:
  - a) wprowadzających,
  - b) kształtujących umiejętności,
  - c) sprawdzających.
 Natomiast za zajęcia utrwalające umiejętności z tego zakresu należy uznać:
  - a) pełnienie przez słuchacza służb wewnętrznych w ramach praktycznej nauki zawodu, realizowanych zarówno w bloku podstawowym, jak i w bloku zasadniczym szkolenia,
  - b) pełnienie służb w szkolnej jednostce ratowniczo-gaśniczej w ramach praktycznej nauki zawodu, realizowanych w bloku zasadniczym szkolenia.
9. W przypadku tematu 6. „Musztra w Państwowej Straży Pożarnej” realizacja celów szczegółowych opisujących materiał nauczania z tego zakresu jest obligatoryjna do realizacji. W zależności od stopnia zaawansowania grupy w zakresie musztry instruktor może zdecydować o:
  - a) zwiększeniu wymiaru godzin dydaktycznych przeznaczonych na musztrę o dodatkowe godziny zajęć, realizowane po zakończeniu zajęć dydaktycznych w danym dniu szkolenia,
  - b) rozszerzeniu treści zapisanych w programie w ramach godzin dydaktycznych przewidzianych na realizację tematu.
10. Podczas realizacji zajęć praktycznych z tematu 7. „Ceremoniał pożarniczy” należy przygotować słuchaczy do udziału w zakończeniu kształcenia w szkole, które powinno przebiegać w formie uroczystej zbiórki.  
 W przypadku szkolenia organizowanego dla strażaków w służbie kandydackiej, zajęcia praktyczne z tematu 7. „Ceremoniał pożarniczy” można poświęcić na przygotowanie strażaków do udziału w uroczystym apelu organizowanym z okazji ślubowania.  
 Instruktor realizujący zajęcia praktyczne z tego tematu może zdecydować o zwiększeniu wymiaru godzin dydaktycznych przeznaczonych na realizację celów praktycznych o dodatkowe godziny zajęć, realizowane po zakończeniu zajęć dydaktycznych w danym dniu szkolenia.
11. Kontynuacja praktycznej realizacji tematu 8. „Umundurowanie strażaków” musi mieć miejsce również w ramach procesu wychowawczego. Niezbędnym jest wykształcenie u słuchacza umiejętności dobrania umundurowania do wykonywanych przez niego zadań służbowych oraz do okoliczności.  
 Pomocne w nabyciu tychże umiejętności jest stosowanie takich metod wychowawczych jak metoda perswazji oraz metoda wzoru wychowawczego.

## LITERATURA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku.
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej.
3. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej.
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lipca 2006 r. w sprawie ramowej organizacji komendy wojewódzkiej i powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej.
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 listopada 2005 r. w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 września 2001 r. w sprawie ceremoniału składania ślubowania przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie opiniowania służbowego strażaka Państwowej Straży Pożarnej.
10. Zarządzenie nr 5 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie ramowego regulaminu służby w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej oraz regulaminu musztry i ceremoniału pożarniczego.
11. Regulamin musztry Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
12. Regulamin ogólny Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

### 3. ZJAWISKA FIZYKOCHEMICZNE I ŚRODKI GAŚNICZE

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Proces spalania	3	2	5
2.	Pożar i jego rozwój	6	3	9
3.	Środki gaśnicze	2	2	4
Razem		11	7	18

#### 1. PROCES SPALANIA – 3T, 2P

##### **Materiał nauczania:**

- Proces spalania;
- Spalanie płomieniowe i bezpłomieniowe;
- Przebieg spalania ciał stałych, cieczy i gazów;
- Samozapalenie;
- Klasyfikacja wybuchów;
- Granice wybuchowości.

##### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić elementy czworokąta spalania i scharakteryzować ich znaczenie,
- omówić proces palenia,
- omówić sposoby przekazywania energii cieplnej: promieniowanie, przewodzenie, konwekcja,
- wymienić czynniki niezbędne do rozpoczęcia procesu spalania,
- wyjaśnić mechanizm palenia ciał o różnym stanie skupienia,
- podać przykład spalania płomieniowego i bezpłomieniowego,
- rozróżnić spalanie bezpłomieniowe, tlenie i żarzenie,
- omówić przebieg spalania wybranych ciał stałych, cieczy i gazów,
- wyjaśnić zjawisko samozapalenia,
- zdefiniować zakres oraz dolną/górną granicę wybuchowości/palności,
- wyjaśnić pojęcie stężenia stechiometrycznego mieszaniny gazów palnych z powietrzem,
- omówić spalanie kinetyczne i dyfuzyjne,
- dokonać podziału wybuchów,
- wymienić warunki powstawania wybuchu fizycznego i chemicznego,
- podać przykłady wybuchu fizycznego i chemicznego.

#### 2. POŻAR I JEGO ROZWÓJ – 6T, 3P

##### **Materiał nauczania:**

- Definicja pożaru;
- Mechanizm powstawania pożaru;
- Czynniki inicjujące powstanie pożaru,
- Charakterystyka przebiegu pożaru wewnętrznego;
- Charakterystyka przebiegu pożaru zewnętrznego;
- Zjawisko wstecznego ciągu płomieni i zjawisko rozgorzenia;
- Oddziaływanie pożaru na ludzi;
- Klasyfikacja przyczyn powstawania pożaru.

##### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zdefiniować pożar,
- wyjaśnić mechanizm powstania pożaru,
- podać przykłady czynników inicjujących pożar,

- wyjaśnić pojęcia pożar wewnętrzny i pożar zewnętrzny,
- określić warunki decydujące o rozwoju pożarów wewnętrznych i zewnętrznych,
- wymienić i scharakteryzować etapy rozwoju pożaru w pomieszczeniu,
- wymienić sposoby rozchodzenia się ciepła w pożarach wewnętrznych i pożarach zewnętrznych,
- zdefiniować parametry pożarowe: ciepło spalania, szybkość wydzielania się ciepła (moc pożaru), gęstość strumienia promieniowania cieplnego, temperatura samozapłonu gazów pożarowych,
- omówić model strefowy pożaru i objaśnić występujące w nim strefy, w tym płaszczyznę neutralną,
- wyjaśnić wpływ zmian temperatury na objętość warstwy zadymienia,
- omówić poszczególne fazy rozwoju pożaru,
- omówić regułę Thorntona i wskazać jej praktyczne znaczenie dla rozwoju pożaru wewnętrznego,
- scharakteryzować pożar kontrolowany przez paliwo i pożar kontrolowany przez dopływ powietrza (wentylację),
- wyjaśnić wpływ gęstości obciążenia ogniowego, rozmieszczenia materiałów palnych, objętości i wysokości pomieszczenia oraz profilu wymiany gazowej na intensywność pożaru,
- omówić zjawisko wymiany gazowej w pożarze, w tym scharakteryzować tor wymiany gazowej oraz prąd grawitacyjny występujący w pożarze,
- wyjaśnić zjawisko rozgorzenia,
- wymienić przyczyny rozgorzenia,
- podać przykłady sytuacji, w których zjawisko rozgorzenia może zaistnieć,
- wyjaśnić zjawisko rozgorzenia wywołanego przez zwiększony dopływ powietrza (wentylację) w pożarze o okresowo ograniczonym dostępie powietrza do strefy spalania,
- wymienić i omówić zagrożenia generowane przez rozgorzenie dla strażaków oraz osób postronnych,
- omówić zjawisko wstecznego ciągu płomieni,
- określić przyczyny zjawiska wstecznego ciągu płomieni,
- podać przykłady sytuacji, w których może zaistnieć zjawisko wstecznego ciągu płomieni,
- wymienić i omówić zagrożenia generowane przez wsteczny ciąg płomieni dla strażaków oraz osób postronnych,
- wyjaśnić i omówić zjawisko zapłonu gazów pożarowych – w tym zjawiska pełzających płomieni („rollover flames”) i wybuchu dymu,
- wyjaśnić wpływ wysokiej temperatury i oddziaływania promieniowania cieplnego w pożarze na ludzi,
- omówić zakres oddziaływania gazów toksycznych na ludzi,
- wyjaśnić znaczenie i wpływ na ludzi ujemnego bilansu tlenowego w środowisku pożaru,
- omówić występujące podczas rozwoju pożaru w pomieszczeniu zmiany: ciśnienia, temperatury, szybkości wydzielania się ciepła, stężenia gazów – tlenu, tlenku węgla – pod kątem bezpieczeństwa wejścia strażaka do strefy zagrożenia oraz możliwości bezpiecznej ewakuacji osób zagrożonych,
- wyjaśnić przyczyny ograniczenia zasięgu widzialności spowodowane dymem,
- podać skutki wpływu dymu na ludzi poprzez ograniczenie zasięgu widzialności,
- rozróżnić i scharakteryzować pożar pomieszczenia i pożar obiektu,
- rozróżnić grupy najczęstszych przyczyn powstawania pożaru,
- wymienić przyczyny powstawania pożarów.

### 3. ŚRODKI GAŚNICZE – 2T, 2P

#### **Materiał nauczania:**

- Metody przerywania procesu spalania;
- Podział pożarów na grupy wg kryterium rodzaju spalanego paliwa (A, B, C, D, F);
- Podział środków gaśniczych ze względu na mechanizm przerywania procesu spalania;

- Mechanizmy przerywania procesu spalania z zastosowaniem następujących środków gaśniczych: wody, roztworów wodnych, piany, proszków, dwutlenku węgla, gazów obojętnych.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i omówić metody przerywania procesu spalania,
- podać przykłady przerywania procesu spalania w praktycznych działaniach,
- wymienić i omówić grupy pożarów według kryterium rodzaju spalanego paliwa,
- podać przykłady zastosowania w pracy strażaka wiedzy na temat grup pożarów,
- wymienić rodzaje mechanizmów przerywania procesu spalania,
- przedstawić podział środków gaśniczych ze względu na mechanizm przerywania procesu spalania,
- omówić poszczególne mechanizmy przerywania procesu spalania,
- podać przykłady środków gaśniczych o różnym mechanizmie przerywania procesu spalania,
- omówić mechanizm gaśniczy środków gaśniczych,
- wskazać znaczenie parametru utajonego ciepła przemiany fazowej (odparowanie),
- zaprezentować mechanizm gaśniczy środków gaśniczych (woda, roztwory wodne, piany, proszki, CO<sub>2</sub>).

### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. Przy realizacji zajęć teoretycznych należy wykorzystać dokumentację zdjęciową lub filmową prawdziwych zdarzeń oraz korzystać z naukowych opracowań opisujących współczesne badania nad środowiskiem pożaru wewnętrznego.
2. W ramach realizacji zajęć należy szczegółowo omówić zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. Proces spalania – zajęcia dydaktyczne przeznaczyć na instruktaż z objaśnieniem.
4. Na zajęciach praktycznych z tematu „Pożar i jego rozwój” należy stosować pokaz zjawiska pożaru i jego rozwoju w komorze rozgorzeniowej oraz przeprowadzić symulację pożaru na poligonie pożarniczym. Uzupełnienie wiedzy w tym zakresie może również stanowić emisja filmów dydaktycznych dotyczących zjawiska pożaru.
5. Przy realizacji zajęć z tematu „Pożar i jego rozwój” należy przeprowadzić pokaz zjawisk z użyciem makiety „domku dla lalek”, demonstrować w tym komory rozgorzeniowej. Tematykę z tego zagadnienia można połączyć z realizacją zajęć z tematów „Taktyka zwalczania pożarów” lub „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” w temacie „Sprzęt ochrony układu oddechowego”.
6. Przy realizacji zajęć z tematu „Pożar i jego rozwój” przeprowadza się następujące demonstracje i pokazy:
  - a) Obligatoryjne:
    - pokaz pirolizy drewna w kolbie lub pokaz pirolizy drewna na płycie grzewczej,
    - mały i duży domek dla lalek,
    - wizualizacja strugi wytwarzanej przez wentylator przy użyciu zadymiarkei.
  - b) Fakultatywne:
    - pokaz granic wybuchowości/palności z wykorzystaniem akwarium,
    - pokaz wpływu obciążenia ogniowego i dostępu powietrza na skuteczność prądów gaśniczych (mały i duży stosik drewniany oraz spryskiwacze podające prądy zwarte i rozproszone).
7. Podczas realizacji zajęć praktycznych z przedmiotu „Środki gaśnicze” stanowiska poligonowe oraz sposób realizacji zajęć powinny pokazać związek pomiędzy stosowanymi środkami gaśniczymi, a efektem gaśniczym ich działania.



#### 4. SPRZĘT DO DZIAŁAŃ RATOWNICZO-GAŚNICZYCH

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Sprzęt pożarniczy	1	–	1
2.	Podręczny sprzęt gaśniczy	1	2	3
3.	Sprzęt i armatura wodna	4	14	18
4.	Sprzęt do wytwarzania i podawania piany	2	2	4
5.	Drabiny pożarnicze przenośne	2	12	14
6.	Sprzęt ewakuacyjny	1	4	5
7.	Ratownicze zestawy hydrauliczne	2	4	6
8.	Ratownicze zestawy pneumatyczne siłowe	2	6	8
9.	Ratowniczy sprzęt mechaniczny	4	14	18
10.	Sprzęt burzący	1	1	2
11.	Pojazdy pożarnicze	1	–	1
12.	Ubrania ochronne	1	2	3
13.	Ekwipunek osobisty	1	–	1
14.	Sprzęt ochrony układu oddechowego	2	12	14
15.	Sprzęt oświetleniowy i sygnalizacyjny	1	2	3
16.	Sprzęt do stabilizacji	1	2	3
<b>Razem</b>		<b>27</b>	<b>77</b>	<b>104</b>

##### 1. SPRZĘT POŻARNICZY – 1T

###### **Materiał nauczania:**

- Grupy sprzętu pożarniczego;
- Przeznaczenie poszczególnych grup sprzętu pożarniczego;
- Skład poszczególnych grup sprzętu pożarniczego.

###### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić grupy sprzętu pożarniczego,
- omówić przeznaczenie poszczególnych grup sprzętu pożarniczego,
- wymienić sprzęt wchodzący w skład poszczególnych grup sprzętu pożarniczego.

##### 2. PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY – 1T, 2P

###### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego;
- Rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego;
- Przeznaczenie poszczególnych rodzajów podręcznego sprzętu gaśniczego;
- Podział gaśnic przenośnych i gaśnic przewoźnych;
- Budowa gaśnic przenośnych i gaśnic przewoźnych;
- Zasady stosowania podręcznego sprzętu gaśniczego;
- Konserwacja podręcznego sprzętu gaśniczego.

###### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego,
- wymienić rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego,
- omówić przeznaczenie poszczególnego rodzaju podręcznego sprzętu gaśniczego,
- wymienić typy gaśnic przenośnych i gaśnic przewoźnych,
- rozróżnić i omówić elementy budowy poszczególnych typów gaśnic przenośnych, gaśnic

- przewoźnych,
- objaśnić informacje zawarte na etykiecie gaśnic przenośnych, gaśnic przewoźnych i hydronetki,
- wymienić i rozróżnić techniki gaszenia kocem gaśniczym i sitem kominowym,
- wymienić i omówić rodzaje hydrantów wewnętrznych,
- uruchomić hydrant wewnętrzny,
- omówić zasady konserwacji podręcznego sprzętu gaśniczego.

### **3. SPRZĘT I ARMATURA WODNA – 4T, 14P**

#### ***Materiał nauczania:***

- Przeznaczenie sprzętu i armatury wodnej;
- Rodzaje sprzętu i armatury wodnej oraz jego oznakowanie;
- Przeznaczenie poszczególnego sprzętu i armatury wodnej;
- Budowa sprzętu i armatury wodnej;
- Podstawowe parametry sprzętu i armatury wodnej (w tym ciśnienie robocze, natężenie przepływu);
- Sprawianie sprzętu i armatury wodnej.

#### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie sprzętu i armatury wodnej,
- wymienić sprzęt i armaturę wodną,
- wyjaśnić oznakowanie sprzętu i armatury wodnej,
- omówić przeznaczenie poszczególnego sprzętu i armatury wodnej,
- wymienić i rozróżnić elementy budowy poszczególnego sprzętu i armatury wodnej,
- wymienić podstawowe parametry sprzętu i armatury wodnej,
- sprawić sprzęt i armaturę wodną w tym:
  - pobrać pożarnicze węże tłoczne z pojazdów,
  - przenieść pożarnicze węże tłoczne zwinięte w krąg,
  - rozwinąć pożarnicze węże tłoczne z kręgu podwójnego,
  - połączyć ze sobą i rozłączyć pożarnicze węże tłoczne,
  - odwodnić pożarnicze węże tłoczne podczas zwijania alarmowego linii węzowych,
  - zwinąć pożarnicze węże tłoczne w krąg podwójny i pojedynczy,
  - przenieść pożarnicze węże tłoczne i armaturę wodną,
  - rozwinąć pożarnicze węże tłoczne i połączyć je z rozdzielaczem i prądownicą,
  - rozwinąć pożarnicze węże tłoczne i połączyć je z nasadami motopomp/autopomp i nasadami hydrantów,
- zastosować mostki przejazdowe, siodełka, podpinkę,
- sprawić linię ssawną do motopompy/autopompy,
- zdemontować i złożyć linię ssawną,
- wymienić i omówić rodzaje hydrantów zewnętrznych,
- scharakteryzować hydrant na podstawie tabliczki informacyjnej,
- odnaleźć hydrant podziemny na podstawie tabliczki informacyjnej,
- pobrać wodę z podziemnej sieci wodociągowej przy użyciu stojaka hydrantowego 80,
- podać wodę z zastosowaniem prądownicy wodnej, optymalnie wykorzystując możliwości techniczne prądownicy.

### **4. SPRZĘT DO WYTWARZANIA I PODAWANIA PIANY – 2T, 2P**

#### ***Materiał nauczania:***

- Przeznaczenie sprzętu pianotwórczego;
- Rodzaje sprzętu pianotwórczego i jego oznakowanie: prądownice pianowe, wytwornice pianowe, generatory piany lekkiej, działka wodno-pianowe;
- Rodzaje zasysaczy liniowych i ich oznakowanie;

- Przeznaczenie sprzętu pianotwórczego oraz zasysaczy liniowych;
- Budowa sprzętu pianotwórczego i zasysaczy liniowych;
- Podstawowe parametry sprzętu pianotwórczego i zasysaczy liniowych: ciśnienie robocze, natężenie przepływu wodnego roztworu środka pianotwórczego, rodzaj zasysacza liniowego współpracujący z danym rodzajem sprzętu pianotwórczego.

***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie sprzętu pianotwórczego,
- wymienić sprzęt pianotwórczy,
- wyjaśnić oznakowanie sprzętu pianotwórczego: prądownic pianowych, wytwornic pianowych, generatorów piany lekkiej, działek wodno-pianowych oraz zasysaczy liniowych,
- omówić przeznaczenie prądownic pianowych,
- omówić przeznaczenie wytwornic pianowych,
- omówić przeznaczenie generatorów piany lekkiej,
- omówić przeznaczenie działek wodno-pianowych,
- omówić przeznaczenie zasysaczy liniowych,
- wymienić i rozróżnić elementy budowy poszczególnego sprzętu pianotwórczego i zasysacza liniowego,
- wymienić parametry sprzętu pianotwórczego: ciśnienie robocze, wydajność piany, natężenie przepływu roztworu wodnego środka pianotwórczego, współpraca z zasysaczem,
- wytworzyć pianę gaśniczą: ciężką, średnią i lekką przy użyciu sprzętu pianotwórczego, z zastosowaniem zasysacza liniowego i dozownika środka pianotwórczego samochodu pożarniczego.

## **5. DRABINY POŻARNICZE PRZENOŚNE – 2T, 12P**

***Materiał nauczania:***

- Przeznaczenie drabin pożarniczych przenośnych;
- Rodzaje drabin pożarniczych przenośnych;
- Przeznaczenie poszczególnych rodzajów drabin pożarniczych przenośnych;
- Oznakowanie drabin pożarniczych przenośnych znakami eksploatacyjnymi (przeznaczenie, zasięg, masa);
- Budowa poszczególnych typów drabin pożarniczych przenośnych;
- Zasady używania drabin pożarniczych przenośnych;
- Wchodzenie i schodzenie po drabinach pożarniczych przenośnych;
- Zabezpieczenie ratownika i sprzętu na drabinach pożarniczych przenośnych.

***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i rozróżnić rodzaje drabin pożarniczych przenośnych,
- omówić przeznaczenie poszczególnych rodzajów drabin pożarniczych przenośnych,
- wyjaśnić zastosowanie poszczególnych drabin pożarniczych przenośnych na podstawie oznakowań eksploatacyjnych,
- wymienić elementy budowy drabiny przenośnej,
- sprawić drabiny przenośne,
- omówić technikę wchodzenia i schodzenia po drabinach pożarniczych przenośnych,
- omówić zasady wchodzenia i schodzenia ze sprzętem pożarniczym po drabinach pożarniczych przenośnych,
- omówić zasady zabezpieczania na drabinie pożarniczej przenośnej ratownika oraz sprzętu pożarniczego,
- wejść i zejść po drabinach przenośnych,
- zabezpieczyć siebie i sprzęt podczas pracy na drabinach pożarniczych przenośnych.

## 6. SPRZĘT EWAKUACYJNY – 1T, 4P

### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie sprzętu ewakuacyjnego;
- Przeznaczenie linki ratowniczej;
- Podstawowe parametry linki ratowniczej: długość, nośność;
- Wykorzystanie linki ratowniczej;
- Zastosowanie węzła półwyblinka i flagowego;
- Samoratownie.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie sprzętu ewakuacyjnego,
- omówić przeznaczenie linki ratowniczej,
- wymienić podstawowe parametry linki ratowniczej,
- zawiązać węzeł przy użyciu linki ratowniczej tzn. półwyblinka i flagowy,
- omówić zasady asekuracji ratowników przy użyciu linki ratowniczej,
- samoratować się przy użyciu linki ratowniczej, w tym wykonać zatrzymanie i zabezpieczenie przy użyciu węzła flagowego,
- zwinąć linkę ratowniczą.

## 7. RATOWNICZE ZESTAWY HYDRAULICZNE – 2T, 4P

### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie ratowniczego zestawu hydraulicznego;
- Skład ratowniczego zestawu hydraulicznego;
- Przeznaczenie poszczególnych elementów ratowniczego zestawu hydraulicznego;
- Podział agregatów hydraulicznych i ich oznakowanie;
- Rodzaje narzędzi ratowniczego zestawu hydraulicznego;
- Przewody hydrauliczne;
- Akcesoria, wchodzące w skład ratowniczych zestawów hydraulicznych;
- Przygotowanie do pracy ratowniczego zestawu hydraulicznego.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie ratowniczego zestawu hydraulicznego,
- wymienić skład ratowniczego zestawu hydraulicznego,
- omówić przeznaczenie poszczególnych elementów ratowniczego zestawu hydraulicznego,
- rozróżnić agregaty hydrauliczne ze względu na liczbę zasilanych narzędzi,
- rozróżnić agregaty hydrauliczne ze względu na ich źródło zasilania,
- rozróżnić rodzaje narzędzi wchodzących w skład ratowniczego zestawu hydraulicznego jednostronnego i dwustronnego działania,
- omówić zasady łączenia, rozłączania i zabezpieczania przewodów hydraulicznych,
- przygotować ratowniczy zestaw hydrauliczny do pracy z zastosowaniem różnego typu źródeł zasilania, rodzaju narzędzi oraz akcesoriów,
- połączyć i zabezpieczyć przewody hydrauliczne z elementami ratowniczego zestawu hydraulicznego,
- połączyć/wymienić akcesoria narzędzi ratowniczego zestawu hydraulicznego,
- wykonać pracę z zastosowaniem zestawu hydraulicznego,
- omówić zasady postępowania z narzędziami ratowniczego zestawu hydraulicznego po wykonanej pracy,
- omówić zasady konserwacji ratowniczego zestawu hydraulicznego.

## 8. RATOWNICZE ZESTAWY PNEUMATYCZNE SIŁOWE – 2T, 6P

### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie ratowniczych zestawów pneumatycznych siłowych;
- Podział pneumatycznych zestawów ratowniczych siłowych;
- Elementy wchodzące w skład ratowniczych zestawów pneumatycznych siłowych;
- Sprawianie ratowniczych zestawów pneumatycznych siłowych;
- Konserwacja ratowniczych zestawów pneumatycznych siłowych;
- Efektywność pracy ratowniczymi zestawami pneumatycznymi siłowymi;
- Praca ratowniczymi zestawami pneumatycznymi siłowymi.

### **Efekty kształcenia**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie ratowniczych zestawów pneumatycznych siłowych,
- omówić podział pneumatycznych zestawów ratowniczych siłowych,
- rozróżnić i dobrać elementy wchodzące w skład pneumatycznych zestawów ratowniczych siłowych – niskociśnieniowych i wysokociśnieniowych,
- omówić przeznaczenie poszczególnych elementów wchodzących w skład pneumatycznych zestawów ratowniczych siłowych,
- omówić zasadę sprawiania ratowniczych zestawów pneumatycznych siłowych – niskociśnieniowych i wysokociśnieniowych,
- sprawić ratownicze zestawy pneumatyczne siłowe – niskociśnieniowe i wysokociśnieniowe,
- wyjaśnić zasady pracy ratowniczym zestawem pneumatycznym siłowym niskociśnieniowym podczas podparcia dwupunktowego tzw. „podest”,
- wyjaśnić zasady pracy ratowniczym zestawem pneumatycznym siłowym wysokociśnieniowym podczas podparcia jednopunktowego (jeden siłownik), podparcia jednopunktowego (dwa siłowniki) tzw. „stos”, podparcia dwupunktowego (dwa siłowniki) tzw. „podest”,
- wykonać podnoszenie, opuszczenie, rozpieranie przy użyciu zestawów pneumatycznych siłowych,
- omówić zasady konserwacji ratowniczych zestawów pneumatycznych siłowych.

## 9. RATOWNICZY SPRZĘT MECHANICZNY – 4T, 14P

### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie ratowniczego sprzętu mechanicznego;
- Przeznaczenie pilarki przenośnej z piłą łańcuchową i przecinarki przenośnej tarczowej;
- Budowa pilarki przenośnej z piłą łańcuchową i przecinarki przenośnej tarczowej;
- Przygotowanie do pracy pilarki przenośnej z piłą łańcuchową i przecinarki przenośnej tarczowej;
- Praca pilarką przenośną z piłą łańcuchową i przecinarką przenośną tarczową;
- Konserwacja pilarki przenośnej z piłą łańcuchową i przecinarki przenośnej tarczowej.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie ratowniczego sprzętu mechanicznego,
- omówić przeznaczenie pilarki przenośnej z piłą łańcuchową i przecinarki przenośnej tarczowej,
- wymienić i rozróżnić elementy budowy pilarki przenośnej z piłą łańcuchową,
- wymienić i rozróżnić elementy budowy przecinarek przenośnych tarczowych,
- omawiać zasadę doboru elementów tnących w pilarkach przenośnych z piłą łańcuchową i przecinarkach tarczowych,
- wyjaśnić zasady przygotowania i zasady pracy pilarką przenośną z piłą łańcuchową,
- wyjaśnić zasady przygotowania i zasady pracy przecinarką przenośną tarczową,

- przygotować do pracy pilarkę przenośną z piłą łańcuchową i przecinarkę przenośną tarczową,
- wykonać pracę pilarką przenośną z piłą łańcuchową w zakresie:
  - okrzesywania drzew,
  - przerzynki drzew i gałęzi leżących,
  - przerzynki drzew i gałęzi naprężonych,
- wykonać pracę przecinarką przenośną tarczową w zakresie:
  - cięcia elementów poziomych,
  - cięcia elementów pionowych,
  - cięcia elementów ułożonych poziomo w podparciu jednostronnym i podparciu dwustronnym,
- wykonać konserwację pilarki przenośnej z piłą łańcuchową i przecinarki przenośnej tarczowej.

## 10. SPRZĘT BURZĄCY – 1T, 1P

### ***Materiał nauczania:***

- Rodzaje sprzętu burzącego: bosaki, kotwica pożarnicza, topór strażacki ciężki, siekierołom, narzędzie ratownicze „hooligan”, nożyce ręczne dźwigniowe, łom, piły ręczne, kilofy i młotki ręczne, łopaty, szpadle, widły, miotły, siekiery, liny stalowe, szekle;
- Przeznaczenie sprzętu burzącego;
- Przeznaczenie poszczególnych rodzajów sprzętu burzącego.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie sprzętu burzącego,
- wymienić rodzaje sprzętu burzącego,
- wykonać pracę z zastosowaniem siekierołomu,
- wykonać pracę z zastosowaniem narzędzia ratowniczego „hooligan”.

## 11. POJAZDY POŻARNICZE – 1T

### ***Materiał nauczania:***

- Przeznaczenie pojazdów pożarniczych;
- Podział pojazdów pożarniczych;
- Samochody pożarnicze;
- Oznaczenie pojazdów pożarniczych;
- Oznaczenie operacyjne pojazdów pożarniczych;
- Kontenery i przyczepy pożarnicze;
- Dokumentowanie pracy pojazdu i sprzętu silnikowego.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie pojazdów pożarniczych,
- omówić podział pojazdów pożarniczych,
- objaśnić symbole samochodów pożarniczych,
- objaśnić zasady oznakowania pojazdów pożarniczych numerami operacyjnymi,
- zinterpretować numery operacyjne znajdujące się na pojazdach pożarniczych.
- omówić rodzaje kontenerów i przyczep pożarniczych,
- omówić zasady dokumentowania pracy pojazdu i sprzętu silnikowego,
- omówić okresową kartę pracy pojazdu i sprzętu silnikowego.

## 12. UBRANIA OCHRONNE – 1T, 2P

### ***Materiał nauczania:***

- Przeznaczenie ubrań ochronnych stosowanych w strażach pożarnych;
- Rodzaje ubrań stosowanych w strażach pożarnych: ubranie koszarowe, ubranie specjalne, ubranie specjalne chroniące przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem, ubranie specjalne chroniące przed czynnikami chemicznymi, kombinezon chroniący przed owadami błonkoskrzydłymi, ubranie do współpracy z deską lodową;
- Typy ubrań chroniących przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem;
- Zasady przygotowania do pracy i zasady pracy w ubraniach chroniących przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem;
- Zasady zdejmowania ubrań chroniących przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem;
- Zasady konserwacji ubrań specjalnych bojowych;
- Konserwacja ubrań ochronnych chroniących przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie ubrań ochronnych stosowanych w strażach pożarnych,
- wymienić i omówić przeznaczenie ubrań stosowanych w strażach pożarnych,
- wymienić i rozróżnić elementy ubrania specjalnego,
- wymienić typy i rozróżnić elementy składowe ubrań specjalnych chroniących przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem,
- omówić zasady przygotowania do pracy i pracy w ubraniach specjalnych chroniących przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem,
- założyć ubranie specjalne chroniące przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem,
- ściągnąć ubranie specjalne chroniące przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem,
- wykonać pracę w ubraniu specjalnym chroniącym przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem,
- omówić zasady konserwacji ubrań specjalnych bojowych,
- omówić zasady konserwacji ubrań specjalnych chroniących przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem.

## 13. EKWIPUNEK OSOBISTY – 1T

### ***Materiał nauczania:***

- Ekwipunek osobisty strażaka;
- Przeznaczenie poszczególnych elementów ekwipunku osobistego strażaka.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić znaczenie ekwipunku osobistego,
- wymienić rodzaje sprzętu wchodzącego w skład ekwipunku osobistego.

## 14. SPRZĘT OCHRONY UKŁADU ODDECHOWEGO – 2T,12P

### ***Materiał nauczania:***

- Przeznaczenie sprzętu ochrony układu oddechowego;
- Sprzęt ochrony układu oddechowego i jego podział;
- Proces oddychania i skutki niedotlenienia organizmu;
- Aparaty powietrzne butlowe ze sprężonym powietrzem;
- Maski do aparatu powietrznego butlowego ze sprężonym powietrzem;
- Zasady przygotowania i pracy w aparatach powietrznych butlowych ze sprężonym powietrzem;
- Inny sprzęt ochrony układu oddechowego, w tym sprzęt ochrony osób zagrożonych

(kaptury ratownicze, maski ucieczkowe, aparaty ucieczkowe);

***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie sprzętu ochrony układu oddechowego,
- omówić podział sprzętu ochrony układu oddechowego,
- wyjaśnić proces oddychania,
- omówić skutki niedotlenienia organizmu,
- omówić i rozróżnić elementy budowy aparatów powietrznych butlowych ze sprężonym powietrzem,
- omówić i rozróżnić elementy budowy maski,
- omówić zasady przygotowania do pracy aparatów powietrznych butlowych ze sprężonym powietrzem i masek,
- przygotować się do pracy w aparacie powietrznym butlowym,
- sprawdzić, dopasować i założyć maskę,
- zamontować i zdemontować butlę aparatu powietrznego,
- omówić zasady pracy w aparacie powietrznym butlowym ze sprężonym powietrzem,
- wykonać pracę w aparacie powietrznym butlowym ze sprężonym powietrzem,
- omówić zasady konserwacji aparatów powietrznych butlowych ze sprężonym powietrzem i masek,
- omówić zastosowanie innego sprzętu ochrony układu oddechowego.

**15. SPRZĘT OŚWIETLENIOWY I SYGNALIZACYJNY – 1T, 2P**

***Materiał nauczania:***

- Przeznaczenie sprzętu oświetleniowego; rodzaje sprzętu oświetleniowego: najaśnice, reflektory, lampy;
- Przygotowanie do pracy sprzętu oświetleniowego;
- Przeznaczenie sprzętu sygnalizacyjnego;
- Rodzaje sprzętu sygnalizacyjnego, służącego do oznakowania miejsca zdarzenia: lampy sygnalizacyjne, płotki ostrzegawcze, stożki ostrzegawcze, taśmy ostrzegawcze, znaki sygnalizacyjne;
- Przygotowanie do pracy sprzętu sygnalizacyjnego;
- Konserwacja sprzętu oświetleniowego i sygnalizacyjnego.

***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie sprzętu oświetleniowego i sygnalizacyjnego,
- wymienić rodzaje sprzętu oświetleniowego i sygnalizacyjnego,
- omówić zasady przygotowania do pracy sprzętu oświetleniowego i sygnalizacyjnego,
- sprawić sprzęt oświetleniowy z wykorzystaniem masztów, trójnogów, statywów oraz przy użyciu sprzętu sygnalizacyjnego.

**16. SPRZĘT DO STABILIZACJI – 1T, 2P**

***Materiał nauczania:***

- Przeznaczenie sprzętu do stabilizacji;
- Rodzaje sprzętu do stabilizacji;
- Budowa podpór kolumnowych;
- Zasady przygotowania podpór kolumnowych do pracy;
- Konserwacja sprzętu służącego do stabilizacji.

***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić sprzęt stosowany w działaniach w transporcie drogowym,



- omówić przeznaczenie sprzętu służącego do stabilizacji,
- omówić rodzaje i przeznaczenie poszczególnego sprzętu służącego do stabilizacji,
- omówić zasady wykorzystania i przygotowania do pracy sprzętu do stabilizacji pojazdów w różnych ich położeniach,
- wymienić rodzaje podpór kolumnowych ze względu na źródło zasilania,
- omówić budowę poszczególnych podpór kolumnowych w zależności od źródła napędu,
- omówić zasady przygotowania podpór kolumnowych do pracy,
- przygotować podpory kolumnowe do pracy,
- omówić zasady konserwacji sprzętu służącego do stabilizacji.

#### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. Tematy z przedmiotu „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” powinny poprzedzać zajęcia praktyczne wymagające pracy ze sprzętem na „Taktyce zwalczania pożarów” i „Taktyce działań ratowniczych”.
2. W trakcie realizacji zajęć z zakresu „Sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych” należy zwracać szczególną uwagę na: poprawną terminologię, używanie do ćwiczeń sprzętu sprawnego pod względem technicznym oraz poprawne wykonywanie przez strażaków czynności.
3. Należy zrezygnować z przedstawiania strażakom szczegółowej budowy sprzętu oraz dużej liczby parametrów na rzecz nauki prawidłowej eksploatacji i obsługi.
4. W temacie „Pojazdy pożarnicze” podczas omawiania materiału nauczania opierać się o podział i nazewnictwo obowiązujące w działalności operacyjnej. Poinformować słuchaczy o zakresie stosowania normy PN-EN 1846 -1.
5. W ramach realizacji każdego z tematów na „Sprzęcie do działań ratowniczo-gaśniczych” należy szczegółowo omówić zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
6. Konserwację sprzętu w ramach zajęć praktycznych realizować na bieżąco, traktując ją, jako integralną i naturalną czynność po skończeniu pracy.
7. Podczas zajęć praktycznych należy stosować drabiny standardowe DN2,7 i D10W. W ramach praktyk zawodowych w JRG należy wykonać sprawianie drabin będących na wyposażeniu danej JRG.
8. Po zrealizowaniu zajęć związanych z przygotowaniem aparatów powietrznych, każdy słuchacz musi przejść ścieżkę treningową w komorze dymowej w warunkach normalnych i zadymieniu.
9. Przy realizacji zajęć związanych z ubieraniem i zdejmowaniem ubrań szczególną uwagę ze względów bezpieczeństwa zwrócić na wykonywanie tych czynności w rocie (wzajemna kontrola wykonanych czynności i pomoc).
8. W trakcie realizacji tematu „Podręczny sprzęt gaśniczy” każdy ze słuchaczy powinien użyć gaśnicę.

## 5. TAKTYKA ZWALCZANIA POŻARÓW

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Teren pożaru i teren akcji	1	–	1
2.	Formy działań taktycznych	2	–	2
3.	Organizacja pododdziałów pożarniczych – zadania podstawowe	1	2	3
4.	Gotowość operacyjna i alarm bojowy	1	2	3
5.	Rozpoznanie pożaru	2	3	5
6.	Stanowiska gaśnicze	2	8	10
7.	Techniki gaszenia pożarów	2	8	10
8.	Organizacja łączności podczas akcji gaśniczej	2	2	4
9.	Ewakuacja i ratownictwo podczas pożaru	2	6	8
10.	Taktyka zwalczania pożarów wewnętrznych	4	14	18
11.	Taktyka zwalczania pożarów zewnętrznych	2	4	6
<b>Razem</b>		<b>21</b>	<b>49</b>	<b>70</b>

### 1. TEREN POŻARU I TEREN AKCJI – 1T

#### **Materiał nauczania:**

- Teren pożaru;
- Elementy terenu pożaru: front pożaru, tył pożaru, skrzydła pożaru, oś pożaru;
- Teren akcji;
- Pozycje terenu akcji: wodna, wężowa i ogniowa;
- Stanowiska bojowe: wodne, rozdzielacza, gaśnicze, dowodzenia;
- Zabezpieczenie terenu akcji.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić pojęcie teren pożaru,
- wymienić i omówić elementy terenu pożaru,
- wyjaśnić pojęcie teren akcji,
- rozróżnić teren pożaru i teren akcji,
- omówić sposoby zabezpieczania terenu akcji,
- wykonać zabezpieczenie terenu akcji,
- omówić poszczególne elementy terenu akcji z podziałem na pozycje,
- wyliczyć i scharakteryzować pozycje terenu akcji,
- nazwać i omówić stanowiska bojowe.

### 2. FORMY DZIAŁAŃ TAKTYCZNYCH – 2T

#### **Materiał nauczania:**

- Lokalizacja i likwidacja pożaru;
- Natarcie, obrona i działania połączone;
- Warunki przystąpienia do natarcia, obrony i działań połączonych.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić pojęcia „lokalizacja pożaru” i „likwidacja pożaru”,
- zdefiniować natarcie,
- omówić i rozróżnić natarcie wewnętrzne, zewnętrzne i skoncentrowane,
- zdefiniować obronę,
- omówić i rozróżnić obronę bliższą i obronę dalszą,
- omówić i rozróżnić natarcie bezpośrednie, pośrednie oraz łączone i obronę,

- wskazać warunki do zastosowania obrony,
- wyjaśnić pojęcie „działania łączone”.

### **3. ORGANIZACJA PODODZIAŁÓW POŻARNICZYCH – ZADANIA PODSTAWOWE – 1T, 2P**

#### ***Materiał nauczania:***

- Rota, zastęp i sekcja;
- Oznakowanie funkcyjnych;
- Czynności funkcyjnych w rocie i w zastępie gaśniczym;
- Komendy wydawane podczas akcji: „na wóz”, „z wozu”, „gotów”, „woda naprzód”, „woda stój”;
- Podstawowe rozwinięcia taktyczne w ramach zastępu;
- Zadania funkcyjnych w rocie i zastępie podczas rozwinięcia wstępnego, pełnego.

#### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- rozróżnić pojęcia rota, zastęp i sekcja,
- odczytać oznakowanie funkcyjnych w rocie i w zastępie,
- wymienić czynności funkcyjnych w rocie i w zastępie,
- wymienić zadania funkcyjnych po wydaniu komend przez dowódcę,
- wykonać zadania funkcyjnych po wydaniu komend przez dowódcę,
- omówić rozwinięcia taktyczne – wstępne i pełne,
- wymienić rodzaje linii węzowych i omówić ich przeznaczenie,
- wykonać rozwinięcia taktyczne wstępne i pełne.

### **4. GOTOWOŚĆ OPERACYJNA I ALARM BOJOWY – 1T, 2P**

#### ***Materiał nauczania:***

- Gotowość operacyjna;
- Alarm bojowy;
- Korzystanie z ześlizgu;
- Założenie ubrania bojowego z uwzględnieniem sprzętu ochrony układu oddechowego;
- Zajmowanie miejsc w samochodach pożarniczych;
- Wyjście z kabiny samochodu ze sprzętem ochrony układu oddechowego;
- Zadania roty i zastępu przy wyjeździe z jednostki ratowniczo-gaśniczej i podczas jazdy na miejsce akcji.

#### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić pojęcie „gotowości operacyjnej”,
- omówić zasady przywracania pełnej gotowości bojowej po powrocie z działań ratowniczo-gaśniczych,
- omówić sposoby ogłoszenia alarmu bojowego,
- wymienić zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu bojowego,
- skorzystać z ześlizgu,
- założyć ubranie bojowe,
- zająć miejsce w samochodzie pożarniczym w zależności od pełnionej funkcji w zastępie,
- założyć sprzęt ochrony układu oddechowego i bezpiecznie opuścić kabinę samochodu w sprzęcie ochrony,
- wymienić zadania roty i zastępu po ogłoszeniu alarmu,
- wymienić zadania roty i zastępu podczas jazdy na miejsce akcji.

## 5. ROZPOZNANIE POŻARU – 2T, 3P

### **Materiał nauczania:**

- Rozpoznanie pożaru;
- Typy rozpoznania: pośrednie i bezpośrednie, wstępne, szczegółowe;
- Rodzaje rozpoznania: ogniowe, wodne, ratownicze, budowlane, terenowe, rozpoznanie sytuacji atmosferycznej i mikroklimatycznej;
- Organizacja patrolu rozpoznania;
- Wyposażenie patrolu rozpoznania;
- Zasady przeprowadzenia rozpoznania;
- Rozpoznanie warunków pożarowych poprzez analizę takich oznak zewnętrznych i wewnętrznych środowiska pożaru, jak: budynek, dym, tory wymiany gazowej, ciepło, płomień;
- Ocenianie temperatury warstwy podsufitowej w pomieszczeniu zadymionym;
- Zasady przeprowadzania rozpoznania wodnego.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zdefiniować pojęcie „rozpoznanie”,
- wymienić rodzaje rozpoznania,
- scharakteryzować rozpoznanie wstępne, rozpoznanie szczegółowe i rozpoznanie bojem,
- wymienić i omówić sprzęt wyposażenia patrolu rozpoznania (linka ratownicza, sygnalizator bezruchu, sprzęt hydrauliczny, sprzęt ewakuacyjny dla osób zagrożonych itp.),
- dostosować wyposażenie patrolu rozpoznania do zdarzenia,
- omówić zasady postępowania podczas przeprowadzania rozpoznania wodnego,
- omówić zasady postępowania podczas przeprowadzania rozpoznania ogniowego,
- omówić rozpoznanie ratownicze, budowlane, terenowe oraz rozpoznanie sytuacji atmosferycznej i mikroklimatycznej,
- opisać zasady dokonywania rozpoznania warunków pożarowych poprzez analizę takich oznak zewnętrznych i wewnętrznych środowiska pożaru, jak:
  - budynek (rodzaj konstrukcji, stan, przeznaczenie, możliwość migracji dymu),
  - dym (lokalizacja i objętość, kolor, płaszczyzna neutralna, gęstość, wyporność),
  - tory wymiany gazowej (prędkość i kierunek, przepływ turbulentny/płynny, pulsacje, dźwięki),
  - ciepło (ślady na powierzchniach, szyby zadymione/popękane, powierzchnie gorące w dotyku, nagłe wzrosty temperatury),
  - płomień (lokalizacja i objętość, kolor, kształt),
- wyjaśnić pojęcie „patrol rozpoznania”,
- dokonać rozpoznania warunków pożarowych,
- wskazać znaczenie poszczególnych oznak pożaru dla oceny sytuacji pożarowej oraz występujące pomiędzy nimi współzależności,
- ocenić sytuację oraz możliwości bezpiecznego i skutecznego wykonywania zleconych czynności ratowniczych,
- przeprowadzić rozpoznanie ratownicze z uwzględnieniem zagrożeń dla ludzi i ratowników.
- dokonać wyboru techniki działania w oparciu o wyniki przeprowadzonego rozpoznania i analizowania bieżącej sytuacji,
- omówić i wykonać sposób oceny temperatury i wysokości warstwy podsufitowej,
- wymienić i dobrać wyposażenie niezbędne do przeprowadzenia rozpoznania wodnego,
- przeprowadzić rozpoznanie wodne.

## 6. STANOWISKA GAŚNICZE – 2T, 8P

### **Materiał nauczania:**

- Stanowiska gaśnicze;
- Budowa stanowiska gaśniczego;
- Wybór miejsca na stanowisko gaśnicze;
- Zabezpieczenie strażaka na stanowisku gaśniczym;
- Zasady likwidacji stanowisk gaśniczych;
- Praca w rocie, zadania funkcyjnych;
- Pozycje prądownika: stojąca, klęcząca, leżąca;
- Prowadzenie linii węzowych (np. przez drogi, tory, rowy);
- Budowanie pionowych linii węzowych: po drabinie, po klatce schodowej (z kręgu podwójnego, z ósemki, między biegami schodów), po elewacji budynku;
- Stanowisko rozdzielacza.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić rodzaje stanowisk gaśniczych,
- rozróżnić stanowiska gaśnicze zewnętrzne i wewnętrzne,
- podać przykłady stałych i ruchomych stanowisk gaśniczych,
- sklasyfikować i omówić stanowiska gaśnicze ze względu na położenie,
- wskazać czynniki decydujące o wyborze miejsca na stanowisko gaśnicze,
- podać sposoby zabezpieczenia strażaka na stanowisku gaśniczym,
- wskazać zasady likwidacji stanowisk gaśniczych,
- omówić zadania funkcyjnych w rocie,
- przyjąć pozycje prądownika: stojącą, klęczącą, leżącą,
- omówić i zastosować różne sposoby budowy linii węzowych i linii gaśniczych (pojedynczy krąg, podwójny krąg, z ósemki, kaseton/noszak, torby węzowe, pakiety węzowe, „ślimak” itp.),
- omówić i zastosować różne sposoby prowadzenia linii węzowych i gaśniczych (przez drogi, tory, rowy, po drabinach przystawnych, po klatce schodowej, między biegami schodów, po elewacji),
- omówić i zastosować różne sposoby zabezpieczania linii węzowych i gaśniczych,
- zbudować stanowiska gaśnicze niższe, równe i wyższe,
- ustawić, zabezpieczyć i obsłużyć rozdzielacz.

## 7. TECHNIKI GASZENIA POŻARÓW – 2T, 8P

### **Materiał nauczania:**

- Rodzaje wodnych prądów gaśniczych: zwarty, rozproszony, mgłowy;
- Rodzaje pian gaśniczych i ich zastosowanie;
- Operowanie prądami gaśniczymi wodnymi;
- Operowanie prądami pian gaśniczych;
- Teoria chłodzenia gazów pożarowych;
- Pułapki wodne;
- Natarcie bezpośrednie, pośrednie i łączone;
- Współpraca w rocie i przemieszczanie się w pomieszczeniach zadymionych;
- Otwieranie drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyliczyć rodzaje prądów gaśniczych,
- omówić, dobrać i zastosować techniki podawania prądów wodnych: długie i krótkie pulsowanie, ołówkowanie, malowanie, działanie prądem zwartym, omiatanie,

- omówić, dobrać i zastosować techniki podawania pian gaśniczych: lekkiej, średniej i ciężkiej,
- wyjaśnić proces chłodzenia gazów pożarowych, jako technikę operowania prądem gaśniczym oraz wskazać jej znaczenie dla bezpieczeństwa strażaków,
- scharakteryzować sytuacje, w których konieczne jest chłodzenie gazów pożarowych,
- dokonać chłodzenia gazów pożarowych,
- wyjaśnić mechanizm powstawania zjawiska pułapki wodnej na drodze inwersji warstw pożarowych,
- wyjaśnić mechanizm powstawania pułapki wodnej na drodze odparowania nadmiaru wody w kontakcie ze strefą spalania,
- przeprowadzić natarcie bezpośrednie, pośrednie oraz łączone z wykorzystaniem jednej z technik operowania prądem gaśniczym,
- podać przykłady zagrożeń dla ratowników podczas otwierania pomieszczeń objętych pożarem,
- wymienić zasady bezpieczeństwa podczas otwierania pomieszczeń objętych pożarem,
- wykonać dojsście do pomieszczeń objętych pożarem poprzez otworzenie drzwi,
- omówić współpracę i komunikację w rocie i przemieszczanie się w pomieszczeniach zadymionych podczas wprowadzania linii gaśniczej i wycofywania się z linią gaśniczą, w tym po schodach,
- wykonać dojsście do pomieszczeń objętych pożarem poprzez otworzenie okien.

## **8. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PODCZAS AKCJI GAŚNICZEJ – 2T, 2P**

### ***Materiał nauczania:***

- Znaki gestowe, z wykorzystaniem których jest prowadzona łączność podczas działań ratowniczych;
- Przeznaczenie łączności radiowej stosowanej w straży pożarowej;
- Rodzaje radiotelefonów stosowanych w straży pożarowej;
- Budowa radiotelefonów stosowanych w straży pożarowej;
- Zasady obsługi radiotelefonów;
- Konserwacja radiotelefonów;
- Sieci radiowe w PSP;
- Kryptonimy radiowe;
- Zasady nawiązywania i prowadzenia korespondencji radiowej;
- Dyscyplina pracy radiowej;
- Alternatywne środki i techniki łączności stosowane podczas działań ratowniczo – gaśniczych.

### ***Efekty kształcenia***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- odczytać znak gestowy i wykonać czynność,
- przeprowadzić korespondencję z zastosowaniem znaków gestowych,
- omówić przeznaczenie łączności radiowej,
- wymienić i omówić rodzaje radiotelefonów stosowanych w straży pożarowej,
- rozróżnić i omówić budowę radiotelefonu przenośnego i przewoźnego,
- obsłużyć radiotelefon przenośny i przewoźny,
- omówić zasady konserwacji radiotelefonów,
- wymienić i omówić przeznaczenie sieci radiowych,
- omówić zasady nawiązywania i prowadzenia korespondencji radiowej w sieciach radiowych PSP,
- omówić zasady prowadzenia nasłuchu w sieci alarmowej KSW,
- omówić strukturę budowy kryptonimu radiowego,
- wymienić podstawowe kryptonimy radiowe,
- wymienić sygnały alarmowe i kryptonimy okólnikowe,
- omówić zastosowanie sygnałów alarmowych i kryptonimów okólnikowych,

- wymienić i podać przykłady zastosowania alternatywnych środków i technik łączności,
- poprowadzić korespondencję radiową,
- zastosować w korespondencji radiowej sygnały alarmowe.

## 9. EWAKUACJA I RATOWNICTWO PODCZAS POŻARU – 2T, 6P

### **Materiał nauczania:**

- Ewakuacja a ratownictwo;
- Poszukiwanie osób w strefie zagrożenia;
- Ewakuacja strażaka ze stref zagrożonych;
- Techniki ewakuacji ludzi ze strefy zagrożenia.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- rozróżnić pojęcia „ewakuacja” i „ratownictwo”,
- wymienić i omówić zasady poszukiwania osób zagrożonych w sytuacji pożarowej,
- omówić współpracę w rocie i przemieszczanie się w pomieszczeniach zadymionych podczas przeszukiwania pomieszczeń,
- omówić i zastosować metody zabezpieczania ratowników podczas pracy w zadymieniu,
- przeszukać pomieszczenia w strefie zagrożenia,
- omówić i zastosować metody znakowania pomieszczeń przeszukiwanych,
- omówić zasady stosowania kamery termowizyjnej podczas przeszukiwania,
- zastosować podczas przeszukiwania kamerę termowizyjną,
- wymienić i omówić zasady ewakuacji uszkodzonych ze stref zagrożenia,
- wymienić sposoby ewakuacji pojedynczych osób z niższych i wyższych kondygnacji,
- wykonać ewakuację pojedynczej osoby z niższych i wyższych kondygnacji,
- zabezpieczyć osobę uszkodzoną i ratownika podczas schodzenia po drabinie,
- omówić zasady ratowania strażaka przez strażaka,
- przeprowadzić ewakuację strażaka ze strefy pożaru w ramach rot/zastępu,
- przeprowadzić ewakuację osoby z ograniczonymi możliwościami poruszania się,
- omówić przebieg ewakuacji zbiorowej,
- przeprowadzić ewakuację grupy osób ze strefy pożaru.

## 10. TAKTYKA ZWALCZANIA POŻARÓW WEWNĘTRZNYCH – 4T, 14P

### **Materiał nauczania:**

- Charakterystyka pożarowa materiałów budowlanych:
  - materiały palne i niepalne,
  - zachowanie się materiałów budowlanych w warunkach pożarowych (drewno, beton, ceramika, stal, żelbet, szkło, tworzywa sztuczne);
- Elementy konstrukcyjne budynku:
  - obiekt budowlany, budynek i budowla,
  - funkcje elementów konstrukcyjnych budynku (fundamenty, ściany, stropy, stropodachy, dachy, słupy, belki, podciągi, rygle),
  - rodzaje konstrukcji budowlanych;
- Instalacje użytkowe w budynkach:
  - instalacja gazowa zasilana z sieci gazowej,
  - instalacje gazowe na gaz płynny,
  - instalacje elektryczne, ogrzewcze,
  - instalacje wentylacyjne i przewody kominowe,
  - oznakowanie instalacji użytkowych;
- Zwalczanie pożarów w kondygnacjach piwnicznych;
- Zwalczanie pożarów na kondygnacjach parterowych;
- Zwalczanie pożarów na kondygnacjach pięter 1 – 4;

- Zwalczanie pożarów w obrębie strychów i poddaszy.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- rozróżnić materiał palny i niepalny,
- podać przykłady palnych i niepalnych materiałów budowlanych,
- omówić zachowanie się materiałów budowlanych w warunkach pożarowych,
- wskazać zagrożenia związane ze spalaniem tworzyw sztucznych,
- wyjaśnić pojęcia „obiekt budowlany”, „budynek” i „budowla”,
- wymienić elementy konstrukcyjne budynku,
- omówić funkcje elementów konstrukcyjnych budynku,
- wymienić rodzaje konstrukcji budowlanych,
- wymienić i opisać elementy budowy instalacji gazowej zasilanej z sieci gazowej,
- wymienić i opisać elementy budowy instalacji gazowej zasilanej na gaz płynny,
- wymienić i opisać zagrożenia pożarowe związane z instalacjami gazowymi zasilanymi z sieci oraz na gaz płynny,
- odszukać i zamknąć główny zawór gazowy na podstawie oznakowania instalacji,
- omówić zagrożenia pożarowe związane z instalacjami elektrycznymi,
- odszukać i wyłączyć przeciwpożarowy wyłącznik prądu oraz główny wyłącznik prądu w budynku, w oparciu o oznakowanie instalacji,
- rozróżnić oznakowanie instalacji użytkowych,
- omówić podstawowe różnice pomiędzy gaszeniem pożarów wewnętrznych i zewnętrznych,
- wymienić i omówić zasady gaszenia pożarów w kondygnacjach piwnicznych,
- wymienić i omówić zasady gaszenia pożarów w budynkach parterowych,
- wymienić i omówić zasady gaszenia pożarów w budynkach niskich,
- przeprowadzić działania ratowniczo-gaśnicze w kondygnacji piwnicznej,
- przeprowadzić działania ratowniczo-gaśnicze w budynku parterowym,
- przeprowadzić działania ratowniczo-gaśnicze w budynku niskim,
- przeprowadzić działania ratowniczo-gaśnicze na strychu i poddaszu.

## **11. TAKTYKA ZWALCZANIA POŻARÓW ZEWNĘTRZNYCH – 2T, 4P**

### ***Materiał nauczania:***

- Działania zewnętrzne przy pożarach obiektów;
- Przygotowanie pogorzelniska lub terenu objętego działaniem ratowniczym do przekazania;
- Zagrożenia dla strażaka na miejscu pogorzelniska w trakcie wykonywania czynności;
- Zabezpieczenie pogorzelniska w zakresie zapobieżenia przed możliwością ponownego powstania pożaru;
- Przygotowanie do odjazdu z miejsca działań.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i omówić zasady prowadzenia działań gaśniczych na zewnątrz obiektów,
- prowadzić zewnętrzne działania ratowniczo-gaśnicze podczas pożaru obiektu,
- omówić zadania do zrealizowania celem przygotowania pogorzelniska lub terenu objętego działaniem ratowniczym do przekazania,
- wymienić i scharakteryzować zagrożenia dla strażaka na miejscu pogorzelniska w trakcie wykonywania zadań,
- wymienić zasady zabezpieczenia pogorzelniska przed możliwością ponownego powstania pożaru,
- omówić zadania z zakresu przygotowania do odjazdu z terenu działań.



### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. Sposoby zabezpieczania terenu akcji realizować w czasie zajęć praktycznych z tematów dotyczących taktyki zwalczania pożarów wewnętrznych i zewnętrznych.
2. Przy realizacji tematu „Teren pożaru i teren akcji” zwrócić szczególną uwagę na ustawienie pojazdów względem terenu akcji oraz terenu pożaru z wyszczególnieniem roli kierowcy.
3. Przy realizacji zajęć z technik gaszenia pożarów należy wykorzystać opracowanie: „Techniki operowania prądami gaśniczymi”, Szymon Kokot-Góra, wydawnictwo Air Press.
4. W trakcie zajęć należy wykorzystać przenośne i przewoźne działka wodno-pianowe. W trakcie ćwiczeń na miejscu pogorzelniska zwrócić uwagę na stosowanie środków ochrony indywidualnej i zagrożenia wynikające z występowaniem czynników szkodliwych dla życia i zdrowia.
5. W trakcie realizacji zajęć dotyczących taktyki zwalczania pożarów wewnętrznych i zewnętrznych należy zwracać szczególną uwagę na poprawną terminologię, używanie do ćwiczeń sprzętu sprawnego pod względem technicznym oraz poprawne wykonywanie przez słuchaczy czynności.
6. Zaleca się przeprowadzenie, co najmniej jednych zajęć na poligonie pożarniczym w porze nocnej.
7. W trakcie prowadzenia zajęć praktycznych dotyczących taktyki zwalczania pożarów wewnętrznych i zewnętrznych należy stosować oznaczenia funkcyjnych.
8. Zaleca się na zajęciach praktycznych wykorzystywać samochody gaśnicze i specjalne o różnym składzie osobowym.
9. Podczas zajęć praktycznych należy zwracać uwagę na poprawne składanie meldunków dotyczących przebiegu działań.
10. Zajęcia teoretyczne z przedmiotu „Taktyka zwalczania pożarów” należy wzbogacać filmami dydaktycznymi dotyczącymi tematyki poruszanej na zajęciach.
11. W ramach realizacji każdego z tematów z „Taktyki zwalczania pożarów” należy szczegółowo omówić zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
12. Przy pożarach strychów i poddaszy uwzględnić wykonanie otworów rewizyjnych i wentylacyjnych.
13. Należy wykorzystać kamerę termowizyjną w celu ustalenia strefy objętej pożarem oraz okoliczności i miejsce zastosowania lanc gaśniczych.
14. Podczas ewakuacji grupy osób ze strefy pożaru wykorzystać różne rodzaje sprzętu pozwalającego na ewakuację osób tj. maski ucieczkowe, kaptury ucieczkowe, aparaty ucieczkowe.
15. Czynności ewakuacji strażaka ze strefy zagrożenia i ewakuacji strażaka przez strażaka należy realizować również podczas ćwiczeń z gaszenia pożarów wewnętrznych i zewnętrznych.

## 6. TAKTYKA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Podstawy działań ratowniczych	1	–	1
2.	Ratownictwo techniczne w transporcie drogowym	5	16	21
3.	Kierowanie ruchem drogowym	2	4	6
Razem		8	20	28

### 1. PODSTAWY DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH – 1T

#### **Materiał nauczania:**

- Akcja ratownicza i działania ratownicze, pomocnicze specjalistyczne czynności ratownicze;
- Inne miejscowe zagrożenie, walka z kłęskami żywiołowymi;
- Rodzaje ratownictwa w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym: ratownictwo techniczne, ratownictwo chemiczne i ekologiczne, ratownictwo medyczne;
- Czynności ratownicze podstawowe i specjalistyczne;
- Zadania z zakresu ratownictwa technicznego realizowane przez jednostki wchodzące w skład KSRG w zakresie podstawowym;
- Grupy specjalistyczne w Państwowej Straży Pożarnej.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić i rozróżnić pojęcia: „akcja ratownicza”, „działania ratownicze”, „pomocnicze specjalistyczne czynności ratownicze”,
- wyjaśnić i rozróżnić pojęcia: „inne miejscowe zagrożenie”, „walka z innymi kłęskami żywiołowymi”,
- wymienić i omówić rodzaje ratownictwa w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym,
- wyjaśnić pojęcia: „czynności ratownicze podstawowe” i „czynności ratownicze specjalistyczne”,
- wymienić rodzaje grup ratownictwa specjalistycznego w Państwowej Straży Pożarnej.

### 2. RATOWNICTWO TECHNICZNE W TRANSPORCIE DROGOWYM – 5T, 16P

#### **Materiał nauczania:**

- Zadania Państwowej Straży Pożarnej w przypadku zdarzeń w zakresie ratownictwa technicznego w transporcie drogowym;
- Zadania z zakresu ratownictwa technicznego realizowane przez jednostki wchodzące w skład KSRG w zakresie podstawowym;
- Dokumenty normujące organizację ratownictwa technicznego w KSRG;
- Zagrożenia występujące podczas działań ratowniczych w transporcie drogowym oraz metody przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- Ogólna budowa pojazdów osobowych;
- Instalacje zasilające w pojazdach osobowych (paliwa ciekłe, LPG, CNG, hybrydowy, elektryczny);
- Systemy bezpieczeństwa czynnego i biernego pojazdów osobowych,
- Etapy działań ratowniczych w transporcie drogowym;
- Ustawienie pojazdów ratowniczych;
- Oznakowanie i zabezpieczenie terenu akcji w różnych warunkach (w tym w warunkach terenowych, pogodowych itd.);
- Elementy organizacji terenu akcji ratownictwa w transporcie drogowym: pole składowania sprzętu, odciętych elementów, strefa udzielania pomocy i oczekiwania – „punkt pomocy medycznej”;
- Stabilizacja pojazdów osobowych w transporcie drogowym: stojącego na kołach,

leżącego na boku, leżącego na dachu, na skarpie;

- Określanie miejsc cięcia, rozpierania, odginania w pojazdach osobowych;
- Sposoby dostępu do osób uwięzionych w pojazdach osobowych;
- Uwalnianie i ewakuowanie poszkodowanych z pojazdów osobowych;
- Prowadzenie działań ratowniczych na nasypach, wiaduktach i w tunelach;
- Techniki ewakuacji osób poszkodowanych w ratownictwie drogowym.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić zadania Państwowej Straży Pożarnej w przypadku zdarzeń w zakresie ratownictwa technicznego w transporcie drogowym,
- wymienić i omówić zagrożenia występujące podczas działań ratowniczych w transporcie drogowym, wynikające między innymi z: miejsca zdarzenia, ułożenia pojazdów, układów zasilania, liczby i stanu osób poszkodowanych, systemów bezpieczeństwa czynnego i biernego pojazdu,
- podać sposoby ograniczania i likwidacji zagrożeń występujących podczas działań ratowniczych w transporcie drogowym związanym z miejscem zdarzenia, ułożeniem pojazdów, układami zasilania, systemami bezpieczeństwa czynnego i biernego pojazdu,
- zlikwidować zagrożenia występujące podczas działań ratowniczych w transporcie drogowym,
- zabezpieczyć miejsce zdarzenia podczas działań ratowniczych w transporcie drogowym,
- omówić zasady współdziałania z innymi służbami,
- omówić budowę pojazdu osobowego,
- wymienić i omówić rodzaje układów zasilających pojazdy osobowe (paliwa ciekłe, LPG, CNG, elektryczne i hybrydowe),
- wskazać sposoby dezaktywacji zasilania wysokiego napięcia w pojazdach hybrydowych i elektrycznych,
- odłączyć systemy zasilania w pojazdach na paliwa płynne, gazowe, hybrydowe oraz elektryczne (czynność odłączenia zasilania dostosować do modelu pojazdu),
- wymienić zasady postępowania z układami zasilającymi pojazdy osobowe podczas działań ratowniczych,
- wymienić zasady postępowania z systemami bezpieczeństwa biernego (np. poduszki powietrzne, kurtyny, napinacze pasów, łamana kolumna kierownicza),
- omówić oznakowanie pojazdu wskazujące źródło napędu,
- omówić karty ratownicze oraz systemy wspomaganie dowodzenia (Crash recovery system),
- wymienić informacje zawarte w karcie ratowniczej pojazdu i systemu Crash recovery system,
- odczytać informacje zawarte w karcie ratowniczej i systemu Crash recovery system,
- wymienić etapy działań ratowniczych w transporcie drogowym,
- wymienić i rozróżnić wyposażenie służące do oznakowania i zabezpieczenia terenu akcji,
- wymienić zasady oznakowania i zabezpieczenia terenu akcji w różnych warunkach,
- oznakować i zabezpieczyć teren akcji w różnych warunkach,
- wymienić elementy organizacji terenu akcji ratownictwa drogowego,
- wyjaśnić zasady doboru sprzętu do działań,
- przygotować pole składowania sprzętu podczas akcji ratownictwa drogowego,
- przygotować pole składowania odciętych elementów podczas akcji ratownictwa drogowego,
- wyznaczyć strefę udzielania pomocy i oczekiwania podczas akcji ratownictwa drogowego,
- wykonać stabilizację pojazdu osobowego stojącego w różnych pozycjach ułożenia (na kołach, boku, dachu, na skarpie itp.),
- omówić taktykę prowadzenia działań ratowniczych na nasypach, wiaduktach i w tunelach,
- omówić i zastosować zasady BHP działania podczas zdarzeń w transporcie drogowym,

- przeprowadzić ewakuację osób poszkodowanych w zdarzeniach komunikacyjnych,
- wymienić zasady uwalniania osób uwięzionych w pojazdach,
- omówić podstawowe techniki cięcia, rozpierania i odginania elementów konstrukcyjnych w pojazdach samochodowych stosowanych podczas wykonywania dostępu do osób uwięzionych i ich uwalniania,
- dobrać i przygotować sprzęt do wykonania uwolnienia osoby uwięzionej w pojeździe zdeformowanym znajdującym się w różnych pozycjach ułożenia,
- wykonać cięcie, rozpieranie i odginanie elementów konstrukcyjnych pojazdu samochodowego w celu wykonywania dostępu do osób uwięzionych i ich uwalniania,
- uwolnić osoby poszkodowane z samochodu osobowego,
- przeprowadzić ewakuację osób poszkodowanych z pojazdów osobowych,
- omówić postępowanie i wykonać działania ratownicze podczas różnorodnych wypadków komunikacyjnych.

### **3. KIEROWANIE RUCHEM DROGOWYM – 2T, 4P**

#### ***Materiał nauczania:***

- Zakres kompetencji strażaka uprawnionego do kierowania ruchem drogowym;
- Podstawowe zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego i zagrożenia, jakie niesie charakter pracy na drodze. Rodzaj i znaczenie wykonywanych prac na drodze oraz utrudnienia w ruchu, które się z nimi wiążą;
- Zasady odpowiedzialności osób kierujących (strażaka) ruchem drogowym w świetle przepisów prawa wykroczeń oraz prawa karnego;
- Sposób podawania sygnałów i poleceń w świetle obowiązujących przepisów;
- Zagrożenia związane z kierowaniem ruchem drogowym;
- Zasady kierowania ruchem drogowym.

#### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać zakres kompetencji strażaka kierującego ruchem drogowym,
- omówić możliwość wystąpienia konieczności prowadzenia ruchu wahadłowego,
- omówić wpływ na realizację ruchu drogowego różnych warunków atmosferycznych w szczególności: niedostatecznej widoczności, natężenia ruchu, unieruchomienia pojazdu na przejeździe kolejowym,
- omówić wybrane przepisy Kodeksu wykroczeń, które sankcjonują niestosowanie się do sygnałów osób uprawnionych do kierowania ruchem drogowym oraz czynności, jakie należy podjąć w sytuacji zaistnienia zdarzenia drogowego,
- scharakteryzować odpowiedzialność osób kierujących ruchem drogowym w świetle przepisów prawa wykroczeń oraz prawa karnego,
- wymienić i omówić rodzaje sygnałów i poleceń podczas kierowania ruchem drogowym,
- podać sygnały i polecenia podczas kierowania ruchem drogowym,
- przeprowadzić kierowanie ruchem wahadłowym na drodze,
- zatrzymać ruch pojazdów na drodze,
- podać polecenia podczas kierowania ruchem drogowym drogą radiową.

#### **UWAGI O REALIZACJI PRZEMIOTU:**

1. W trakcie realizacji zajęć z przedmiotu „Taktyka działań ratowniczych” należy zwracać szczególną uwagę na poprawną terminologię, używanie do ćwiczeń sprzętu sprawnego pod względem technicznym oraz poprawne wykonywanie przez słuchaczy czynności.
2. Podczas zajęć praktycznych z tematu „Ratownictwo w transporcie drogowym” należy zwracać uwagę, aby słuchacze stosowali łącznie zasady postępowania w ratownictwie medycznym i procedury ratownictwa technicznego.
3. Zajęcia praktyczne realizowane w ramach tematu „Ratownictwo w transporcie drogowym” powinny uwzględniać treści zawarte w przedmiocie „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” oraz w szkoleniu z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

4. Zaleca się przeprowadzenie, co najmniej jednych zajęć na poligonie pożarniczym w porze nocnej.
5. Zajęcia z przedmiotu „Taktyka działań ratowniczych” należy wzbogacić o projekcję filmów dydaktycznych.
6. W ramach realizacji tematów z przedmiotu „Taktyka działań ratowniczych” należy szczegółowo omówić zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
7. Podczas omawiania zasad bezpieczeństwa zwrócić szczególną uwagę na bezpieczeństwo ratownika podczas działań na drodze, wiaduktach, tunelach (ruch na sąsiednich pasach).

## 7. WYCHOWANIE FIZYCZNE

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Aktywność fizyczna i jej wpływ na życie i pracę	1	–	1
2.	Doskonalenie sprawności fizycznej	–	12	12
<b>Razem</b>		<b>1</b>	<b>12</b>	<b>13</b>

### 1. AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA I JEJ WPŁYW NA ŻYCIE I PRACĘ – 1T

#### **Materiał nauczania:**

- Psychospołeczne aspekty rekreacji ruchowej;
- Fizjologiczne efekty treningu fizycznego;
- Systematyczna aktywność ruchowa w promocji zdrowia a absencja w pracy;
- Rola rekreacyjnej działalności ruchowej jako czynnika integracji społecznej i zawodowej;
- Rola rozgrzewki w aktywności ruchowej.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić funkcje oraz cele rekreacji ruchowej wynikające z jej specyfiki,
- omówić psychospołeczne skutki aktywności ruchowej,
- omówić wpływ systematycznej aktywności ruchowej na układ oddechowy, krążeniowy, kostny oraz zdrowie psychiczne,
- omówić rolę rekreacyjnej działalności ruchowej, jako czynnika integracji społecznej i zawodowej,
- wyjaśnić znaczenie rozgrzewki w aktywności ruchowej.

### 2. DOSKONALENIE SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ – 12P

#### **Materiał nauczania:**

- Rozgrzewka ogólnorozwojowa;
- Gry i zabawy jako forma doskonalenia sprawności szybkościowej i wytrzymałościowej, w tym przede wszystkim kształtowanie wydolności, poprzez:
  - biegi na krótkich dystansach ze startu niskiego, bieg po kopercie,
  - rywalizacja grupowa w różnego rodzaju torach przeszkód,
  - gry i zabawy kształtujące szybkość i zwinność;
- Ćwiczenia kształtujące rozwój siły, w tym przede wszystkim:
  - ćwiczenia wykorzystujące ciężar własny oraz ciężar współćwiczącego,
  - podciąganie się na drążku, jako forma przygotowania do testów sprawdzających,
  - ćwiczenia siłowe z użyciem sztang, hantli i innego specjalistycznego sprzętu;
- Gimnastyka jako jedna z form doskonalenia koordynacji ruchowej, w tym przede wszystkim:
  - ćwiczenia wolne: przewrót w przód i w tył, stanie na rękach (ćwiczenia z partnerem), przerzut bokiem,
  - ćwiczenia kształtujące rozwój gibkości, zwinności i równowagi,
  - ćwiczenia na drążku: podciąganie, wymyk, odmyk, wykręt,
- Zajęcia ruchowe trening funkcjonalny – ćwiczenia aerobowe.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- przeprowadzić rozgrzewkę ogólnorozwojową przed każdymi ćwiczeniami wysiłkowymi,
- wykonać ćwiczenia rozciągające: nóg, ramion, mięśni grzbietu, mięśni brzucha,
- wykonać ćwiczenia lekkoatletyczne, w tym:
  - bieg krótki ze startu niskiego,
  - bieg po kopercie,

- pokonanie toru przeszkód,
- wykonać ćwiczenia siłowe, w tym:
  - ćwiczenia wykorzystujące ciężar własny i współwciążącego,
  - podciąganie na drążku podchwycem i nachwytem,
  - na mięśnie brzucha, grzbietu i nóg bez przyrządów,
- wykonać ćwiczenia gimnastyczne, w tym:
  - przewrót w przód i przewrót w tył,
  - ćwiczenia na drążku,
- przeprowadzić krótki trening z ćwiczeniami aerobowymi.

### **UWAGI O REALIZACJI PRZEMIOTU**

1. Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu „Wychowanie fizyczne” mają na celu utrzymywanie sprawności fizycznej strażaka na poziomie gwarantującym skuteczność i niezawodność prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych.
2. Zajęcia praktyczne z przedmiotu „Wychowanie fizyczne” powinny się realizować:
  - a) w sali sportowej wyposażonej w niezbędny sprzęt i urządzenia sportowe,
  - b) w siłowni,
  - c) na boiskach, bieżniach,
  - d) w terenie naturalnym (lasy, parki),
  - e) na poligonach itp.
3. W zajęciach praktycznych mogą uczestniczyć jedynie strażacy posiadający strój sportowy i obuwie sportowe.  
W przypadku organizacji zajęć praktycznych w terenie i na boiskach strój sportowy strażaka musi być dostosowany do panujących warunków atmosferycznych.
4. Zajęcia teoretyczne z przedmiotu „Wychowanie fizyczne” prowadzimy dla całej grupy a zajęcia praktyczne z tematu „Doskonalenie sprawności fizycznej” należy realizować w grupach maksymalnie 15-20 osobowych.
5. Realizując zajęcia z wychowania fizycznego należy stosować atrakcyjne metody kształcenia, wykorzystując gry i zabawy ruchowe, a także współzawodnictwo jako formę mobilizacji do intensywnego wysiłku.
6. Wszystkie zajęcia praktyczne z zakresu wychowania fizycznego muszą być poprzedzone rozgrzewką, trwającą od 5 do 15 minut, oraz muszą być zakończone ćwiczeniami rozciągającymi, dostosowanymi do intensywności wykonanych podczas zajęć dydaktycznych z tego zakresu obciążeń.
7. Realizację zajęć praktycznych należy prowadzić w następującej kolejności, uwzględniając zapis z pkt. 6:
  - a) zapoznanie z ćwiczeniem (prawidłowe nazewnictwo, pokaz oraz objaśnienie techniki),
  - b) nauczanie ruchu metodami:
    - syntetyczną (całościowe ujęcie ruchu),
    - analityczną (nauka poszczególnych fragmentów wykonywanych ruchów),
    - złożoną (stosowanie metody syntetycznej, analitycznej oraz ćwiczeń przygotowawczych),
  - c) wielokrotne powtarzanie ćwiczenia w różnych warunkach (trening).
8. W trakcie realizacji, w ramach tematu „Doskonalenie sprawności fizycznej”, celu szczegółowego dotyczącego wykonania ćwiczenia na drążku wykładowca/ instruktor może dokonać wyboru jednego z następujących ćwiczeń: podciąganie, wymyk, odmyk, wykret.
9. Poza zajęciami z przedmiotu „Wychowanie fizyczne” zaleca się realizację zajęć dodatkowych/fakultatywnych z zakresu wychowania fizycznego.  
W ramach tych zajęć należy umożliwić słuchaczom:
  - a) udział w zajęciach z gier zespołowych (jako elementu kształtowania postaw współpracy i współodpowiedzialności),
  - b) udział w zajęciach z tenisa stołowego,

- c) wykonywanie ćwiczeń kształtujących siłę i sprawność fizyczną na urządzeniach typu: ergometr, atlas itp.



## TREŚCI KSZTAŁCENIA DLA BLOKU ZASADNICZEGO

### 1. PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Psychologia w straży pożarnej	1	–	1
2.	Strażak w służbie	1	–	1
3.	Strażak w grupie społecznej	2	–	2
4.	Komunikacja interpersonalna	1	2	3
5.	Wsparcie psychiczne dla osób uczestniczących w działaniach ratowniczych	3	1	4
6.	Sytuacje trudne w działaniach ratowniczych	2	2	4
7.	Stres i sposoby radzenia sobie ze stresem	2	3	5
<b>Razem</b>		<b>12</b>	<b>8</b>	<b>20</b>

#### 1. PSYCHOLOGIA W STRAŻY POŻARNEJ – 1T

##### **Materiał nauczania:**

- Przedmiot i pojęcie psychologii;
- Zastosowanie psychologii w pożarnictwie;
- System pomocy psychologicznej (SPP) w Państwowej Straży Pożarnej.

##### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematów słuchacz powinien umieć:

- wymienić i omówić cele psychologii,
- podać przykłady zastosowania wiedzy i umiejętności psychologicznych w służbie strażaka,
- wymienić możliwości i korzyści, dla jednostki i organizacji, wynikające z funkcjonowania SPP w PSP.

#### 2. STRAŻAK W SŁUŻBIE – 1T

##### **Materiał nauczania:**

- Warunki i wymagania służby;
- Cechy psychofizyczne w zawodzie strażaka;
- Postawa zawodowa strażaka.

##### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematów słuchacz powinien umieć:

- wymienić zagrożenia związane ze służbą w straży pożarnej,
- wskazać cechy psychofizyczne niezbędne w pracy / służbie strażaka,
- wymienić komponenty postawy zawodowej,
- wskazać sposoby kształtowania własnego przystosowania do warunków służby.

#### 3. STRAŻAK W GRUPIE SPOŁECZNEJ – 2T

##### **Materiał nauczania:**

- Grupa społeczna;
- Interakcje wewnątrzgrupowe.

##### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematów słuchacz powinien umieć:

- omówić pojęcie i strukturę grupy,
- wyjaśnić interakcje i normy grupowe,

- wskazać przykłady norm grupowych obowiązujących w grupie strażaków i wyjaśnić ich znaczenie,
- identyfikować cele własne i cele grupy (na przykładzie grupy strażaków),
- omówić podstawowe role występujące w grupie i wyjaśnić je na przykładzie grupy strażaków,
- wymienić cechy „dobrej grupy”,
- określić swoje słabe i mocne strony w kontaktach interpersonalnych.

#### **4. KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA – 1T, 2P**

##### ***Materiał nauczania:***

- Proces komunikowania się;
- Komunikacja werbalna;
- Komunikacja niewerbalna;
- Bariery w procesie komunikacji;
- Sposoby skutecznego porozumiewania się.

##### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematów słuchacz powinien umieć:

- omówić proces komunikowania się,
- wskazać elementy składowe komunikacji werbalnej i niewerbalnej,
- wymienić funkcje i wskazać przykłady zastosowania komunikacji niewerbalnej,
- podać przykłady barier utrudniających komunikowanie się,
- podać przykłady nieporozumień w komunikowaniu się, leżące po stronie nadawcy i odbiorcy komunikatu,
- wyjaśnić pojęcie skuteczne porozumiewanie się,
- wymienić i zastosować sposoby zwiększające skuteczność porozumiewania się,
- zastosować: parafrazę, odzwierciedlenie, porządkowanie i prowadzenie, jako przykłady aktywnego słuchania.

#### **5. WSPARCIE PSYCHICZNE DLA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W DZIAŁANIACH RATOWNICZYCH – 3T, 1P**

##### ***Materiał nauczania:***

- Wsparcie psychiczne na miejscu zdarzenia – podstawowe informacje;
- Zasady udzielania wsparcia psychicznego na miejscu zdarzenia;
- Wsparcie psychiczne udzielane dzieciom, osobom starszym i niepełnosprawnym.

##### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić potrzeby osób poszkodowanych na miejscu zdarzenia,
- scharakteryzować typowe reakcje i zachowania osób poszkodowanych w sytuacji traumatycznej,
- uzasadnić potrzebę udzielania wsparcia psychicznego osobom uczestniczącym w zdarzeniu,
- scharakteryzować podstawowe komponenty wsparcia psychicznego (informacyjny, emocjonalny, praktyczny),
- omówić zasady udzielania wsparcia psychicznego,
- wytłumaczyć zasady udzielania wsparcia psychicznego dzieciom i młodzieży,
- wytłumaczyć zasady udzielania wsparcia psychicznego osobom starszym,
- wytłumaczyć zasady udzielania wsparcia psychicznego osobom niepełnosprawnym,
- wytłumaczyć zasady udzielania wsparcia psychicznego osobom z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami psychicznymi,
- zaprezentować zachowania/postawy oraz komunikaty wspierające dzieci i młodzież,

- zaprezentować zachowania/postawy oraz komunikaty wspierające osoby starsze i niepełnosprawne,
- wskazać dostępne formy profesjonalnej pomocy psychologicznej dla osób jej potrzebujących.

## **6. SYTUACJE TRUDNE W DZIAŁANIACH RATOWNICZYCH – 2T, 2P**

### ***Materiał nauczania:***

- Sytuacje trudne i ich wpływ na funkcjonowanie człowieka;
- Postępowanie podczas wybranych sytuacji trudnych w działaniach ratowniczych.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematów słuchacz powinien umieć:

- wskazać różnice między sytuacją normalną i sytuacją trudną,
- wymienić i omówić rodzaje sytuacji trudnych,
- podać przykłady wpływu sytuacji trudnych na poszczególne sfery funkcjonowania (poznawcza, afektywną, behawioralną),
- zdefiniować zbiegowisko, publiczność, tłum,
- wskazać przyczyny gromadzenia się ludzi na miejscu zdarzenia oraz zachowania utrudniające prowadzenie działań,
- scharakteryzować tłum,
- opisać zjawisko paniki, w tym czynniki sprzyjające panice,
- wymienić zachowania ludzi ogarniętych paniką,
- omówić sposoby zapobiegania panice,
- wymień sposoby reagowania w tłumie ogarniętym paniką,
- wyjaśnić zasady postępowania w przypadku poszkodowanych: agresywnych, odurzonych, chorych psychicznie, groźących zamachem,
- wskazać i zastosować zachowania w kontakcie z osobą manifestującą zamiar samobójczy,
- omówić zasady przyjmowania zgłoszeń telefonicznych o zdarzeniach w stanowiskach kierowania,
- wymienić fazy reakcji społeczności dotkniętej katastrofą (np.: powodzi),
- wymienić mechanizmy wywierania wpływu na ludzi i zastosować je w praktyce ratowniczej,
- wskazać możliwe sposoby postępowania wobec strażaka i jego rodziny w przypadku śmierci lub poważnego zranienia strażaka.

## **7. STRES I SPOSOBY RADZENIA SOBIE ZE STRESEM – 2T, 3P**

### ***Materiał nauczania:***

- Pojęcie i mechanizm powstawania stresu;
- Korzyści i zagrożenia związane ze stresem;
- Sposoby radzenia sobie ze stresem i pomagania innym.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematów słuchacz powinien umieć:

- omówić pojęcie i mechanizm powstawania stresu,
- wskazać różnice między eustresem i distresem,
- wskazać różnice między stresem chronicznym i stresem ostrym,
- wymienić źródła stresu związane z funkcjonowaniem w służbie i w życiu prywatnym,
- wymienić przykłady objawów stresu w sferach: fizjologicznej, emocjonalnej, poznawczej i w zachowaniu,
- podać przykłady pozytywnego oddziaływania stresu,

- wymienić przykłady „patologicznych” następstw stresu,
- podać przykłady zakłóceń w relacji: „praca / służba – dom”,
- podać przykład sytuacji traumatycznej i omówić charakteryzujące ją cechy,
- podać przykłady potencjalnych konsekwencji doświadczenia sytuacji traumatycznej,
- omówić pojęcie: kryzys psychiczny,
- wyjaśnić pojęcie zaburzenia po stresie traumatycznym (PTSD),
- wymienić objawy osiowe PTSD,
- wymienić konstruktywne i destruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem,
- wskazać przykłady negatywnych konsekwencji stosowania destruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem (np. choroby psychosomatyczne, uzależnienia, problemy interpersonalne),
- wyjaśnić pojęcie „wypalenia zawodowego”,
- podać przykłady czynników sprzyjających budowaniu syndromu „wypalenia zawodowego”,
- wskazać sposoby przeciwdziałania „wypaleniu zawodowemu”,
- omówić pojęcia: interwencja kryzysowa, debriefing, defussing, towarzyszenie, podstawowa pomoc psychologiczna,
- zastosować konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem,
- przeprowadzić „wspierającą rozmowę”,
- udzielić wsparcia psychicznego koledze,
- zastosować sposoby wsparcia psychicznego w zespole,
- wymienić dostępne formy pomocy psychologicznej dla strażaków i ich rodzin.

#### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. Zajęcia z przedmiotu „Psychologiczne aspekty działań ratowniczych” obok zapoznania słuchaczy z obciążeniami wynikającymi ze służby i wyrobienia umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, mają na celu ukształtowanie właściwej postawy zawodowej.
2. Temat „Strażak w grupie społecznej” ma na celu uświadomienie słuchaczom znaczenia grupy społecznej w realizacji celów własnych i celów Państwowej Straży Pożarnej. Omawiając zagadnienia związane z grupą należy odnosić je do służby strażaka, jako szczególnego przykładu pracy zespołowej.
3. Ćwiczenia z zakresu: sposoby radzenia sobie ze stresem i pomaganie innym należy realizować w grupach do 15 osób.  
Wymagania dotyczące sali do ćwiczeń relaksacyjnych: pomieszczenie możliwie ciche, wentylowane, z możliwością regulacji oświetlenia. Przestrzeń podłogowa pozwalająca położyć się wygodnie 15 osobom.  
Uczestnicy ćwiczeń przychodzą na zajęcia w wygodnym ubraniu, np. dresie lub ubraniu koszarowym i przynoszą ze sobą koce.
4. Prowadzący zajęcia w trakcie realizacji tematów, przewidzianych w planie nauczania, powinni zwracać uwagę:
  - na poprawną terminologię;
  - wykorzystanie do ćwiczeń przykładów związanych ze służbą;
  - kształtowanie odpowiednich umiejętności, postaw, zachowań i motywacji.
5. Psycholog, realizujący przedmiot „Psychologiczne aspekty działań ratowniczych” powinien również prowadzić zajęcia z tematu „Psychologiczne aspekty wsparcia poszkodowanych” w ramach realizacji kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

#### **LITERATURA:**

1. Aronson E., Wilson T., Alert R., , Psychologia społeczna, Wyd. Zysk i S-ka 2006.
2. Bailey R., Zarządzanie stresem, czyli ćwiczenia jak sobie z nim radzić. Wyd. ARTE 2002.
3. Bielicki P., Dobrodziej C., Kicka M, Mechowicka-Stefańczuk A., Olbryś M., Podstawy psychologii dla słuchaczy kursu kwalifikacyjnego szeregowych PSP. Wyd. WEMA 2003.
4. Bryant R. A., Harvey A. G., Zespół ostrego stresu. Wyd. PWN 2003.

5. Cialdini R., Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka. GWP 2010.
6. Coleman P., Deutsch M., Rozwiązywanie konfliktów. Teoria i praktyka. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego 2005.
7. Dobrodziej C., Gołębiowski M., Kicka M., Kołodziejski D., Kubicka A., Olbryś M., Urbańska M., Podstawy pedagogiki i psychologii dla słuchaczy kursu kwalifikacyjnego podoficerów PSP. KG PSP 2005.
8. Dudek B., Zaburzenie po stresie traumatycznym. Cena strachu. GWP 2003.
9. Eshelman E. R., Davis M., McKay M., Jak zwalczyć stres i osiągnąć pełny relaks, Wyd. Helion 2007.
10. Geldard K., D., Rozmowa która pomaga. Podstawowe umiejętności terapeutyczne. GWP 2005.
11. Goleman D., Inteligencja emocjonalna. Wyd. Media Rodzina 2007.
12. Greenston James L., Leviton Sharon C., Interwencja kryzysowa. GWP 2004.
13. Hartley Mary, Stres w pracy, Wyd. Jedność 2005.
14. Hetherington A., Wsparcie psychologiczne w służbach ratowniczych. GWP 2004.
15. James R. K., Gilliland B. E., Strategie interwencji kryzysowej. PARPA 2005.
16. Keirse M., Smutek, strata, żałoba, Polwen, Radom 2005.
17. Krakowiak P., Strata, osierocenie i żałoba. Poradnik dla pomagających i osób w żałobie, Wyd. Via Medica, Gdańsk 2008.
18. Król-Fijałkowska M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku. Wyd. WAB 2007.
19. Kubacka-Jasiecka D., Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych. Wyd. Akademickie i Profesjonalne 2010.
20. Litzke S. M., Schuh H., Stres, mobbing i wypalenie zawodowe. GWP, Gdańsk 2009.
21. Maslach Ch., Leiter M. P., Prawda o wypaleniu zawodowym. Co robić ze stresem w organizacji. Wyd. PWN. Warszawa 2011.
22. Maslach Ch., Leiter M. P., Pokonać wypalenie zawodowe. Sześć strategii poprawiania relacji z pracą. Oficyna Wolters Kluwer. Warszawa 2010.
23. McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka skutecznego porozumiewania się. GWP 2003.
24. Mellibruda J., JA-TY-MY. Psychologiczne możliwości ulepszania kontaktów międzyludzkich. Wyd. Instytut Psychologii Zdrowia 2003.
25. Nail Thomas, Tworzenie zespołów i motywacja wg Johna Adaira. Wyd. Wolters Kluwer 2009.
26. Nęcki Z., Komunikacja międzyludzka, Antykwa, Kraków 2000.
27. Ogińska-Bulik N., Osobowość. Stres a zdrowie. Wyd. Difin 2008.
28. Sęk H., Wypalenie zawodowe. Przyczyny i zapobieganie. Wyd. PWN. Warszawa 2014.
29. Schuh Horst, Litzcke Sven, Stres, mobbing i wypalenie zawodowe. GWP 2007.
30. Sideris E., Paczulska-Jałowińska B., Pierwsza pomoc psychologiczna udzielana dzieciom, osobom starszym i niepełnosprawnym, Na ratunek. Numery 1, 2, 3, 4/2007; 1, 2, 3,4/2008; 1, 3/2009.
31. Silberman M., Inteligencja interpersonalna. Jak utrzymać mądre relacje z innymi, Studio EMKA, Warszawa 2012.
32. Strelau J., Psychologia. Podręcznik akademicki. T: 2-3. GWP 2007.
33. Strelau J., Zawadzki B., Kaczmarek M. (red.), Konsekwencje psychologiczne traumy. Uwarunkowania i terapia. Wyd. Scholar 2009.
34. Terelak J., Człowiek i stres, Wyd. Branta 2008.
35. Zasady organizacji ratownictwa medycznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym. Procedura 22 - Zasady udzielania wsparcia psychicznego. KG PSP 2013.
36. Zimbardo P., Leippe M., Psychologia zmiany postaw i wpływu społecznego. Wyd. Zysk i S-ka 2004.
37. Zimbardo P., Ruch F. L., Psychologia i życie, PWN, Warszawa 2002.

## 2. ZJAWISKA FIZYKOCHEMICZNE I ŚRODKI GAŚNICZE

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Pożar i jego rozwój	2	2	4
2.	Materiały niebezpieczne	4	-	4
3.	Neutralizatory, sorbenty i dyspergenty	1	2	3
Razem		7	4	11

### 1. POŻAR I JEGO ROZWÓJ – 2T, 2P

#### **Materiał nauczania:**

- Parametry rozwoju pożarów;
- Liniowa prędkość rozprzestrzeniania się pożaru;
- Proces (zjawisko) wykipienia i wyrzutu cieczy palnej ze zbiorników w warunkach pożaru;
- Proces BLEVE (wybuch par wrzącej cieczy) z generowaniem zjawiska fire ball;
- Czynniki decydujące o powstaniu procesu BLEVE;
- Zjawisko fire ball;
- Zagrożenia generowane przez proces BLEVE dla ludzi i otoczenia.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- określić warunki decydujące o rozwoju pożarów zewnętrznych,
- wymienić sposoby rozchodzenia się ciepła w pożarach zewnętrznych,
- wymienić różnice pomiędzy rozwojem pożarów wewnętrznych i zewnętrznych,
- wymienić parametry rozwoju pożarów,
- zdefiniować pojęcie temperatury pożaru wewnętrznego i zewnętrznego,
- zdefiniować i omówić pojęcie szybkości spalania,
- podać przykłady spalania paliwa z uwagi na szybkość spalania,
- zdefiniować pojęcie wymiany gazowej w środowisku pożaru,
- rozróżnić czynniki decydujące o wymianie gazowej w środowisku pożaru,
- omówić wpływ wymiany gazowej na rozwój pożaru,
- zdefiniować pojęcie czasu trwania pożaru,
- zdefiniować pojęcie liniowej prędkości rozprzestrzeniania się pożaru,
- wymienić czynniki mające wpływ na liniową prędkość rozprzestrzeniania się pożaru,
- wymienić różnice w rozwoju i zagrożeniach pomiędzy pożarami wewnętrznymi i zewnętrznymi,
- zdefiniować zjawisko wykipienia cieczy,
- zdefiniować zjawisko wyrzutu cieczy,
- wymienić zagrożenia generowane przez wyrzut i wykipienie cieczy,
- zdefiniować proces BLEVE,
- wyjaśnić zjawisko fire ball,
- wymienić sytuacje, w jakich może nastąpić proces BLEVE,
- omówić zagrożenia generowane przez proces BLEVE dla ludzi i otoczenia.

### 2. MATERIAŁY NIEBEZPIECZNE – 4T

#### **Materiał nauczania:**

- Podstawowe pojęcia z chemii ogólnej;
- Materiał niebezpieczny, zagrożenie chemiczne;
- Źródła zagrożeń chemicznych, radiacyjnych, biologicznych;
- Charakterystyka nieorganicznych i organicznych związków chemicznych;
- Wybrane parametry charakteryzujące chemiczne materiały niebezpieczne;
- Podstawowe właściwości fizykochemiczne wybranych materiałów;
- Rozprzestrzenianie się uwalnianych podczas katastrof i awarii materiałów

- niebezpiecznych;
- Oddziaływanie materiałów niebezpiecznych na człowieka i środowisko.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić podstawowe pojęcia z chemii materiałów niebezpiecznych, zagrożenie chemiczne,
- omówić parametry materiałów niebezpiecznych,
- wskazać źródła zagrożeń ze strony chemicznych materiałów niebezpiecznych,
- omówić właściwości nieorganicznych związków chemicznych (zasady, kwasy, sole, tlenki),
- omówić właściwości organicznych związków chemicznych (oleje, benzyny),
- omówić wybrane parametry charakteryzujące chemiczne materiały niebezpieczne (temperatury – zapłonu, samozapłonu, wrzenia, topnienia, krzepnięcia; rozpuszczalność w wodzie i innych substancjach; ciężar w stosunku do powietrza; reaktywność; toksyczność; NDS; DL; DT; NDSch; NDSP),
- scharakteryzować podstawowe właściwości fizykochemiczne wybranych materiałów (chloru, amoniaku, kwasu azotowego, siarkowodoru, propanu, butanu, gazu ziemnego, wodoru, tlenku węgla, etyliny, oleju napędowego, acetylenu),
- omówić mechanizm rozprzestrzeniania się materiałów niebezpiecznych,
- wymienić czynniki wpływające na dynamikę rozprzestrzeniania się materiałów niebezpiecznych,
- wskazać drogi wnikania materiału niebezpiecznego do organizmu człowieka,
- omówić wpływ na organizm człowieka wybranych materiałów niebezpiecznych (np. dawka, stan skupienia, droga wniknięcia) i środowisko,
- omówić wpływ na środowisko wybranych materiałów niebezpiecznych.

## **3. NEUTRALIZATORY, SORBENTY I DYSPERGENCY – 1T, 2P**

### **Materiał nauczania:**

- Pojęcia – neutralizacji, sorpcji, dyspersji;
- Przeznaczenie neutralizatorów, sorbentów i dyspergentów;
- Podstawowe neutralizatory, sorbenty i dyspergenty;
- Zastosowanie neutralizatorów, sorbentów i dyspergentów.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zdefiniować pojęcia: „neutralizacja”, „sorpcja”, „dyspersja”,
- wyjaśnić przeznaczenie neutralizatorów, sorbentów i dyspergentów,
- wymienić najczęściej stosowane neutralizatory, sorbenty i dyspergenty,
- zastosować neutralizatory, sorbenty i dyspergenty do likwidacji zagrożeń.

### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

W ramach realizacji tematu „Materiały niebezpieczne” należy omówić następujące zagadnienia (we wskazanej poniżej kolejności):

1. Podstawowe pojęcia z chemii ogólnej
  - a) stany skupienia: ciała stałe, ciecze i gazy, zmiany stanów skupienia (krzepnięcie, topnienie, parowanie, skraplanie, wrzenie), rozpuszczalność,
  - b) jednostki miar i przeliczanie: długość, masa, objętość, stężenie, temperatura, ciśnienie,
  - c) pierwiastek chemiczny, związek chemiczny, mieszanina, wzór chemiczny,
  - d) mechanizmy transportu ciepła (konwekcja, przewodzenie, promieniowanie), przemiany (izobaryczna, izotermiczna, izochoryczna), gęstość, ciężar właściwy, gęstość względem powietrza, lotność, lepkość.

2. Gazy
  - a) temperatura krytyczna, ciśnienie krytyczne, współczynnik ekspansji, ciecze kriogeniczne,
  - b) metan (CNG, LNG), propan – butan (LPG), acetylen, wodór, tlen oraz ich właściwości.
3. Palność i wybuchowość
  - a) trójkąt spalania, piroliza, zapłon, zapalenie, temperatura zapłonu, temperatura zapalenia,
  - b) temperatura samozapłonu, granice wybuchowości i czynniki mające wpływ na ich zmianę,
  - c) minimalna energia zapłonu,
  - d) wybuch chemiczny, wybuch fizyczny, detonacja, deflagracja, wybuch materiału wybuchowego, wybuchy gazów i par, wybuchy pyłów.
4. Reaktywność
  - a) utleniacz, nadtlenek, nadtlenek organiczny, temperatura samoprzyspieszającego się rozkładu (TSR), temperatura robocza i temperatura alarmowa,
  - b) materiał żrący, kwasy, zasady, pH roztworu, neutralizacja,
  - c) materiały reagujące z powietrzem, materiały reagujące z wodą, materiały reagujące ze sobą, polimeryzacja, katalizator, inhibitor.
5. Toksyczność
  - a) trucizna, drogi wnikania trucizn, zatrucia (ostre, przewlekłe), czynniki warunkujące oddziaływanie trucizn na organizm ludzki (dawka, stan skupienia, droga wniknięcia, cechy osobnicze),
  - b) toksyczność, dawka, ppm, mg/m<sup>3</sup>, mg/kg, NDS (TLV), NDSCh (STEL), NDSP, ERPG, AEGL, IDLH, LD, LC,
  - c) właściwości kancerogenne, właściwości mutagenne, właściwości teratogenne, alergeny, materiały zakaźne,
  - d) gazy trujące (tlenek węgla, siarkowodór, amoniak, chlor, cyjanowodór), gazy duszące (azot, dwutlenek węgla, gazy szlachetne), toksyczne produkty spalania, metale ciężkie, pestycydy, bojowe środki trujące, azbest.
6. Promieniotwórczość
  - a) promieniowanie jonizujące i niejonizujące, izotop, promieniowanie alfa, promieniowanie beta, promieniowanie gamma, promieniowanie neutronowe, półokres rozpadu,
  - b) dawka, moc dawki, Sievert (Sv), skutki działania promieniowania jonizującego na organizm ludzki, czynniki warunkujące oddziaływanie promieniowania na organizm ludzki (odległość, czas, osłona), dopuszczalne roczne dawki.

Omawiając zagadnienia dotyczące promieniotwórczości należy opierać się na „Zasadach postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego”.

## LITERATURA

1. Bielicki P. P., Proces spalania a pożar, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2001.
2. Bengtsson L., Enclosure fires, Räddningsverket, 2001.
3. Jones L., Atkins P., Chemia ogólna. Cząsteczki, materia, reakcje, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
4. Kociołek K. (red.), Fizykochemia spalania i środki gaśnicze, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Warszawa 2005.
5. Kokot-Góra Sz., Compartment Fire Behaviour Training 2012, czyli O pożarach wewnętrznych po nowemu, Ośrodek Szkolenia KW PSP w Olsztynie, 2012.
6. Mizerski A. Sobolewski M., Król B., Zastosowanie pian do gaszenia pożarów, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 2002.
7. Pofit-Szczepańska M., Wybrane zagadnienia z chemii ogólnej, fizykochemii spalania i wybuchu oraz rozwoju pożarów, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 2007.



8. Pofit-Szczepańska M., Wybrane zagadnienia z fizykochemii wybuchu, SGSP 2005.
9. Wilczkowski S., Środki gaśnicze, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1999.
10. Wilczkowski S., Piany gaśnicze, środki pianotwórcze i zwilżacze, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 2003.
11. Karty charakterystyki materiałów niebezpiecznych.
12. Zasady i załącznik do zasad postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego, KG PSP, Warszawa 2009.
13. Standardowe zasady postępowania podczas zdarzeń z udziałem butli z acetylenem, KG PSP, Warszawa 2015.

### 3. SPRZĘT DO DZIAŁAŃ RATOWNICZO-GAŚNICZYCH

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Sprzęt i armatura wodna	–	2	2
2.	Motopompy i autopompy pożarnicze	6	8	14
3.	Samochód z drabiną mechaniczną i samochód z podnośnikiem hydraulicznym	1	4	5
4.	Ratowniczy sprzęt mechaniczny	1	2	3
5.	Zapory przeciwolejowe	1	2	3
6.	Przyrządy kontrolno-pomiarowe	2	2	4
7.	Agregaty prądotwórcze	1	1	2
8.	Ubrania ochronne	1	2	3
<b>Razem</b>		<b>13</b>	<b>23</b>	<b>36</b>

#### 1. SPRZĘT I ARMATURA WODNA – 2P

**Materiał nauczania:**

- Sprawianie sprzętu i armatury wodnej;
- Konserwacja sprzętu i armatury wodnej.

**Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- sprawić sprzęt i armaturę wodną, w tym:
  - rozwinąć pożarnicze węże tłoczne z noszaków,
  - rozwinąć pożarnicze węże tłoczne ze zwijadeł ręcznych i dwukołowych,
  - zwinąć pożarnicze węże tłoczne do noszaków,
  - zwinąć i ułożyć pożarnicze węże tłoczne na bębny zwijadeł ręcznych i dwukołowych,
  - rozwinąć pożarnicze węże tłoczne i połączyć je z armaturą wodną taką jak: regulatory ciśnienia, działka gaśnicze, urządzenia do wytwarzania zasłony wodnej, lance gaśnicze,
- zastosować regulator ciśnienia,
- wykorzystać przyrząd do mycia węży,
- wykorzystać możliwości techniczne działek gaśniczych podczas podawania wody.

#### 2. MOTOPOMPY I AUTOPOMPY POŻARNICZE – 6T, 8P

**Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie motopomp;
- Rodzaje motopomp i ich oznakowanie;
- Przeznaczenie poszczególnych rodzajów motopomp;
- Ogólna budowa motopomp;
- Obsługa motopomp;
- Przeznaczenie autopomp;
- Wielkości autopomp i ich oznakowanie;
- Ogólna budowa autopompy;
- Obsługa autopompy;
- Teoria ssania;
- Urządzenie zasysające;
- Charakterystyka pompy pożarniczej – zależności pomiędzy jej parametrami;
- Straty ciśnienia w liniach węzowych,
- Wypompowywanie wody z budynków.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie motopomp,
- wymienić rodzaje motopomp ze względu na ich wykonanie,
- wyjaśnić oznakowanie motopomp,
- omówić motopompy do zanieczyszczonej wody,
- omówić pompy o napędzie turbinowym,
- omówić pompy strumieniowe,
- zinterpretować parametry pracy motopomp w oparciu o ich oznakowanie,
- omówić przeznaczenie poszczególnych rodzajów motopomp,
- omówić ogólną budowę motopomp i rozróżnić ich podstawowe podzespoły: napęd, pompa, sprzęgło, kolektory wodne wlotowe i wylotowe, urządzenie zasysające, osłony zabezpieczające obsługującego, urządzenia odwadniające, zawory odcinające, przyrządy kontrolno-pomiarowe, urządzenia sterownicze,
- uruchomić motopompę,
- pobrać wodę ze zbiornika naturalnego/sztucznego przy pomocy motopomp i podać ją na kolektory tłoczne,
- wyjaśnić zjawisko uderzenia hydraulicznego,
- omówić przeznaczenie autopomp,
- wymienić wielkości autopomp (ze względu na nominalną wydajność i nominalne ciśnienie tłoczenia przy nominalnej geodezyjnej wysokości ssania),
- wyjaśnić oznakowanie autopompy, w tym autopompy dwuzakresowej i zinterpretować jej parametry pracy na podstawie oznakowania,
- omówić ogólną budowę autopompy,
- rozróżnić i omówić zawory odcinające (grzybkowe, zasuwowe), kolektory wodne wlotowe i wylotowe, przyrządy kontrolno-pomiarowe, urządzenia sterownicze autopompy,
- uruchomić autopompę,
- wyjaśnić zasadę działania układu wodno – pianowego autopompy,
- zassać wodę przy pomocy autopompy,
- podać wodę i roztwór wodnego środka pianotwórczego na kolektory tłoczne niskociśnieniowe i/lub wysokociśnieniowe (szybkiego natarcia),
- uzupełnić zbiornik wodny samochodu,
- wyjaśnić pojęcie „teoretyczna wysokość ssania”,
- wyjaśnić przyczyny warunkujące powstanie różnicy pomiędzy teoretyczną, a rzeczywistą wysokością ssania (wysokość nad poziomem morza, temperatura wody, stan techniczny linii ssawnej),
- przeliczyć podstawowe jednostki ciśnienia: [MPa], [atm], [bar], [Psi], [mH<sub>2</sub>O],
- omówić charakterystykę pompy wirowej odśrodkowej,
- wyjaśnić zależności zachodzące pomiędzy wydajnością, ciśnieniem i obrotami pompy wirowej odśrodkowej,
- wymienić urządzenia kontrolno-pomiarowe stosowane w motopompach i autopompach (manometr i manowakuometr, licznik motogodzin),
- zinterpretować wskazania przyrządów kontrolno-pomiarowych podczas pracy motopompą i autopompą,
- omówić pojęcie wysokości ssania,
- wyjaśnić potrzebę stosowania urządzeń zasysających w motopompach i autopompach,
- wymienić rodzaje pomp stosowanych, jako urządzenia zasysające w motopompach i autopompach,
- wyjaśnić zależności zachodzące pomiędzy wydajnością, ciśnieniem i głębokością ssania,
- wymienić podstawowe przyczyny i wyjaśnić ich wpływ na straty ciśnienia w liniach węzowych,
- objaśnić możliwości optymalizowania strat oraz szacować wartość powstałych strat,
- wypompować wodę z budynku.

### 3. SAMOCHÓD Z DRABINĄ MECHANICZNĄ I SAMOCHÓD Z PODNOŚNIKIEM HYDRAULICZNYM – 1T, 4P

#### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie samochodu z drabiną mechaniczną i samochodu z podnośnikiem hydraulicznym;
- Zasady wejścia i zejścia na drabiny mechaniczne/do kosza podnośnika hydraulicznego;
- Zasady tworzenia stanowiska roboczego w koszu ratowniczym.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie samochodu z drabiną mechaniczną i samochodu z podnośnikiem hydraulicznym,
- wymienić zasady wejścia i zejścia na drabiny mechaniczne/do kosza podnośnika hydraulicznego,
- wymienić zasady wejścia i zejścia z linią wężową na drabiny mechaniczne/podnośnik hydrauliczny,
- wejść i zejść na/z drabinę mechaniczną z linią wężową,
- omówić zasady budowy stanowisk roboczych w koszu ratowniczym,
- zbudować stanowiska robocze w koszu ratowniczym drabin mechanicznych/podnośnika hydraulicznego w tym:
  - zamontować działko wodno-pianowe i przedłużyć linię wężową,
  - zamontować nosze,
  - zamontować sprzęt oświetleniowy,
  - zabezpieczyć siebie i sprzęt ratowniczy,
- podać prądy wody z kosza ratowniczego drabiny mechanicznej/podnośnika hydraulicznego,
- oświetlić teren akcji z kosza ratowniczego drabiny mechanicznej/podnośnika hydraulicznego.

### 4. RATOWNICZY SPRZĘT MECHANICZNY – 1T, 2P

#### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie i zastosowanie wciągarki silnikowej i ręcznej;
- Praca młotem udarowym i udarowo-obrotowym, wciągarką silnikową i ręczną;
- Konserwacja młota udarowego i udarowo-obrotowego, wciągarki silnikowej i ręcznej.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie i zastosowanie młota udarowego i udarowo-obrotowego, wciągarki silnikowej i ręcznej,
- wyjaśnić zasady przygotowania i zasady pracy młotami udarowymi i udarowo-obrotowymi,
- wyjaśnić zasady przygotowania i zasady pracy wciągarkami silnikowymi i ręcznymi,
- wykonać pracę młotem udarowym i udarowo-obrotowym,
- przygotować do pracy wciągarkę silnikową i wciągarkę ręczną,
- wykonać pracę wciągarką silnikową i ręczną w zakresie:
  - przemieszczenia elementu z wykorzystaniem akcesoriów,
  - przemieszczenie pojazdu ratowniczo-gaśniczego w sytuacji awaryjnej z wykorzystaniem akcesoriów,
- omówić zasady konserwacji młota udarowego i udarowo-obrotowego, wciągarki silnikowej i ręcznej.

## 5. ZAPORY PRZECIWOLEJOWE – 1T, 2P

### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie zapór przeciwolejowych;
- Rodzaje zapór przeciwolejowych;
- Przeznaczenie poszczególnych rodzajów zapór przeciwolejowych;
- Elementy budowy poszczególnych rodzajów zapór przeciwolejowych.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie zapór przeciwolejowych,
- wymienić rodzaje zapór przeciwolejowych (sztywne, elastyczne, sorpcyjne, zastawki na rowy),
- rozróżnić i wymienić elementy budowy poszczególnych rodzajów zapór przeciwolejowych,
- wyjaśnić zasady przygotowania do użycia poszczególnych zapór przeciwolejowych,
- przygotować poszczególne rodzaje zapór przeciwolejowych do pracy.

## 6. PRZYRZĄDY KONTROLNO-POMIAROWE – 2T, 2P

### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie przyrządów kontrolno-pomiarowych do pomiaru substancji chemicznie niebezpiecznych;
- Przyrządy kontrolno-pomiarowe umożliwiające pomiar stężenia tlenu i gazów toksycznych (tlenek węgla, siarkowodór);
- Eksplozometr;
- Pirometr;
- Dozometr;
- Przyrząd do wskazania napięcia;
- Papierki wskaźnikowe pH;
- Kamera termowizyjna.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić urządzenia pomiarowe stosowane w ratownictwie chemicznym i ekologicznym realizowanym przez KSRG w zakresie podstawowym,
- omówić przeznaczenie przyrządów kontrolno-pomiarowych do pomiaru substancji chemicznie niebezpiecznych,
- omówić przeznaczenie przyrządów kontrolno-pomiarowych do pomiaru stężenia tlenu i gazów toksycznych,
- omówić przeznaczenie przyrządów do pomiaru temperatury i napięcia,
- omówić zasady przeprowadzania pomiarów gazów toksycznych, tlenu i gazów palnych,
- przygotować do pracy i obsłużyć poszczególne urządzenia pomiarowe,
- omówić zasady przeprowadzania pomiarów promieniowania jonizacyjnego,
- dokonać pomiaru temperatury przy wykorzystaniu pirometru,
- dokonać badania obecności napięcia elektrycznego,
- dokonać pomiaru promieniowania jonizacyjnego,
- dokonać pomiaru stężenia tlenu i gazów palnych przy użyciu przyrządów kontrolno-pomiarowych,
- odczytać wyniki pomiarów,
- omówić zjawiska zakłócające wynik pomiaru,
- przygotować do pracy i zinterpretować obraz z kamery termowizyjnej.

## 7. AGREGATY PRĄDOTWÓRCZE – 1T, 1P

### **Materiał nauczania:**

- Przeznaczenie agregatów prądotwórczych;
- Rodzaje agregatów prądotwórczych;
- Przeznaczenie poszczególnych rodzajów agregatów prądotwórczych;
- Tabliczka znamionowa agregatów prądotwórczych;
- Przygotowanie do pracy agregatów prądotwórczych;
- Obsługa agregatów prądotwórczych podczas zasilania odbiorników energii elektrycznej.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić przeznaczenie agregatów prądotwórczych,
- wymienić rodzaje agregatów prądotwórczych stosowanych przez straże pożarne,
- omówić i rozróżnić elementy budowy agregatów prądotwórczych przenośnych i przewoźnych,
- odczytać i zinterpretować informacje zawarte na tabliczce znamionowej agregatu prądotwórczego,
- omówić zasady doboru agregatu prądotwórczego do odbiornika energii elektrycznej,
- zasilić odbiornik energii elektrycznej stosując agregat prądotwórczy.

## 8. UBRANIA OCHRONNE – 1T, 2P

### **Materiał nauczania:**

- Typy ubrań chroniących przed czynnikami chemicznymi;
- Zasady przygotowania do pracy i zasady pracy w ubraniach chroniących przed czynnikami chemicznymi;
- Zasady zdejmowania ubrań chroniących przed czynnikami chemicznymi;
- Kabina dekontaminacyjna;
- Konserwacja ubrań chroniących przed czynnikami chemicznymi.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić środki ochrony indywidualnej stosowane podczas działań z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego – poziom podstawowy,
- wymienić typy i rozróżnić elementy budowy ubrań specjalnych chroniących przed czynnikami chemicznymi,
- omówić zasady przygotowania do pracy i pracy w ubraniach specjalnych chroniących przed czynnikami chemicznymi – typ 3,
- założyć ubranie specjalne chroniące przed czynnikami chemicznymi – typ 3,
- zdjąć ubrania specjalne chroniące przed czynnikami chemicznymi – typ 3,
- wykonać pracę w ubraniu ochrony przeciwchemicznej,
- przygotować kabinę dekontaminacyjną do dekontaminacji wstępnej,
- omówić zasady konserwacji ubrań specjalnych chroniących przed czynnikami chemicznymi.

### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. Zajęcia praktyczne z tematu „Agregaty prądotwórcze” należy realizować z zastosowaniem urządzeń elektrycznych o napięciu i mocy znamionowej określonej w przepisach.

### **LITERATURA**

1. Bednarek Z. Marciniak A., Działania ratownicze podczas katastrof budowlanych, SA PSP Kraków 1995.
2. Derecki T., Sprzęt pożarniczy do podawania wody i pian gaśniczych, SGSP Warszawa

- 1999.
3. Gil D., Sprzęt gaśniczy, SP PSP Bydgoszcz 2004.
  4. Gil D., Sprzęt i środki gaśnicze. SP PSP w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2013.
  5. Gil D., Sprzęt ratowniczy, SP PSP Bydgoszcz 2004.
  6. Gil D., Wyposażenie osobiste i ochronne strażaka, SP PSP Bydgoszcz 2004.
  7. Gil D., Pojazdy pożarnicze, SP PSP Bydgoszcz 2005.
  8. Gil D., Poradnik realizacji ćwiczeń. Sprawianie sprzętu. Część I. Sprzęt i armatura wodna, SP PSP Bydgoszcz, Warszawa 2006.
  9. Gil D., Specjalistyczny sprzęt pożarniczy, SP PSP Bydgoszcz 2007.
  10. Gil D., Wyposażenie techniczne straży pożarnych, Sprzęt ratowniczy, SP PSP Bydgoszcz 2009.
  11. Guzewski P., Rurki wskaźnikowe w działaniach jednostek straży pożarnej, SA PSP Poznań 1999.
  12. Guzewski P., Ubiorry ochronne, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2004.
  13. Guzewski P., Pawłowski R., Ranecki J., Ubrania ochrony przeciwchemicznej, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 1997.
  14. Jankowski K., Pruss W., Skubel R., Wciągarki w działaniach straży pożarnych, Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej, Bydgoszcz 2012.
  15. Kaliciecki H., Podręcznik kierowcy mechanika straży pożarnych, Instytut Wydawniczy CRZZ Warszawa 1977.
  16. Kaliciecki H., Motopompy pożarnicze, Instytut Wydawniczy CRZZ Warszawa 1979.
  17. Kalina A., Krochmal D., Oznaczanie gazowych zanieczyszczeń powietrza za pomocą dozymetrów pasywnych, Wydawnictwo CIOP, Warszawa 1999.
  18. Łazarkiewicz S., Troskolewski A. T., Nowoczesne kierunki w rozwoju pomp wirowych, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne Warszawa 1983.
  19. Łazarkiewicz S., Troskolewski A. T., Pompy wirowe, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne Warszawa 1973.
  20. Łukomski M., Sajkowski R., Zastosowanie podestów ruchomych przez jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej, Opole 2000.
  21. Mazur S., Myśliwiec T., Obsługa motopomp, Instytut Wydawniczy CRZZ Warszawa 1973.
  22. Mizerski A., Sobolewski M., Król B., Zastosowanie pian do gaszenia pożarów, SGSP, Warszawa 2007.
  23. Namiernik J., Łukasiak J., Jamrógiewicz Z., Pobieranie próbek środowiskowych doanalizy, PWN, Warszawa 1995.
  24. Ołdakowski H., Dostarczanie wody na duże odległości, Wydawnictwo Arkady Warszawa 1967.
  25. Placek P., Sprzęt i armatura wodna. Wydawnictwo EDURA, Warszawa 2011.
  26. Ranecki J., Pompy i osprzęt stosowane w ratownictwie chemiczno-ekologicznym, SA PSP Poznań 1995.
  27. Ranecki J., Procedury postępowania i taktyka działań ratowniczych przy wykorzystaniu samochodu ratownictwa chemiczno-ekologicznego, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 1999.
  28. Stępniewski M., Pompy, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne Warszawa 1985.
  29. Śmiełowski B., Gaśnice i agregaty. Cz. I, SA PSP Kraków 1996.
  30. Śmiełowski B., Gaśnice i agregaty. Cz. II, SA PSP Kraków 1997.
  31. Wilczkowski S., Piany gaśnicze, środki pianotwórcze i zwiłzaczce, SA PSP Kraków 2003.
  32. Wilczkowski S., Środki gaśnicze, SA PSP Kraków 1995.
  33. „Sprzęt i technika w ratownictwie wysokościowym PSP”, CNBOP, Józefów 2000.
  34. „Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w Krajowym Systemie Ratowniczo - Gaśniczym”, KG PSP.
  35. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych

- wyrobów do użytkowania.
36. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczególnych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci.
  37. Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia.
  38. Zarządzenie nr 8 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie gospodarki transportowej w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.
  39. Norma PN-EN 1846-1.
  40. Materiały pomocnicze w postaci dokumentacji techniczno-ruchowej urządzeń i sprzętu, instrukcje użytkowe.



#### 4. TAKTYKA ZWALCZANIA POŻARÓW

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Dojazd do miejsca zdarzenia	1	1	2
2.	Techniki gaszenia pożarów	2	14	16
3.	Dostarczanie wody na duże odległości	2	12	14
4.	Ewakuacja i ratownictwo podczas pożaru	2	2	4
5.	Taktyka zwalczania pożarów wewnętrznych	4	18	22
6.	Taktyka zwalczania pożarów zewnętrznych	4	12	16
7.	Taktyka zwalczania pożarów w transporcie drogowym i szynowym	4	12	16
8.	Wypracowywanie decyzji dowódczych podczas akcji gaśniczej	2	6	8
9.	Kierowanie działaniami ratowniczymi podczas akcji gaśniczej	3	4	7
Razem		24	81	105

##### 1. DOJAZD DO MIEJSCA ZDARZENIA – 1T, 1P

###### **Materiał nauczania:**

- Obowiązki kierowcy pojazdu uprzywilejowanego;
- Utrudnienia w dojeździe do miejsca zdarzenia (np. wypadek, awaria samochodu, inny pożar, wąskie przejazdy, drogi publiczne itp.);
- Ustawienie samochodów po dojeździe do miejsca zdarzenia (w bezpiecznej odległości od miejsca zdarzenia).

###### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić zakres obowiązków kierowcy pojazdu uprzywilejowanego,
- wymienić możliwe utrudnienia w dojeździe do miejsca zdarzenia,
- omówić zasady ustawienia samochodu na terenie działań w zależności od sytuacji,
- ustawić samochód pożarniczy w zależności od sytuacji.

##### 2. TECHNIKI GASZENIA POŻARÓW – 2T, 14P

###### **Materiał nauczania:**

- Wykonywanie dojazdów do pomieszczeń objętych pożarem;
- Prowadzenie działań gaśniczych w utrudnionych warunkach;
- Oddymianie pomieszczeń.

###### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i scharakteryzować metody wykonywania dojazdów do pomieszczeń objętych pożarem,
- omówić zasady operowania prądami gaśniczymi wody i piany w pomieszczeniach objętych pożarem,
- wykonać dojeżdżenie do pomieszczeń objętych pożarem: otwieranie okien z zewnątrz, wybijanie szyb, usuwanie krat, wykonywanie otworów,
- omówić zasady operowania prądami gaśniczymi w utrudnionych warunkach,
- scharakteryzować i rozróżnić zabezpieczenie przez strażaka bezpośredniego otoczenia (obszar) poprzez chłodzenie gazów pożarowych oraz zabezpieczenie wydzielonej przestrzeni (strefy) poprzez jej wyizolowanie od źródła ognia i dymu,
- wymienić zasady bezpieczeństwa i zagrożenia podczas wykonywania przejazdów do pomieszczeń objętych pożarem,

- podać przykłady zagrożeń dla ratownika podczas prowadzenia działań gaśniczych w utrudnionych warunkach: promieniowanie cieplne, duże zadymienie, niekorzystne warunki atmosferyczne, praca w nocy,
- zdefiniować oddymianie,
- wymienić sposoby oddymiania pomieszczeń,
- wymienić i omówić metody zarządzania przepływami gazów pożarowych, czyli izolowania lub wymuszania przepływu za pomocą drzwi, okien, kurtyn dymowych, wentylatorów, prądów wody,
- wyjaśnić zasadę działania wentylacji nadciśnieniowej, w tym wytwarzane nadciśnienie, ukierunkowanie przepływów, rozmiary otworów wlotowych i wylotowych,
- dobrać i zastosować sposób oddymiania do pomieszczenia objętego pożarem,
- wyjaśnić pojęcie wentylacja taktyczna, w tym:
  - antywentylacja (izolowanie pożaru),
  - wentylacja grawitacyjna pozioma,
  - wentylacja grawitacyjna pionowa,
  - wentylacja hydrauliczna,
  - wentylacja nadciśnieniowa,
  - wentylacja sekwencyjna,
- oddymić pomieszczenie poprzez wentylację grawitacyjną, nadciśnieniową i podciśnieniową,
- zdefiniować wentylację (wymianę gazową), w tym jej wpływ na środowisko wewnętrzne w obiekcie, w którym ma miejsce pożar,
- zastosować wentylację taktyczną podczas różnych sytuacji pożarowych.

### 3. DOSTARCZANIE WODY NA DUŻE ODLEGŁOŚCI – 2T, 12P

#### ***Materiał nauczania:***

- Systemy dostarczania wody:
- Rozstawianie pomp;
- Punkty poboru i odbioru wody;
- Utrzymywanie łączności między stanowiskami odbioru i poboru wody.

#### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić systemy dostarczania wody – przepompowywanie, przetłaczanie, dowożenie wody, system mieszany,
- omówić systemy dostarczania wody,
- wskazać wady i zalety systemów dostarczania wody,
- wyjaśnić różnice pomiędzy przetłaczaniem i przepompowywaniem,
- podać warunki sprawnego dostarczania wody na duże odległości,
- przygotować punkty odbioru i poboru wody,
- wykonywać zadania w zakresie dostarczania wody systemem przepompowywania, przetłaczania, dowożenia i systemem mieszanym,
- omówić zasady rozstawiania pomp przy budowie systemu przetłaczania i przepompowywania,
- utrzymać łączność między stanowiskami odbioru i poboru wody.

### 4. EWAKUACJA I RATOWNICTWO PODCZAS POŻARU – 2T, 2P

#### ***Materiał nauczania:***

- Ewakuacja osób z ograniczonymi możliwościami poruszania się;
- Ewakuacja zwierząt;
- Systemy ewakuacji mienia ruchomego.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać zasady ewakuacji osób z ograniczonymi możliwościami poruszania się,
- dobrać technikę i sposób ewakuacji ludzi, do sytuacji i stanu poszkodowanego,
- omówić zasady ewakuacji zwierząt domowych, hodowlanych oraz dzikich,
- wymienić i omówić systemy ewakuacji mienia ruchomego – system potokowy, brygadowy, indywidualnego transportu,
- omówić ewakuację mienia,
- przeprowadzić ewakuację osoby z ograniczonymi możliwościami poruszania się.

## **5. TAKTYKA ZWALCZANIA POŻARÓW WEWNĘTRZNYCH – 4T, 18P**

### ***Materiał nauczania:***

- Zwalczanie pożarów na kondygnacjach w budynkach średniowysokich i wysokich;
- Zwalczanie pożarów w obiektach posiadających wielkopowierzchniowe strefy pożarowe;
- Zwalczanie pożarów ukrytych w przestrzeniach konstrukcyjnych zamkniętych;
- Zabezpieczenie terenu akcji.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i omówić zasady gaszenia pożarów w budynkach średniowysokich, wysokich i wysokościowych,
- wymienić i omówić zasady gaszenia pożarów w obiektach posiadających wielkopowierzchniowe strefy pożarowe,
- wymienić i omówić zasady gaszenia pożarów ukrytych w przestrzeniach konstrukcyjnych zamkniętych,
- wykonać działania ratowniczo-gaśnicze w budynku wielokondygnacyjnym,
- wykonać działania ratowniczo-gaśnicze w obiektach posiadających wielkopowierzchniowe strefy pożarowe,
- wykonać działania ratowniczo-gaśnicze podczas pożaru ukrytego,
- zabezpieczyć teren akcji.

## **6. TAKTYKA ZWALCZANIA POŻARÓW ZEWNĘTRZNYCH – 4T, 12P**

### ***Materiał nauczania:***

- Zwalczanie pożarów lasów, upraw i nieużytków;
- Zwalczanie pożarów zewnętrznych instalacji technologicznych i zbiorników;
- Zabezpieczenie terenu akcji.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu, słuchacz powinien umieć:

- scharakteryzować poszczególne rodzaje pożarów lasów,
- omówić rozprzestrzenianie się pożarów na obszarach leśnych,
- omówić pożary upraw i nieużytków,
- wymienić i omówić zasady gaszenia pożarów lasów, upraw i nieużytków,
- omówić charakterystyczne zagrożenia podczas pożarów lasów i upraw dla ratowników,
- wymienić i omówić zasady prowadzenia działań gaśniczych podczas pożarów materiałów niebezpiecznych w instalacjach technologicznych i zbiornikach,
- wykonać działania ratowniczo-gaśnicze podczas pożaru lasu, uprawy i nieużytku,
- wykonać działania ratowniczo-gaśnicze podczas pożaru instalacji technologicznej i zbiornika, w tym z zastosowaniem ubrań specjalnych chroniących przed promieniowaniem cieplnym i płomieniem,
- zabezpieczyć teren akcji.

## **7. TAKTYKA ZWALCZANIA POŻARÓW W TRANSPORCIE DROGOWYM I SZYNOWYM – 4T, 12P**

### ***Materiał nauczania:***

- Zwalczanie pożarów pojazdów w transporcie drogowym osobowym;
- Zwalczanie pożarów pojazdów w transporcie drogowym towarowym;
- Zwalczanie pożarów w transporcie szynowym osobowym;
- Zwalczanie pożarów w transporcie szynowym towarowym.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu, słuchacz powinien umieć:

- wymienić cechy charakterystyczne pożarów w transporcie drogowym osobowym i towarowym,
- wymienić cechy charakterystyczne pożarów w transporcie szynowym osobowym i towarowym,
- omówić zagrożenia dla ratowników podczas pożarów w transporcie drogowym i szynowym,
- wykonać działania ratowniczo-gaśnicze podczas pożaru w transporcie drogowym osobowym i towarowym,
- wykonać działania ratowniczo-gaśnicze podczas pożaru w transporcie szynowym osobowym i towarowym.

## **8. WYPRACOWYWANIE DECYZJI DOWÓDCZYCH PODCZAS AKCJI GAŚNICZEJ – 2T, 6P**

### ***Materiał nauczania:***

- Ocena sytuacji pożarowej oraz ocena możliwości działania;
- Znaczenie informacji uzyskanych z rozpoznania do oceny sytuacji pożarowej;
- Odcinki bojowe;
- Zamiar taktyczny.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić cele i omówić znaczenie oceny sytuacji pożarowej,
- podać przykłady informacji mających znaczenie podczas oceny sytuacji pożarowej,
- dokonać oceny sytuacji pożarowej,
- wyjaśniać zasady i cele podziału terenu działań na odcinku bojowym,
- wyjaśnić znaczenie oceny możliwości działania,
- wyjaśnić zamiar taktyczny,
- wypracować zamiar taktyczny.

## **9. KIEROWANIE DZIAŁANAMI RATOWNICZYMI PODCZAS AKCJI GAŚNICZEJ – 3T, 4P**

### ***Materiał nauczania:***

- Typy kierowania działaniami ratowniczymi (kierowanie interwencyjne);
- Obowiązki kierującego działaniami ratowniczymi na poziomie interwencyjnym;
- Uprawnienia i odpowiedzialność kierującego działaniem ratowniczym;
- Współdziałanie z podmiotami ratowniczymi podczas akcji gaśniczej (policja, pogotowie ratunkowe, pogotowie energetyczne, pogotowie gazowe);
- Określanie lokalizacji i likwidacji pożaru;
- Rozkaz bojowy.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić pojęcie „kierowanie działaniami ratowniczymi”,
- omówić typy kierowania interwencyjnego działaniami ratowniczymi,
- wymienić obowiązki kierującego działaniami ratowniczymi na poziomie interwencyjnym,
- wymienić uprawnienia kierującego działaniami ratowniczymi,
- podać rodzaje odpowiedzialności ponoszone przez kierującego działaniami ratowniczymi,
- wymienić zadania innych podmiotów ratowniczych podczas akcji gaśniczej,
- wymienić osoby uprawnione do wydawania rozkazów podczas działań ratowniczo-gaśniczych,
- podać zasady wydawania rozkazów podczas działań ratowniczo-gaśniczych,
- wskazać elementy rozkazu wstępnego oraz rozkazu właściwego dla zastępu,
- sformułować rozkaz wstępny i właściwy dla zastępu.

### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. Zajęcia praktyczne z tematu „Dojazd do miejsca zdarzenia” można realizować przy pomocy makiet.

### **LITERATURA**

2. Adamski A., Zarzycki J., Podstawowe pojęcia i definicje z zakresu ratownictwa w transporcie, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 1999.
3. Bielicki P., Podstawy taktyki gaszenia pożarów, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1996.
4. Bielicki P., Ratownictwo i ewakuacja podczas pożaru, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2001.
5. Bielicki P., Rozpoznawanie pożaru, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2001.
6. Bielicki P., Organizacja pracy w zastępie gaśniczym, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2000.
7. Bielicki P., Taktyka działań gaśniczych dla słuchaczy kursu kwalifikacyjnego szeregowych Państwowej Straży Pożarnej, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Fundacja Edukacja i Technika Ratownictwa, Warszawa 2004.
8. Bielicki P., Kamiński A. (red.), Taktyka działań ratowniczych. Zasady postępowania. Działania gaśnicze, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 1998.
9. Bielicki P., Wawrzynowicz H., Osoby z dysfunkcjami a postępowanie ratownicze w czasie pożaru, Poznań 2004.
10. Burzyński E., Wybrane zagadnienia z taktyki pożarniczej, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, Warszawa 1989.
11. Gierski E., Efektywność dowodzenia, Warszawa 1997.
12. Kamiński A., Sytuacje pożarowe, siły i środki niezbędne w działaniach taktycznych, Warszawa 1998.
13. Guzowski P., Dariusz Wróblewski, Daniel Małozieć, Czerwona księga pożarów, Józefów 2014.
14. Konecki M., Król B., Wróblewski D., Nowoczesne metody działań ratowniczo-gaśniczych, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 2003.
15. Nocoń W., Kokot-Góra Sz., Cytawa A., Grzyb P., Podstawy zabezpieczenia i ratowania strażaków podczas wewnętrznych działań gaśniczych, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, 2011.
16. Wiler Karol, Wcisło Paweł, Ochrona lasów przed pożarami, Poznań 2013.
17. Wiśniewski W., Organizacja i technologia gaszenia pożarów lasu, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2001.
18. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
19. Schroeder M., Osoby i zjawiska towarzyszące akcji ratowniczej, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2001.

20. Decyzja nr 13 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2008 r. w sprawie wprowadzenia do użytku „Zestawu zasadniczych umówionych znaków operacyjnych właściwych dla komórek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji”.
21. Zasady organizacji łączności alarmowania, powiadamiania, dysponowania oraz współdziałania na potrzeby działań ratowniczych. Metodyka postępowania. Załącznik do Rozkazu nr 4 KG PSP z dnia 9 czerwca 2009 r. KG PSP, Warszawa 2016.

## 5. TAKTYKA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Ratownictwo techniczne w transporcie drogowym	4	12	16
2.	Ratownictwo w transporcie szynowym	2	4	6
3.	Ratownictwo chemiczne i ekologiczne	10	8	18
4.	Działania poszukiwawczo-ratownicze	7	9	16
5.	Ratownictwo wysokościowe	6	18	24
6.	Działania ratownicze na wodzie	8	17	25
7.	Działania ratownicze podczas powodzi	1	2	3
8.	Ratownictwo lodowe	10	20	30
9.	Działania ratownicze podczas innych miejscowych zagrożeń	2	2	4
10.	Wypracowywanie decyzji dowódczych podczas akcji ratowniczej	1	2	3
11.	Kierowanie działaniami ratowniczymi	1	2	3
<b>Razem</b>		<b>52</b>	<b>96</b>	<b>148</b>

### 1. RATOWNICTWO TECHNICZNE W TRANSPORCIE DROGOWYM – 4T, 12P

#### **Materiał nauczania:**

- Budowa pojazdów ciężarowych i autobusów;
- Elementy konstrukcyjne pojazdów ciężarowych, autobusów;
- Stabilizacja pojazdów ciężarowych;
- Określanie miejsc cięcia, rozpierania, odginania w pojazdach osobowych, ciężarowych i autobusach;
- Sposoby dostępu do osób uwięzionych w pojazdach osobowych, ciężarowych i autobusach;
- Uwalnianie i ewakuowanie poszkodowanych z pojazdów osobowych, ciężarowych i autobusów.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić budowę pojazdów ciężarowych i autobusów,
- wymienić i rozróżniać elementy konstrukcyjne w pojazdach samochodowych,
- wykonać stabilizację pojazdu ciężarowego,
- wymienić zasady uwalniania osób uwięzionych w pojazdach,
- uwolnić osoby poszkodowane z samochodu ciężarowego i autobusu,
- omówić podstawowe techniki cięcia, rozpierania i odginania elementów konstrukcyjnych w pojazdach samochodowych stosowanych podczas wykonywania dostępu do osób uwięzionych i ich uwalniania,
- dobrać i przygotować sprzęt do wykonania uwolnienia osoby uwięzionej w pojeździe zdeformowanym znajdującym się w różnych pozycjach ułożenia,
- wykonać cięcie, rozpieranie i odginanie elementów konstrukcyjnych pojazdu samochodowego w celu wykonywania dostępu do osób uwięzionych i ich uwalniania,
- przeprowadzić ewakuację osób poszkodowanych z pojazdów ciężarowych i autobusów,
- omówić postępowanie i wykonać działania ratownicze podczas różnorodnych wypadków komunikacyjnych,
- omówić techniki działań ratowniczych podczas wypadków samochodów ciężarowych i autobusów,
- wymienić i omówić zasady ustawienia pojazdów ratowniczych podczas działań ratowniczych.

## 2. RATOWNICTWO W TRANSPORCIE SZYNOWYM – 2T, 4P

### ***Materiał nauczania:***

- Rodzaje środków transportu szynowego;
- Instalacje zasilające w pojazdach szynowych;
- Sieć trakcyjna;
- Zagrożenia występujące w transporcie szynowym;
- Rozpoznanie zagrożeń;
- Oznakowanie i zabezpieczenie terenu akcji;
- Zabezpieczenie miejsca zdarzenia;
- Stabilizacja pojazdów szynowych i ich podnoszenie;
- Sposoby dostępu do osób uwięzionych i określanie miejsc cięcia, rozpierania i odginania w transporcie szynowym;
- Docieranie do poszkodowanych w pojazdach szynowych, uwalnianie i ewakuowanie.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić rodzaje środków transportu szynowego,
- wymienić i omówić rodzaje instalacji zasilających pojazdy szynowe,
- omówić budowę i parametry sieci trakcyjnej,
- wymienić zagrożenia i omówić sposoby likwidacji zagrożeń występujących podczas działań ratowniczych w transporcie szynowym,
- dobrać i zastosować metody przeciwdziałania zagrożeniom występującym podczas działań ratowniczych w transporcie szynowym,
- podać przykłady oznakowania i zabezpieczenia miejsca zdarzenia,
- oznakować i zabezpieczyć teren akcji,
- omówić stabilizację pojazdu szynowego i sposoby jego podnoszenia,
- dobrać i przygotować sprzęt do wykonania uwolnienia osoby uwięzionej w pojeździe szynowym,
- przeprowadzić stabilizację pojazdu szynowego,
- wskazać miejsca cięcia, rozpierania i odginania w pojeździe szynowym,
- wykonać cięcie, rozpieranie i odginanie elementów konstrukcyjnych pojazdu szynowego w celu wykonywania dostępu do osób uwięzionych i ich uwolnienia,
- dotrzeć do osób poszkodowanych w pojeździe szynowym,
- przeprowadzić ewakuację osób poszkodowanych z pojazdów szynowych.

## 3. RATOWNICTWO CHEMICZNE I EKOLOGICZNE – 10T, 8P

### ***Materiał nauczania:***

- Zadania straży pożarnej w przypadku zdarzeń chemiczno-ekologicznych;
- Dokumenty normujące organizację ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG,
- Zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym;
- Ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniu i zasadach zachowania się ludności;
- Zasady bezpieczeństwa podczas działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
- Pozyskanie i analiza podstawowych informacji o zdarzeniu na etapie zgłoszenia i dojazdu do miejsca zdarzenia;
- Pozyskanie i analiza podstawowych informacji na miejscu zdarzenia;
- Wyznaczanie strefy zagrożenia;
- Środki transportu – typ i oznakowanie (ADR/RID);
- Rozpoznanie numerów UN oraz ich weryfikacja;
- Dokumenty przewozowe. Opakowania – typ i oznakowanie (ADR, CLP);
- Praca w strefie niebezpiecznej w sprzęcie ochronnym;
- Rozpoznanie objawów i symptomów zatrucia;



- Rozpoznanie symptomów użycia środków CBRNE w otoczeniu i u ludzi;
- Dekontaminacja wstępna. Dekontaminacja ratowników. Dekontaminacja poszkodowanych, w tym dekontaminacja masowa;
- Zasady współdziałania ze Specjalistyczną Grupą Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego (SGRChem-Eko) oraz z innymi podmiotami;
- Ogólne zasady doboru technik kontroli emisji substancji;
- Sorpcja, dyspergencja;
- Uszczelnianie;
- Stosowanie prowizorycznych zapór (obwałowań);
- Ograniczanie parowania, w tym stosowanie pian gaśniczych;
- Rozcieńczanie i rozpraszanie obłoków, w tym stosowanie zasłon wodnych, wentylatorów, rozproszonych prądów wodnych.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić dokumenty normujące organizację ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG,
- omówić zakres zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego z poziomu podstawowego,
- omówić zasady ostrzegania i alarmowania o zagrożeniu oraz informowania o zasadach zachowania się ludności podczas zagrożeń,
- wymienić zasady BHP podczas prowadzenia działań z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- scharakteryzować oznakowanie materiałów niebezpiecznych w transporcie, butli, rurociągów, sztuk przesyłki, opakowań jednostkowych, magazynów,
- odszukać i odczytać informacje o transporcie w dokumentach przewozowych,
- omówić zasady przeprowadzania rozpoznania, w tym rozpoznawania okoliczności zdarzenia (właściwości fizyko-chemiczne: gęstość względem powietrza, ciężar właściwy, stan skupienia; parametry terenowe: ukształtowanie terenu, przepuszczalność podłoża, pokrycie terenu sztuczne i naturalne, czynniki atmosferyczne: temperatura, wiatr) wpływających na rozprzestrzenianie się materiałów niebezpiecznych w terenie,
- pozyskać informacje o zdarzeniu w trakcie dojazdu i na miejscu zdarzenia,
- zidentyfikować zagrożenia na miejscu zdarzenia,
- wyznaczyć strefę zagrożenia,
- rozpoznać objawy i symptomy zatrucia,
- rozpoznać symptomy użycia środków CBRNE,
- opisać zasady podziału i oznakowania terenu akcji na strefy, w tym zasady wyznaczania strefy zagrożenia,
- wykonać oznakowanie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia,
- wykonać czynności ratownicze w sprzęcie ochronnym z zachowaniem zasad pracy dla zakresu podstawowego,
- zdefiniować pojęcie dekontaminacji,
- omówić organizację strefy dekontaminacji wstępnej,
- przygotować strefę dekontaminacji wstępnej,
- przeprowadzić dekontaminację wstępną osób poszkodowanych, ratowników i sprzętu,
- wypełnić kartę dekontaminacji osoby poszkodowanej,
- omówić zagadnienie dekontaminacji masowej,
- omówić zasady współpracy z SGRChem-Eko,
- wymienić podmioty współpracujące w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego na poziomie podstawowym,
- omówić zasady doboru techniki kontroli emisji substancji niebezpiecznej,
- dobrać technikę kontroli substancji niebezpiecznej,
- zastosować sorbenty i dyspergenty,
- omówić metody uszczelniania stosowane do ograniczania i likwidacji emisji substancji niebezpiecznych,

- zastosować uszczelniacze (kołki, kliny, pakuły, folie, maty, taśmy, sznury, itp.),
- omówić zasady stosowania zapór (obwałowań),
- zastosować zaporę (obwałowanie) do ograniczenia emisji substancji niebezpiecznej,
- ograniczyć parowanie substancji,
- omówić i zastosować sposoby rozcieńczania i rozpraszania obłoków.

#### **4. DZIAŁANIA POSZUKIWAWCZO-RATOWNICZE – 7T, 9P**

##### ***Materiał nauczania:***

- Przepisy regulujące organizację działań poszukiwawczo-ratowniczych w KSRG;
- Zasady współdziałania ze Specjalistyczną Grupą Poszukiwawczo-Ratowniczą;
- Zasady współdziałania w zakresie prowadzenia działań poszukiwawczo-ratowniczych pomiędzy podmiotami KSRG oraz współpracy z podmiotami współpracującymi z KSRG;
- Sprzęt do działań poszukiwawczo-ratowniczych realizowanych na poziomie podstawowym;
- Sprzęt pożarniczy wykorzystywany w działaniach poszukiwawczo-ratowniczych na poziomie podstawowym;
- Zasady prowadzenia rozpoznania, w tym identyfikacja zagrożeń oraz określanie wielkości strefy zagrożenia;
- Zabezpieczenie oraz oświetlenie miejsca zdarzenia;
- Zabezpieczenie konstrukcji w zakresie niezbędnym dla bezpieczeństwa ratowników prowadzących działania ratownicze i dla ewakuacji poszkodowanych z wykorzystaniem posiadanego sprzętu;
- Zabezpieczenie instalacji technicznych w obiekcie;
- Wstępne określanie liczby osób zaginionych;
- Zasady lokalizacji osób znajdujących się w miejscach niedostępnych (bez stosowania elektronicznego sprzętu lokalizacyjnego i psów ratowniczych);
- Wykonywanie dostępu i dotarcie do zlokalizowanych osób poszkodowanych;
- Ewakuacja osób poszkodowanych i zagrożonych ze strefy zagrożenia;
- Wskazania do szybkiej ewakuacji poszkodowanego;
- Zabezpieczanie poszkodowanego i ratownika podczas ewakuacji;
- BHP podczas działań poszukiwawczo-ratowniczych w zakresie podstawowym.

##### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić przepisy regulujące organizację działań poszukiwawczo-ratowniczych w KSRG,
- omówić zakres zadań realizowanych w ramach działań poszukiwawczo-ratowniczych w zakresie podstawowym,
- wymienić sprzęt wykorzystywany do działań poszukiwawczo-ratowniczych realizowanych na poziomie podstawowym,
- omówić możliwości zastosowania sprzętu pożarniczego przy działaniach poszukiwawczo-ratowniczych,
- dobrać sprzęt do działań poszukiwawczo-ratowniczych,
- skontrolować oraz wykonać konserwację wykorzystanego sprzętu,
- omówić zasady dysponowania i współdziałania ze Specjalistycznymi Grupami Poszukiwawczo-Ratowniczymi,
- omówić zasady współdziałania w zakresie działań poszukiwawczo-ratowniczych,
- omówić zasady zabezpieczania konstrukcji w zakresie niezbędnym dla bezpieczeństwa ratowników prowadzących działania ratownicze i dla ewakuacji poszkodowanych z wykorzystaniem posiadanego sprzętu,
- omówić zasady zabezpieczania instalacji technicznych w obiekcie,
- zabezpieczyć instalację techniczną w obiekcie,
- omówić zasady prowadzenia rozpoznania i wielkości strefy zagrożenia,
- określić wielkość strefy zagrożenia,

- wymienić techniki zabezpieczenia miejsca zdarzenia,
- zabezpieczyć miejsce zdarzenia,
- wykonać fizyczne przeszukanie powierzchniowe,
- wykonać oznakowanie miejsca odnalezienia,
- dobrać odpowiedni rodzaj i rozmieszczenie oświetlenia,
- oświetlić miejsce zdarzenia,
- wykonać zabezpieczenie niestabilnego elementu budowlanego z wykorzystaniem zestawu stabilizacji aktywnej,
- omówić zasady budowy podpory bezgwoździowej,
- wykonać podporę bezgwoździową,
- omówić sposoby wstępnego określenia liczby osób zaginionych,
- omówić zasady lokalizacji osób zaginionych (bez stosowania elektronicznego sprzętu lokalizacyjnego i psów ratowniczych),
- określić liczbę osób zaginionych,
- scharakteryzować techniki wykonywania dostępu do zlokalizowanych osób poszkodowanych, niewymagające wykonywania złożonych prac rozbiórkowych, przekopów, itp.,
- wymienić sposoby dotarcia do zlokalizowanych osób poszkodowanych,
- wykonać dostęp do zlokalizowanych osób poszkodowanych,
- wymienić i omówić sposoby ewakuacji poszkodowanego,
- wymienić wskazania do szybkiej ewakuacji poszkodowanego,
- wykonać ewakuację osób poszkodowanych,
- zabezpieczanie poszkodowanego i ratownika podczas ewakuacji,
- omówić zasady BHP podczas działań poszukiwawczo-ratowniczych,
- omówić zasady zabezpieczania osoby poszkodowanej i ratownika podczas ewakuacji,
- zabezpieczyć osobę poszkodowaną i ratownika podczas ewakuacji.

## 5. RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE – 6T, 18P

### **Materiał nauczania:**

- Przepisy regulujące organizację ratownictwa wysokościowego w KSRG;
- Zasady współdziałania w zakresie ratownictwa wysokościowego pomiędzy podmiotami KSRG oraz współpracy z podmiotami współpracującymi z KSRG;
- Taktyka działań w zakresie ratownictwa wysokościowego;
- Zasady BHP podczas działań ratownictwa wysokościowego;
- Sprzęt pożarniczy wykorzystywany w działaniach ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym – drabiny przystawne i mechaniczne, podnośniki hydrauliczne;
- Środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym – szelki bezpieczeństwa, karabinki, liny, taśmy, bloczki podwójne, przyrządy zjazdowe z automatyczną blokadą, lonże regulowane, uprząże ewakuacyjne, trójnogi;
- Podstawowe rodzaje węzłów stosowane w ratownictwie wysokościowym – zakres podstawowy:
  - kotwiące: kluczka, ósemka, ósemka powrotna, skrajny tatrzański (technika wiązania na elemencie),
  - do łączenia: ósemka równoległa,
  - specjalnego przeznaczenia: węzeł zabezpieczający, półwyblinka, flagowy.
- Techniki wiązania węzłów;
- Dobór węzłów;
- Dobór punktów mocowania;
- Rodzaje i budowa stanowisk;
- Asekuracja ratownika przez ciało;
- Zjazd z asekuracją prowadzoną z góry;
- Poruszanie się i asekuracja ratownika w terenie eksponowanym;
- Autoasekuracja w terenie eksponowanym;
- Samoratowanie;

- Techniki opuszczania ratownika oraz poszkodowanego z wykorzystaniem:
  - przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą,
  - węzła półwyblinka,
  - linkowego urządzenia ratowniczego,
- Techniki wyciągania ratownika oraz poszkodowanego z wykorzystaniem:
  - ruchomego bloczka (przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą, węzeł półwyblinka wpięte w stanowisko),
  - wielokrążka 1:4,
  - linkowego urządzenia ratowniczego,
- Zastosowanie trójnogu oraz sprzętu pożarniczego;
- Techniki sprowadzania poszkodowanych po drabinach.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić przepisy regulujące organizację ratownictwa wysokościowego w ksrg,
- omówić zakres zadań realizowanych w ramach ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym,
- omówić zasady współdziałania w zakresie ratownictwa wysokościowego,
- omówić zasady dysponowania i współdziałania ze Specjalistycznymi Grupami Ratownictwa Wysokościowego,
- omówić zasady BHP podczas działań ratownictwa wysokościowego – zakres podstawowy.
- wymienić sprzęt specjalistyczny wykorzystany w ratownictwie wysokościowym – zakres podstawowy oraz podać jego parametry (obciążenie robocze, obciążenie niszczące),
- omówić zasady użytkowania, kontroli i magazynowania środków technicznych ratownictwa wysokościowego – zakres podstawowy,
- omówić zastosowanie sprzętu pożarniczego przy działaniach ratownictwa wysokościowego,
- dobrać sprzęt pożarniczy do działań ratownictwa wysokościowego,
- przygotować i dopasować szelki bezpieczeństwa,
- założyć i dopasować uprzęż ewakuacyjną,
- omówić zalety i ograniczenia ubrania specjalnego podczas działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym,
- skontrolować oraz wykonać konserwację sprzętu specjalistycznego do ratownictwa wysokościowego – zakres podstawowy.
- wymienić rodzaje węzłów stosowanych w ratownictwie wysokościowym – zakres podstawowy,
- dobrać węzły w zależności od ich zastosowania,
- wiązać węzły kotwiące, do łączenia i specjalnego przeznaczenia,
- dobrać odpowiednie punkty do budowy stanowisk,
- zbudować stanowiska,
- założyć taśmę,
- ukierunkować linę,
- zabezpieczyć liny i taśmy przed tarciem o krawędź.
- omówić zasady prowadzenia asekuracji i autoasekuracji,
- asekurować przez ciało ratownika poruszającego się po powierzchni pochylej bez zagrożenia upadkiem z wysokości np. nasyp, stok,
- wykonać zjazd po linie z wykorzystaniem przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą,
- wykonać zjazd po linie z wykorzystaniem węzła półwyblinka,
- poprowadzić asekurację ratownika poruszającego się w terenie eksponowanym z wykorzystaniem przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą,
- poprowadzić asekurację ratownika poruszającego się w terenie eksponowanym z wykorzystaniem węzła półwyblinka,

- wykonać autoasekurację w terenie eksponowanym poprzez dopięcie do liny poręczowej poziomej (poprzez wpięcie karabinka bezpośrednio w linę),
- wykonać autoasekurację w terenie eksponowanym poprzez dopięcie do liny poręczowej pionowej (poprzez przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą lub wpięcie w węzeł zawiązany na tej linie),
- wykonać autoasekurację w terenie eksponowanym poprzez dopięcie do stanowiska,
- omówić sposoby samoratownia,
- wykonać samoratownie z użyciem jednej liny (bez liny asekuracyjnej) z wykorzystaniem przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą,
- wykonać samoratownie z użyciem jednej liny (bez liny asekuracyjnej) z wykorzystaniem półwyblinki,
- wykonać samoratownie technikami improwizowanymi (klucz francuski, wąż strażacki),
- wymienić i omówić techniki opuszczania ratownika oraz poszkodowanego,
- zbudować układ do opuszczania z wykorzystaniem przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą,
- zbudować układ do opuszczania z wykorzystaniem węzła półwyblinka,
- zbudować układ do opuszczania z wykorzystaniem linkowego urządzenia ratowniczego,
- wymienić i omówić techniki wyciągania ratownika oraz poszkodowanego,
- zbudować układ wyciągowy z wykorzystaniem ruchomego bloczka,
- zbudować układ wyciągowy z wykorzystaniem wielokrążka 1:4,
- zbudować układ wyciągowy z wykorzystaniem linkowego urządzenia ratowniczego,
- sprawić trójnóg ratowniczy oraz sprzęt pożarniczy mogący zastąpić trójnóg ratowniczy,
- opuścić ratownika z wykorzystaniem przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą,
- opuścić ratownika z wykorzystaniem węzła półwyblinka,
- opuścić ratownika z wykorzystaniem linkowego urządzenia ratowniczego,
- wyciągnąć ratownika/osobę poszkodowaną z wykorzystaniem ruchomego bloczka,
- wyciągnąć ratownika/osobę poszkodowaną z wykorzystaniem wielokrążka 1:4,
- wyciągnąć ratownika/osobę poszkodowaną z wykorzystaniem linkowego urządzenia ratowniczego,
- zabezpieczyć osobę poszkodowaną i ratownika podczas schodzenia po drabinie.

## 6. DZIAŁANIA RATOWNICZE NA WODZIE – 8T,17P

### ***Materiał nauczania:***

- Podstawy prawne funkcjonowania ratownictwa wodnego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- Organizacja ratownictwa wodnego w KSRG;
- Zadania ratownictwa wodnego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym;
- Wyposażenie indywidualne ratownika – skafander suchy ratowniczy w komplecie z kapturem i rękawicami; kamizelka asekuracyjna zgodna z normą PN-EN 393 lub EN ISO 12402-5, przystosowana do ratownictwa na wodach szybko płynących, z wyposażeniem (min. gwizdek, nóż ratowniczy, karabinek zakręcany, sygnalizator świetlny); kask ochronny z przeznaczeniem do ratownictwa wodnego; rzutka ratownicza (długość liny min. 20 m z możliwością mocowania do ratownika lub kamizelki); sprzęt ABC (półmaska, fajka, płetwy na paski lub sprężyny);
- Bezpieczeństwo osobiste ratownika;
- Metody oraz sposoby zabezpieczania ratowników;
- Specyfika ratownictwa wodnego na poszczególnych obszarach wodnych;
- Zagrożenia mogące wystąpić w miejscu prowadzenia działań;
- Taktyka prowadzenia działań ratowniczych na obszarach wodnych;
- Procedury organizacji akcji ratowniczej;
- Zabezpieczenie i oznakowanie miejsca prowadzenia działań;
- Podział kamizelek zabezpieczających;
- Zasada 5d (dowolaj się, dosięgnij, dorzuć, dowiosłuj, dopłyn);
- Budowa i posługiwanie się sprzętem ABC (maska, fajka, płetwy);
- Budowa i posługiwanie się podręcznym sprzętem ratowniczym (rzutka ratownicza, koło,

- pas typu „węgorz”, boja SP, kamizelka ratunkowa, szelki, liny, deska lodowa, wąż napełniony powietrzem);
- Wykonywanie skoków ratunkowych i inne sposoby bezpiecznego wejścia do wody;
  - Pływanie stosowane w ratownictwie wodnym;
  - Samoratownictwo;
  - Holowanie osoby zagrożonej, co najmniej trzema sposobami (np. holowanie z użyciem boi SP i „węgorza” – sprzęt pod plecami poszkodowanego; holowanie sposobem żeglarskim ze sprzętem i bez sprzętu, holowanie za żuchwę jednorącz i oburącz);
  - Fazy i skutki tonięcia;
  - Opanowanie osoby tonącej pasywnie i ułożenie jej w pozycji do holowania;
  - Postępowanie z osobą tonącą aktywną;
  - Sposoby wynoszenia poszkodowanego z wody (chwyt strażacki, chwyt Rauteka, deska ortopedyczna);
  - Techniki ewakuacji zwierząt;
  - Wykorzystanie sprzętu pływającego np.: łodzi wiosłowej, deski lodowej, systemu woda-lód w działaniach ratowniczych na wodzie;
  - Zasady współpracy ze Specjalistyczną Grupą Ratownictwa Wodno-Nurkowego (SGRW-N) oraz z innymi podmiotami i służbami.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić podstawy prawne funkcjonowania ratownictwa wodnego w Rzeczypospolitej Polskiej,
- omówić organizację ratownictwa wodnego w KSRG,
- wymienić zadania straży pożarnej podczas prowadzenia działań na akwenach,
- wymienić zadania ratownictwa wodnego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym,
- wymienić i scharakteryzować sprzęt indywidualny ratownika,
- dobrać sprzęt indywidualny,
- założyć sprzęt indywidualny,
- omówić metody oraz sposoby zabezpieczenia ratowników,
- zabezpieczyć ratowników,
- omówić zasady posługiwania się sprzętem ABC,
- płynąć w sprzęcie ABC,
- wymienić, omówić budowę i zasady posługiwania się podręcznym sprzętem ratowniczym,
- omówić zasady bezpiecznego postępowania i działania na obszarach wodnych,
- omówić zasady zachowania się w sytuacjach zagrożenia na poszczególnych obszarach wodnych,
- wymienić zagrożenia mogące wystąpić w miejscu prowadzenia działań – np. stromy brzeg, silny prąd, nieznana głębokość, muliste dno,
- omówić taktykę prowadzenia działań ratowniczych na obszarach wodnych,
- omówić procedury organizacji akcji ratowniczej,
- omówić zasady zabezpieczania i oznakowywania miejsca prowadzenia działań,
- zabezpieczyć i oznakować miejsce prowadzenia działań,
- wymienić podstawowe właściwości oraz zagrożenia środowiska wodnego,
- wymienić i opisać fazy oraz skutki tonięcia,
- wyjaśnić zasadę 5d,
- omówić zasady podejmowania osób z wody stojącej, płynącej i z linii brzegowej,
- przepłynąć łodzią wiosłową,
- wykonać rzut rzutką (siatkową, rękawową), kołem ratunkowym,
- przepłynąć z boją SP,
- założyć poszkodowanemu pas typu „węgorz”, kamizelkę ratunkową, szelki,
- podpiąć linę,
- podjąć osoby z wody stojącej, płynącej i z linii brzegowej,

- ewakuować poszkodowanego,
- zastosować deskę lodową podczas działań na akwenuie,
- zastosować wąż pożarniczy wypełniony powietrzem,
- zastosować deskę ortopedyczną i inny sprzęt alternatywny przydatny w działaniach ratowniczych na wodzie,
- wykonać skok ratowniczy i inne bezpieczne wejście do wody (np. skoki: wykroczny, kuczny, startowy, skok do wody, której charakterystyki nie znamy),
- dotrzeć do poszkodowanego,
- zastosować techniki związane z samoratownictwem (zachowanie się podczas zaplątania w wodorosty; na terenie bagnistym; gdy występują prądy wodne; gdy występują wiry wodne itp.),
- zataśować podstawowe chwyt ratownicze w trakcie ratowania osoby tonącej,
- holować osobę zagrożoną, co najmniej trzema sposobami (np. holowanie z użyciem boi SP i pasa typu „węgorz” – sprzęt pod plecami poszkodowanego; holowanie sposobem żeglarskim za sprzętem i bez sprzętu; holowanie za żuchwę jednorącz i oburącz),
- omówić sposoby opanowania osoby tonącej pasywnej i aktywnej,
- opanować osobę tonącą pasywną,
- ułożyć poszkodowanego w pozycji do holowania,
- opanować osobę tonącą aktywną,
- omówić sposoby ewakuacji poszkodowanego z wody,
- wynieść poszkodowanego z wody chwytem strażackim, chwytem Rauteka oraz za pomocą deski medycznej,
- podjąć poszkodowanego na łódź ratowniczą lub przez przeszkodę (naturalną, sztuczną) w 1, 2 lub 3 osoby,
- omówić techniki ewakuacji zwierząt,
- wykorzystać dostępny sprzęt pływający do działań ratowniczych na wodzie,
- omówić zasady współpracy ze SGRW-N, ze szczególnym uwzględnieniem struktury dowodzenia, zadań, które należy podjąć przed przybyciem, oraz informacji jakie należy przekazać dowódcy SGRW-N,
- omówić zasady współpracy z innymi podmiotami i służbami w trakcie prowadzenia działań ratownictwa wodnego ze szczególnym uwzględnieniem struktury dowodzenia oraz zakresu kompetencji poszczególnych podmiotów.

## 7. DZIAŁANIA RATOWNICZE PODCZAS POWODZI – 1T, 2P

### ***Materiał nauczania:***

- Pojęcie powodzi;
- Zagrożenia występujące podczas powodzi i metody przeciwdziałania im;
- Systemy przenośnych zabezpieczeń przeciwpowodziowych;
- Urządzenia wspomagające napełnianie worków.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić metody oraz sposoby zabezpieczenia ratowników na brzegu i na sprzęcie pływającym,
- zdefiniować pojęcie powodzi,
- wymienić zagrożenia występujące podczas powodzi i dobrać metody przeciwdziałania im,
- wyjaśnić zasady obowiązujące przy ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia z terenów zagrożonych z zastosowaniem sprzętu pływającego,
- omówić wpływ wód powodziowych na zachowanie się wałów,
- wymienić i omówić sposoby zabezpieczania zagrożonych obiektów,
- omówić techniki układania worków z piaskiem i rękawów wodnych,
- wykonać zabezpieczenie zagrożonych obiektów wykorzystując worki z piaskiem i rękawy wodne stosując różne techniki,

- omówić zagrożenia wałów przeciwpowodziowych.

## **8. RATOWNICTWO LODOWE – 10T, 20P**

### ***Materiał nauczania:***

- Podstawowe prace bosmańskie (praca z liną, użyteczne węzły np. ratowniczy, cumowniczy, kotwiczny);
- Zasady bezpieczeństwa przy wchodzeniu na pokrywą lodową;
- Warunki i zasady odstąpienia od działań ratowniczych;
- Zasady współdziałania z SGRW-N i innymi służbami i podmiotami ratowniczymi;
- Struktura lodu;
- Mechanizm tworzenia pokrywy lodowej – krystalizacji wody;
- Parametry nośne pokrywy lodowej;
- Metody określania grubości pokrywy lodowej i oceny nośności;
- Ocena rozkładu warstwy lodu w zależności od okresu lodowacenia, dnia, stopnia nasłonecznienia oraz dobowego rozkładu temperatur;
- Zachowanie się pokrywy lodowej pod pokrywą śniegu i w czasie opadów atmosferycznych;
- Tonięcie, wychłodzenie oraz hipotermia;
- Sprzęt do działań ratowniczych na lodzie (np.: rzutka ratownicza, deska lodowa, sanie lodowe, tratwy, trapy pneumatyczne, system woda-lód) – budowa, zasady użytkowania i konserwacji, sprzęt alternatywny np. drabiny i węże strażackie, deska ortopedyczna;
- Typy i rodzaje ubrań: niezatapialnych suchych i flotacyjnych;
- Budowa i zasady działania ubrań;
- Zasady posługiwania się ubraniami oraz ich doboru do sytuacji i zakresu działań ratowniczych;
- Konserwacja ubrań;
- Podział kamizelek zabezpieczających;
- Taktyka prowadzenia działań ratowniczych na lodzie;
- Metody zabezpieczenia ratowników;
- Budowa stanowisk asekuracyjnych;
- Techniki asekuracji ratowników;
- Techniki podejmowania poszkodowanego;
- Dobór sprzętu;
- Budowa układu wyciągowego;
- Techniki wykonywania dostępu do poszkodowanego;
- Metody zabezpieczenia poszkodowanego i ewakuacji do miejsca bezpiecznego;
- Postępowanie po wpadnięciu do wody;
- Zachowanie organizmu w kontakcie z zimną wodą;
- Wykruszanie lodu;
- Wykorzystanie wyposażenia osobistego.

### ***Efekty kształcenia:***

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić węzły użyteczne w ratownictwie na lodzie,
- zawiązać węzły użyteczne w ratownictwie na lodzie,
- omówić zagrożenia występujące podczas prowadzenia działań na lodzie,
- omówić zasady bezpieczeństwa przy wchodzeniu na pokrywą lodową,
- omówić warunki oraz zasady odstąpienia od działań ratowniczych,
- omówić zasady współpracy z SGRW-N, ze szczególnym uwzględnieniem struktury dowodzenia, zadań, które należy podjąć przed przybyciem SGRW-N oraz informacji, jakie należy przekazać dowódcy SGRW-N,
- omówić zasady współpracy z innymi podmiotami i służbami w trakcie prowadzenia działań ratownictwa wodnego ze szczególnym uwzględnieniem struktury dowodzenia oraz zakresu kompetencji poszczególnych podmiotów,



- wymienić podstawowe właściwości oraz zagrożenia środowiska wodnego,
- omówić strukturę lodu i mechanizm tworzenia pokrywy lodowej,
- omówić parametry nośne pokrywy lodowej z określeniem możliwości obciążeń przy danych warstwach pokrywy lodowej,
- omówić metody określania grubości pokrywy lodowej i oceny nośności,
- określić grubość pokrywy lodowej,
- ocenić nośność pokrywy lodowej,
- omówić zasady oceny rozkładu lodu w zależności od okresu lodowacenia, dnia, stopnia nasłonecznienia oraz dobowego rozkładu temperatur,
- ocenić rozkład warstwy lodu w zależności od okresu lodowacenia, dnia, stopnia nasłonecznienia oraz dobowego rozkładu temperatur,
- omówić zachowanie się pokrywy lodowej pod pokrywą śniegu,
- omówić zachowanie się pokrywy lodowej w czasie opadów atmosferycznych,
- wymienić i opisać fazy oraz skutki tonięcia,
- wymienić oraz scharakteryzować fazy hipotermii,
- omówić zasady udzielania pomocy poszkodowanemu w poszczególnych fazach hipotermii,
- wymienić sprzęt do działań ratowniczych na lodzie,
- omówić budowę oraz zasady użytkowania i konserwacji – rzutki ratowniczej, deski lodowej, sani lodowych, trapu pneumatycznego, toboganu, tratwy ratunkowej pneumatycznej, systemu woda-lód,
- wykonać konserwację sprzętu do działań ratowniczych na lodzie,
- wskazać możliwości użycia sprzętu alternatywnego,
- wymienić typy i rodzaje ubrań ochronnych do działań ratowniczych na lodzie,
- omówić budowę i zasady działania ubrań,
- wyjaśnić zasady doboru ubrań i posługiwania się nimi,
- założyć i zabezpieczyć ubranie,
- omówić zasady konserwacji ubrań,
- wymienić minimalne wyposażenie ratownika na akwenach wymagane przepisami,
- wymienić i scharakteryzować kamizelki zabezpieczające oraz wskazać różnice między nimi,
- dokonać konserwacji ubrania i przygotować je do przechowywania po zakończeniu pracy,
- omówić zasady prowadzenia działań ratowniczych na lodzie,
- omówić metody zabezpieczania ratowników i sprzętu,
- zabezpieczyć ratowników,
- zabezpieczyć sprzęt,
- omówić zasady budowy stanowisk asekuracyjnych,
- zbudować stanowisko asekuracyjne,
- omówić techniki asekuracji ratowników,
- przeprowadzić asekurację ratowników,
- omówić techniki podejmowania i metody zabezpieczenia poszkodowanego,
- omówić metody ewakuacji poszkodowanego do miejsca bezpiecznego,
- omówić zasady doboru sprzętu,
- dobrać sprzęt,
- zbudować układ wyciągowy,
- wykonać dostęp do poszkodowanego,
- zabezpieczyć poszkodowanego,
- podjąć poszkodowanego,
- ewakuować poszkodowanego do miejsca bezpiecznego,
- wyjaśnić zasady zachowania się po wpadnięciu do wody,
- opisać zachowanie organizmu w kontakcie z zimną wodą,
- wykruszyć lód,
- wykorzystać wyposażenie osobiste do wydostania się z wody,
- wydostać się na nośny lód.

## 9. DZIAŁANIA RATOWNICZE PODCZAS INNYCH MIEJSCOWYCH ZAGROŻEŃ – 2T, 2P

### **Materiał nauczania:**

- Postępowanie podczas zagrożeń wynikających ze strony owadów błonkoskrzydłych;
- Postępowanie podczas uwalniania osób uwięzionych w windach.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić zasady postępowania podczas usuwania gniazda os, szerszeni, pszczoł,
- omówić zasady postępowania ratowniczego podczas uwalniania osób uwięzionych w windach.

## 10. WYPRACOWYWANIE DECYZJI DOWÓDCZYCH PODCZAS AKCJI RATOWNICZEJ – 1T, 2P

### **Materiał nauczania:**

- Rozpoznanie zdarzeń;
- Ocena zdarzenia i ocena możliwości działania;
- Znaczenie informacji uzyskanych z rozpoznania do oceny możliwości działania;
- Zamiar taktyczny.

### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić zasady przeprowadzania rozpoznania,
- dobrać wyposażenie do przeprowadzenia rozpoznania,
- przeprowadzić rozpoznanie,
- podać przykłady znaczących informacji do ocenienia zdarzenia i możliwości działania podczas akcji ratowniczej,
- dokonać oceny zdarzenia,
- wyjaśnić zamiar taktyczny,
- wypracować zamiar taktyczny.

## 11. KIEROWANIE DZIAŁANAMI RATOWNICZYMI – 1T, 2P

### **Materiał nauczania:**

- Zadania kierującego działaniami ratowniczymi na poziomie interwencyjnym podczas akcji ratowniczych;
- Współdziałanie z podmiotami ratowniczymi podczas akcji ratowniczych (policja, pogotowie ratunkowe, pogotowie energetyczne, pogotowie gazowe);
- Rozkaz bojowy.

### **Efekty kształcenia**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać zadania kierującego działaniami ratowniczymi na poziomie interwencyjnym,
- wymienić zadania innych podmiotów ratowniczych,
- wskazać elementy rozkazu wstępnego oraz rozkazu właściwego dla zastępu,
- sformułować rozkaz wstępny i właściwy dla zastępu.

### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. W ramach tego przedmiotu należy przeprowadzać pozorowane działania ratownicze złożone z następujących elementów:
  - przybycie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia,
  - rozpoznanie wstępne – ocena zastanej sytuacji oraz prognoza jej rozwoju,

- ocena aktualnego zagrożenia dla osób poszkodowanych w miejscu zdarzenia,
  - skonstruowanie i przyjęcie planu działań ratowniczych,
  - określenie zamiaru taktycznego i dobór dogodnych technik ratowniczych,
  - dotarcie do poszkodowanego, udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz ewakuacja.
2. Podczas ćwiczeń z tematu „Ratownictwo chemiczne i ekologiczne” zastosować sprzęt ochrony omawiany na przedmiocie „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” (sprzęt kontrolno-pomiarowy, ubrania chroniące przed czynnikami chemicznymi, aparaty ochrony układu oddechowego itp.).
  3. Podczas ćwiczeń z tematu „Działania poszukiwawczo-ratownicze” należy stosować sprzęt i techniki omawiane w ramach innych tematów.
  4. Podczas organizacji ćwiczeń z tematu „Działania poszukiwawczo-ratownicze” należy zaplanować wykonanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej w ciasnej przestrzeni.
  5. Zagadnienia z zakresu „Kierowania działaniami ratowniczymi” należy realizować na przykładzie wybranych zdarzeń z zakresu ratownictwa technicznego w transporcie drogowym.
  6. Realizując zajęcia z tematu „Ratownictwo wysokościowe” należy:
    - w trakcie zajęć z zakresu rodzajów i budowy stanowisk ćwiczyć: dowiązanie liny do Bezwzględnie Pewnego Punktu Mocowania (BPPM), przekształcenie wcześniejszego stanowiska i stworzenie punktu centralnego poprzez zawiązanie węzła ósemka na linie wychodzącej, założenie na BPPM taśmy; zabezpieczenie liny i taśmy przed tarcieniem o krawędź (np. poprzez podłożenie elementu osłaniającego); do budowy stanowisk należy wykorzystać konstrukcje budowlane, obiekty naturalne, podnośnik hydrauliczny lub drabinę, sprzęt pożarniczy,
    - zjazd i opuszczanie realizować z asekuracją drugą liną ze stanowiska powyżej, za pomocą węzła półwyblinka,
    - zajęcia z asekuracji ratownika poruszającego się w terenie eksponowany realizować na pochyłej powierzchni, np. dach, prowadząc asekurację z góry przy użyciu drabiny mechanicznej lub podnośnika lub innego stanowiska; asekurację prowadzić w taki sposób, aby wyeliminować wystąpienie lotu lub wahadła,
    - ćwiczenie z samoratowania technikami improwizowanymi realizować z wysokości 1 piętra (w odniesieniu do wspinalni sportowej),
    - wszystkie układy wyciągowe i do opuszczania stosować z asekuracją drugą liną ze stanowiska powyżej,
    - podczas zajęć z wykorzystaniem trójnogów ratowniczych przedstawić improwizowane trójnogi (np. dwa przęsła drabiny nasadkowej),
    - zabezpieczenie podczas schodzenia po drabinie realizować poprzez asekurację ze stanowiska na górze lub na wędkę (lina przełożona pomiędzy szczeblami drabiny nad poszkodowanym).
    - prowadzenie ewakuacji z wykorzystaniem skokochronów przeprowadzać z użyciem manekina.
  7. Możliwość realizacji zajęć z tematu „Działania ratownicze na wodzie” oraz „Ratownictwo lodowe” dostosować do pory roku. W przypadku braku możliwości realizacji zajęć praktycznych z powodu warunków atmosferycznych, można zastąpić materiałem filmowym.
  8. Podczas zajęć praktycznych z tematu „Ratownictwo w transporcie szynowym” należy zapoznać słuchaczy z filmem instruktażowym z budowy nowoczesnych tramwajów.

## LITERATURA

1. Adamski A., Zarzycki J., Podstawowe pojęcia i definicje z zakresu ratownictwa w transporcie, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 1999.
2. Bednarek Z., Marciniak A., Działania ratownicze podczas katastrof budowlanych, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1995.

3. Cimolino U., Heck J., Linde Ch., Springer H., Südmersen J., Ratownictwo techniczne podczas wypadków z udziałem samochodów ciężarowych, Edura, Warszawa 2003.
4. Gierski E., Problemy działań ratowniczo-gaśniczych w tunelach kolejowych, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1996.
5. Grosset R. (red.), Zasady postępowania ratowniczego. Przewodnik, Państwowy Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa 1997.
6. Guzewski P., Pawłowski R., Auto na gaz. Instalacja zasilania samochodów ciekłym gazem. Taktyka działań ratowniczych, Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej, Opole 1994.
7. Guzewski P., Pawłowski R., Dekontaminacja w działaniach ratownictwa chemicznego jednostek straży pożarnych, SP PSP Opole 1994.
8. Kaptur G., Małaczyński M., Zwalczenie rozlewów olejowych metodą zbierania, Wydawnictwo Morskie, Gdańsk 1984.
9. Kielin J. (tłum.), Akcje ratownicze podczas katastrof budowlanych, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1999.
10. Kociołek K., Taktyka działań ratowniczych. Ratownictwo kolejowe, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1996.
11. Konieczny J., Bezpieczeństwo publiczne w nagłych i nadzwyczajnych zagrożeniach, PANOPTIKOS, Poznań 1995.
12. Konieczny J., Ranecki J., Ratownictwo chemiczno-medyczne, Garmond, Warszawa – Poznań 2007.
13. Małaczyński M., Nadzwyczajne zagrożenia środowiska cz.1 – zagrożenie środowiska rozlewami olejowymi, SA PSP, Kraków 1994.
14. Małaczyński M., Zagrożenia środowiska rozlewami olejowymi, SA PSP Kraków 1994.
15. Marciniak A., Działania ratownicze w obszarze zagrożenia radiologicznego, SGSP Warszawa 1998.
16. Praca zbiorowa – Materiały szkoleniowe z zakresu ratownictwa chemiczno-ekologicznego, SA PSP, Poznań 1995.
17. Ranecki J., Schroeder M., Uszczelnienia w ratownictwie, Firex Warszawa 1998.
18. Ranecki J., Ratownictwo chemiczno-ekologiczne, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 1998.
19. Sajkowski R., Ratownictwo na wodzie, Szkoła Podoficerska Państwowe Straży Pożarnej, Opole 1999.
20. Schroeder M., Osoby i zjawiska towarzyszące akcji ratowniczej, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2002.
21. Schroeder M., Teoria i doświadczenie w ratownictwie, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 1999.
22. Schroeder M., Wypadki w komunikacji drogowej, Fundacja Edukacja i Technika Ratownictwa, Warszawa 2001.
23. Stadniczuk M., Koksanowicz L., Przygotowanie ratowników do działań w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej, Opole 2000.
24. Wojnarowski A., Obolewicz-Pietrusiak A., Podstawy ratownictwa chemicznego, Firex Warszawa 2001.
25. Zagrożenia. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne, P.U. OIKOS, Gdańsk 1996-1998.
26. Zasady postępowania ratowniczego, GIOŚ, Warszawa 2008.
27. Dunbar I. Techniki ratownictwa drogowego. Holmatro, 2014.
28. Morris B. Techniki awaryjnego podnoszenia i stabilizacji. Holmatro 2008.
29. Sprzęt i technika w ratownictwie wysokościowym PSP. CNBOP, Józefów 2000.
30. Zasady postępowania podczas interwencji prowadzonych w związku ze zgłoszeniem wystąpienia zagrożeń od rojów lub gniazd owadów błonkoskrzydłych, Komenda Główna PSP, Warszawa 2009 r.
31. Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego. Komenda Główna PSP, Warszawa 2009.

32. Instrukcja w sprawie organizacji łączności w sieciach radiowych UKF Państwowej Straży Pożarnej. Komenda Główna PSP, Warszawa 2009.
33. Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
34. Zasady organizacji ratownictwa wodnego w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
35. Zasady organizacji ratownictwa technicznego w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
36. Zasady organizacji ratownictwa medycznego w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
37. Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
38. Zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
39. Zasady ewidencjonowania zdarzeń w systemie wspomaganie decyzji PSP, Komenda Główna PSP, Warszawa 2014.
40. Zasady dekontaminacji skażeń CBRN prowadzonej przez KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2015.
41. Standardowe zasady postępowania podczas zdarzeń z udziałem butli z acetylenem. Komenda Główna PSP, Warszawa 2015.
42. „Sprzęt i technika w ratownictwie wysokościowym PSP”, CNBOP, Józefów 2000.
43. „Wybrane elementy podstawowych technik ratownictwa linowego”, miesięcznik Przegląd Pożarniczy nr 9/1999.
44. „Alternatywna technika ewakuacji uszkodzonego ze studni”, kwartalnik CNBOP nr 1/2008.
45. Podlasiński R.. Drewniane konstrukcje podporowe. Miesięcznik Przegląd Pożarniczy nr 2/2014,
46. Podlasiński R. Warsztat ratownika. Większy kaliber – większe wyzwania – akcje ratownicze w samochodach ciężarowych. Część 1-3. Miesięcznik Przegląd Pożarniczy nr 2-4/2015.
47. <http://kartyratownicze.pl/>
48. Materiał szkoleniowy – wynik projektu LU/03/B/C/PP-156000 – EUSR.
49. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.
50. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.
51. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
52. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniach ratowniczych.
53. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
54. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.
55. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym.
56. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lipca 2010 r. w sprawie kierowania ruchem drogowym.
57. Zasady organizacji ratownictwa technicznego w KSRG. KG PSP. Warszawa 2013.
58. Zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w KSRG. KG PSP. Warszawa 2013.
59. Zasady postępowania podczas interwencji prowadzonych w związku ze zgłoszeniem wystąpienia zagrożeń od rojów lub gniazd owadów błonkoskrzydłych. KG PSP. Warszawa 2009.

60. Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG. KG PSP. Warszawa 2013.
61. PN ISO 8421-8:1998 Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Zwalczanie pożaru, ratownictwo i obchodzenie się z materiałami niebezpiecznymi.
62. PN – EN 1089-3 – Butle do gazów. Znakowanie butli. Kod barwny.

## 6. WYCHOWANIE FIZYCZNE

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Wychowanie fizyczne w PSP	2	-	2
2.	Sport pożarniczy	4	10	14
Razem		6	10	16

### 1. WYCHOWANIE FIZYCZNE W PSP – 2T

#### **Material nauczania:**

- Zadania wychowania fizycznego w Państwowej Straży Pożarnej;
- Okresowa ocena sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej;
- Regulacje dotyczące wychowania fizycznego w Państwowej Straży Pożarnej.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić zadania wychowania fizycznego w Państwowej Straży Pożarnej,
- wskazać formy realizacji zadań z zakresu wychowania fizycznego przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
- wymienić zasady przeprowadzania okresowej oceny sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej,
- omówić próbę wydolnościową realizowaną w ramach oceny sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej,
- wymienić i omówić konkurencje składające się na test sprawności fizycznej dla mężczyzn i dla kobiet,
- wymienić terminy przeprowadzania testów sprawności fizycznej,
- wymienić akty prawne dotyczące wychowania fizycznego w Państwowej Straży Pożarnej.

### 2. SPORT POŻARNICZY – 4T, 10P

#### **Material nauczania:**

- Przebieg zawodów w sporcie pożarniczym;
- Konkurencje zawodów w sporcie pożarniczym – zasady i sposoby sprawiania sprzętu oraz pokonywania przeszkód:
  - pożarniczy tor przeszkód – 100 m,
  - sztafeta pożarnicza 4x100 m,
  - pożarnicze ćwiczenie bojowe;
- Wspinanie przy użyciu drabiny hakowej.

#### **Efekty kształcenia:**

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić zawody organizowane dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej,
- wyjaśnić cel organizacji zawodów w sporcie pożarniczym,
- wymienić konkurencje w sporcie pożarniczym,
- omówić przebieg pożarniczego toru przeszkód – 100 m,
- omówić przebieg konkurencji wspinanie przy użyciu drabiny hakowej,
- omówić przebieg sztafety pożarniczej 4x100 m z przeszkodami,
- omówić przebieg pożarniczego ćwiczenia bojowego,
- omówić przebieg konkurencji zawodów w sporcie pożarniczym i wskazać sprzęt i urządzenia w nich wykorzystywane,
- pokonać pożarniczy tor przeszkód – 100 m,
- wykonać pożarnicze ćwiczenia bojowe,
- wykonać wspinanie przy użyciu drabiny hakowej (do drugiego piętra),

### **UWAGI O REALIZACJI PRZEDMIOTU:**

1. W przypadku braku możliwości wykonania pożarniczego ćwiczenia bojowego w całości, dopuszcza się możliwość wykonania tylko wybranych elementów ćwiczenia.
2. Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu „Wychowanie fizyczne” mają na celu utrzymywanie sprawności fizycznej strażaka na poziomie gwarantującym skuteczność i niezawodność prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych.
3. Zajęcia praktyczne z przedmiotu „Wychowanie fizyczne” powinno się realizować:
  - w sali sportowej wyposażonej w niezbędny sprzęt i urządzenia sportowe,
  - w siłowni,
  - na boiskach, bieżniach,
  - na poligonach itp.
4. W zajęciach praktycznych mogą uczestniczyć jedynie słuchacze posiadający strój sportowy i obuwie sportowe.
5. W przypadku organizacji zajęć praktycznych w terenie i na boiskach strój sportowy słuchacza musi być dostosowany do panujących warunków atmosferycznych.
6. Wszystkie zajęcia praktyczne z zakresu wychowania fizycznego muszą być poprzedzone rozgrzewką, trwającą od 5 do 15 minut, oraz muszą być zakończone ćwiczeniami rozciągającymi, dostosowanymi do intensywności wykonanych podczas zajęć dydaktycznych z tego zakresu obciążeń.
7. Realizację zajęć praktycznych należy prowadzić w następującej kolejności:
  - a) zapoznanie z ćwiczeniem (prawidłowe nazewnictwo, pokaz oraz objaśnienie techniki),
  - b) nauczanie ruchu metodami:
    - syntetyczną (całościowe ujęcie ruchu),
    - analityczną (nauka poszczególnych fragmentów wykonywanych ruchów),
    - złożoną (stosowanie metody syntetycznej, analitycznej oraz ćwiczeń przygotowawczych),
  - c) wielokrotne powtarzanie ćwiczenia w różnych warunkach (trening).
8. Poza zajęciami z przedmiotu „Wychowanie fizyczne” zaleca się realizację zajęć dodatkowych/fakultatywnych z zakresu wychowania fizycznego.  
W ramach tych zajęć należy umożliwić słuchaczom m. in.:
  - a) udział w zajęciach z gier zespołowych (jako elementu kształtowania postaw współpracy i współodpowiedzialności),
  - b) udział w zajęciach z tenisa stołowego,
  - c) wykonywanie ćwiczeń kształtujących siłę i sprawność fizyczną na urządzeniach typu: ergometr, atlas itp.

### **LITERATURA**

1. Demel M., Teoria wychowania fizycznego dla pedagogów / Maciej Demel, Alicja Skład. Polskie Wydawnictwo Naukowe, wyd. 4, Warszawa, 1986.
2. Gabryś T. Borek Z., (red), Lekkoatletyka. Podręcznik dla studentów, nauczycieli i trenerów. Cz. I. Biegi i chód sportowy. AWF Katowice, 2005.
3. Gabryś T. Borek Z., (red), Lekkoatletyka. Podręcznik dla studentów, nauczycieli i trenerów. Cz. II. Skoki, rzuty i wieloboje. AWF Katowice, 2007.
4. Lasocki A., Atlas ćwiczeń lekkoatletycznych. Sportpress. Warszawa, 2000.
5. Stawczyk Z. Gry i zabawy lekkoatletyczne. Poradnik dla nauczycieli wychowania fizycznego i sportu. AWF Poznań, 1998.
6. Trzeźniowski R. Gry i zabawy ruchowe. SiT Warszawa, 1989.
7. Marciniak J. Zbiór ćwiczeń koordynacyjnych i gibkościowych, COS Warszawa, 1998.
8. Listkowska A., Listkowski M. Stretching, wyd. Aleksandra, 2007.
9. Sokołowski P. Teoria i technika wykonywania konkurencji sportu pożarniczego. Warszawa, 2006.
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie zadań z zakresu wychowania fizycznego realizowanych w jednostkach



organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej oraz form organizacyjnych wychowania fizycznego i sposobu ich finansowania.

11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 października 2005 r. w sprawie zakresu, trybu i częstotliwości przeprowadzania okresowych profilaktycznych badań lekarskich oraz okresowej oceny sprawności strażaka PSP.
12. Regulamin zawodów w sporcie pożarniczym, wydanie III, Warszawa, 2013 r.

.....  
(pieczęć jednostki delegującej)

## KARTA SKIEROWANIA

(dla kandydatów będących strażakami PSP lub innych jednostek ochrony przeciwpożarowej)

Kieruję

Panią/Pana.....

(stopień, imię i nazwisko, imię ojca)

### na szkolenie podstawowe w zawodzie strażak

rozpoczynające się dnia ..... w .....

Informacje dodatkowe

1. Data i miejsce urodzenia ..... województwo .....
2. Jednostka macierzysta – województwo .....
3. Wykształcenie ogólne .....
4. Adres zamieszkania .....
5. Proponowane miejsce realizacji praktyk zawodowych w JRG (po bloku podstawowym)  
.....

Oświadczam, że kierowany/-a nie posiada przeciwwskazań do pełnienia służby na stanowiskach bezpośrednio związanych z działaniami ratowniczymi oraz potwierdzam posiadanie przez kierowanego/-ą n/w dokumentów:

- a) co najmniej świadectwa ukończenia szkoły średniej,
- b) orzeczenia komisji lekarskiej lub zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego okresowe badanie lekarskie, aktualne na czas trwania szkolenia,
- c) zaświadczenia o posiadaniu co najmniej kwalifikacji ratownika, aktualnego na czas trwania szkolenia, zgodnego z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410 z późn. zm.),\*
- d) karty szkolenia wstępnego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

.....  
(miejscowość, data)

.....  
(podpis przełożonego uprawnionego do mianowania)

\* W przypadku nie posiadania kwalifikacji ratownika należy skreślić ppkt c

.....  
(pieczęćka jednostki delegującej)

**KARTA ZGŁOSZENIA**  
(dla kandydatów kierowanych przez urzędy pracy)

Kieruję Panią/Pana .....  
(imię i nazwisko, imię ojca)

**na szkolenie podstawowe w zawodzie strażak**

rozpoczynające się dnia ..... w .....

Informacje dodatkowe

1. Data i miejsce urodzenia ..... województwo .....
2. Jednostka macierzysta – województwo .....
3. Powiatowy Urząd Pracy .....
4. Wykształcenie ogólne .....
5. Adres zamieszkania .....
6. Proponowane miejsce realizacji praktyk zawodowych w JRG (po bloku podstawowym)  
.....

Potwierdzam, że kierowany/-a nie posiada przeciwwskazań do pełnienia służby na stanowiskach bezpośrednio związanych z działaniami ratowniczymi oraz posiadanie przez kierowanego/-ą n/w dokumentów:

- a) co najmniej świadectwa ukończenia szkoły średniej,
- b) orzeczenia komisji lekarskiej lub zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego okresowe badanie lekarskie, aktualne na czas trwania szkolenia,
- c) zaświadczenia o posiadaniu co najmniej kwalifikacji ratownika, aktualnego na czas trwania szkolenia, zgodnego z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410 z późn. zm.)<sup>\*</sup>.

.....  
(miejsowość, data)

.....  
(podpis komendanta/kierującego na szkolenie)

<sup>\*</sup> W przypadku nie posiadania kwalifikacji ratownika należy skreślić ppkt c

.....  
(pieczęć podłużna szkoły PSP)

# DZIENNIK LEKCYJNY

## Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak

organizowane w okresie

od ..... r. do ..... r.

NUMER SZKOLENIA

.....

LICZBA ABSOLWENTÓW

.....

**Samorząd słuchaczy na szkoleniu podstawowym w zawodzie strażak**

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

**Kierownik szkolenia**

.....  
(stopień, imię i nazwisko)

.....  
(pieczęć podłużna)

### DANE OSOBOWE SŁUCHACZY

Lp.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Województwo urodzenia	Imię ojca
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					
31.					
32.					
33.					
34.					

35.					
36.					
37.					
38.					
39.					
40.					

.....  
(pieczęć podłużna)

### INFORMACJE DOTYCZĄCE SŁUCHACZY

Lp.	Stopień służbowy	Stanowisko	Jednostka kierująca	Adres korespondencyjny
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				



34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				
40.				

# **BLOK PODSTAWOWY**

organizowany w okresie

od ..... r. do ..... r.

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
..... (sporządził)

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)



## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
(sporządził)

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.				Nieobecni.			
																				U	N	
Lp.																						
1.																						
2.																						
3.																						
4.																						
5.																						
6.																						
7.																						
8.																						
9.																						
10.																						
11.																						
12.																						
13.																						
14.																						
15.																						
16.																						
17.																						
18.																						
19.																						
20.																						
21.																						
22.																						
23.																						
24.																						
25.																						
26.																						
27.																						
28.																						
29.																						
30.																						
31.																						
32.																						
33.																						

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;





## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;







## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
																					U	N	
Lp.																							
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;





## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobecn.	
																					U	N	
Lp.																							
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;





## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;

34.																											
35.																											
36.																											
37.																											
38.																											
39.																											
40.																											

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
Lp.																					U	N	
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;





## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobecni.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;





## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;

33.																													
34.																													
35.																													
36.																													
37.																													
38.																													
39.																													
40.																													

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> - służba wewnętrzna;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna;

34.																																								
35.																																								
36.																																								
37.																																								
38.																																								
39.																																								
40.																																								

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> - służba wewnętrzna;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;



## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												
31.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

32.														
33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												
31.												
32.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												
31.												
32.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												
31.												
32.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

33.													
34.													
35.													
36.													
37.													
38.													
39.													
40.													

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;



## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												
31.												
32.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

33.													
34.													
35.													
36.													
37.													
38.													
39.													
40.													

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												
31.												
32.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												
31.												
32.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;



24													
25													
26													
27													
28													
29													
30													
31													
32													
33													
34													
35													
36													
37													
38													
39													
40													

Zestawienie sporządzono na podstawie ..... arkuszy wyników kontroli wiadomości i umiejętności

Zestawienie wyników zaliczeń sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)



.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ EGZAMINACYJNY Z PRZEDMIOTU  
„BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY”**

<b>Lp.</b>	<b>Nazwisko i Imię</b>	<b>Ocena z egzaminu</b>
1	2	3
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		

30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		

### Zestawienie wyników egzaminu sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wynik egzaminu należy wypisywać słownie wg skali zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

# **BLOK ZASADNICZY**

organizowany w okresie

od ..... r. do ..... r.

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził



## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny										
Dni tygodnia	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Godziny Dni tygodnia										
	Przedmioty nauczania									
Poniedziałek ..... r.										
Wtorek ..... r.										
Środa ..... r.										
Czwartek ..... r.										
Piątek ..... r.										
Sobota ..... r.										

## PLAN DYŻURÓW PEDAGOGICZNYCH

Dzień tygodnia	Godziny	Imię i nazwisko pełniącego dyżur
Poniedziałek		
Wtorek		
Środa		
Czwartek		
Piątek		
Sobota		

.....  
sporządził

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;





## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

– O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;





## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobecn.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobecn.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;









## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;





## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.					Nieobec.	
	Lp.																		U	N	
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.					Nieobecn.	
																			U	N	
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					
33.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;





## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobecn.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.							Wtorek ..... r.							Środa ..... r.						
Lp.																					
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					
21.																					
22.																					
23.																					
24.																					
25.																					
26.																					
27.																					
28.																					
29.																					
30.																					
31.																					
32.																					

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;









## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;



## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Poniedziałek ..... r.	Wtorek ..... r.	Środa ..... r.
Lp.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;

34.																																																					
35.																																																					
36.																																																					
37.																																																					
38.																																																					
39.																																																					
40.																																																					

## OBECNOŚĆ SŁUCHACZY NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH

Data	Czwartek ..... r.							Piątek ..... r.							Sobota ..... r.							Nieobec.	
	Lp.																			U	N		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							
31.																							
32.																							
33.																							

-- nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;

34.																										
35.																										
36.																										
37.																										
38.																										
39.																										
40.																										

- - nieobecny; ⊕ - spóźniony; S<sup>w</sup> – służba wewnętrzna, S<sup>j</sup> – służba w jednostce rat.-gaś.;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Poniedziałek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Wtorek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Środa ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Data	Nr lekcji	Liczba godzin T/P	Przedmiot	Temat zajęć	Stan słuchaczy		Podpis
					O	N	
Czwartek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Piątek ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						
	7.						
	8.						
	9.						
	10.						
Sobota ..... r.	1.						
	2.						
	3.						
	4.						
	5.						
	6.						

O – liczba słuchaczy obecnych na zajęciach dydaktycznych,  
 N – liczba słuchaczy nieobecnych na zajęciach dydaktycznych;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;



31.														
32.														
33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

31.														
32.														
33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

31.														
32.														
33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

31.														
32.														
33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;



31.														
32.														
33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

31.														
32.														
33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

## OCENA POSTĘPÓW W NAUCE

Przedmiot: .....Prowadzący: .....

Lp.	Ocenianie bieżące											Ocena końcowa*
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;

31.														
32.														
33.														
34.														
35.														
36.														
37.														
38.														
39.														
40.														

\* - oceny końcowe należy wypisywać słownie;



25													
26													
27													
28													
29													
30													
31													
32													
33													
34													
35													
36													
37													
38													
39													
40													

Zestawienie sporządzono na podstawie ..... arkuszy wyników kontroli wiadomości i umiejętności

Zestawienie wyników zaliczeń sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ ZALICZENIOWY**  
**„Szkolenia doskonalącego dla strażaków KSRG z zakresu współdziałania**  
**z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe”**

<b>Lp.</b>	<b>Nazwisko i Imię</b>	<b>Zaliczenie*</b>
1	2	3
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		



30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		

Zestawienie wyników zaliczenia sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wyniki zaliczenia należy wypisywać słownie: zaliczono/niezaliczono;

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ EGZAMINACYJNY**  
**z przedmiotu „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”**  
**Część teoretyczna**

<b>Lp.</b>	<b>Nazwisko i Imię</b>	<b>Ocena z egzaminu*</b>
1	2	3
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		

31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		

### Zestawienie wyników egzaminu sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wyniki egzaminu należy wypisywać słownie wg skali zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ EGZAMINACYJNY**  
**z przedmiotu „Taktyka zwalczania pożarów”**  
**Część teoretyczna**

<b>Lp.</b>	<b>Nazwisko i Imię</b>	<b>Ocena z egzaminu*</b>
1	2	3
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		

31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		

### Zestawienie wyników egzaminu sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wyniki egzaminu należy wypisywać słownie wg skali zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ EGZAMINACYJNY**  
**z przedmiotu „Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych”**  
**Część teoretyczna**

<b>Lp.</b>	<b>Nazwisko i Imię</b>	<b>Ocena z egzaminu*</b>
1	2	3
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		

31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		

Zestawienie wyników egzaminu sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wyniki egzaminu należy wypisywać słownie wg skali zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ EGZAMINACYJNY**  
**z przedmiotów: „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”, „Taktyka zwalczania**  
**pożarów”, „Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych”**  
**Część praktyczna**

Lp.	Nazwisko i Imię	Ocena z egzaminu*
1	2	3
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		



29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		

### Zestawienie wyników egzaminu sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wyniki egzaminu należy wypisywać słownie: zaliczono/niezaliczono

.....  
(pieczęć podłużna)

## **REJESTR WYDANYCH ZAŚWIADCZEŃ I ŚWIADECTW**

Lp.	Nazwisko i Imię	Zaświadczenia				Świadectwo
		Szkolenie okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy	Szkolenie doskonalące dla strażaków ksrqg z zakresu działania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe	Szkolenie dla abonentów sieci radiowej UKF ochrony przeciwpożarowej	Przeszkolenie z zakresu ochron y przeciwpożarowej (dot. strażaków w służbie kandydackiej)	Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak
		Numer	Numer	Numer	Numer	Nr i seria
1	2	3		4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						

Wydano świadectwa:

- Seria: ..... od numeru ..... do numeru .....

- Seria: ..... od numeru ..... do numeru .....

Anulowano świadectwa:

- Seria: ..... od numeru ..... do numeru .....

- Seria: ..... od numeru ..... do numeru .....

Sporządził:

Komendant

.....  
(stopień, imię i nazwisko)

.....  
(pieczęć, podpis)

.....  
miejsowość, data

## WIZYTACJE

Lp.	Data	Zakres wizytacji	Organ nadzorujący/ Imię i nazwisko wizytatora	Podpis wizytatora
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

## HOSPITACJE

Lp.	Data	Przedmiot	Temat zajęć dydaktycznych	Imię i nazwisko prowadzącego	Imię i nazwisko hospitującego	Podpis hospitującego
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						

<b>Lp.</b>	<b>Nazwisko i Imię</b>
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	
32	
33	
34	
35	
36	
37	
38	
39	
40	

# SZKOLENIE PODSTAWOWE W ZAWODZIE STRAŻAK

## DZIENNIK REALIZACJI BLOKU PRAKTYK ZAWODOWYCH W JRG

Termin realizacji praktyk zawodowych<sup>\*)</sup> od ..... do .....

.....  
(Nazwisko i imię słuchacza)

.....  
(Miejsce realizacji praktyk)

.....  
(Stopień, imię i nazwisko opiekuna praktyk zawodowych oraz stanowisko służbowe<sup>\*\*)</sup>)

<sup>\*)</sup> Wypełnia organizator szkolenia

<sup>\*\*)</sup> Opiekun praktyk zawodowych zobowiązany jest do zapoznania się z efektami kształcenia zawartymi w bloku podstawowym programu szkolenia w zawodzie strażak

## **Program praktyk zawodowych w JRG słuchaczy szkolenia podstawowego w zawodzie strażak**

1. Łączna liczba godzin praktyki zawodowej powinna wynosić co najmniej 672 godziny (28 służb w wymiarze 24 godzinnym).
2. Liczba odbytych służb<sup>\*)</sup> .....

### UWAGA:

1. Przy ocenianiu słuchacza w trakcie praktyk zawodowych stosuje się skalę ocen: zrealizował/nie zrealizował.
2. Każde zajęcia praktyczne należy poprzedzić instruktażem z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. Wszystkie zajęcia praktyczne należy zrealizować z użyciem sprzętu, wymienionego w dzienniku praktyk, będącego na wyposażeniu danej JRG.

<sup>\*)</sup> Wypełnia opiekun praktyk



## Realizacja treści kształcenia w trakcie praktyk zawodowych w JRG<sup>\*)</sup>

Lp.	Daty realizacji	Zagadnienia realizowane w czasie praktyk	Ocena <sup>**)</sup>	Czytelny podpis prowadzącego
<b>Podział sprzętu ratowniczego</b>				
1.		Zapoznanie z pojazdami i sprzętem ratowniczym, występującymi w danej JRG	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Przenośne drabiny pożarnicze</b>				
2.		Podział przenośnych drabin pożarniczych	Zrealizował/ nie zrealizował	
3.		Charakterystyka, parametry, konserwacja i zastosowanie przenośnych drabin pożarniczych	Zrealizował/ nie zrealizował	
4.		Sprawianie poszczególnych rodzajów pożarniczych drabin przenośnych	Zrealizował/ nie zrealizował	
5.		Zasady budowania stanowisk gaśniczych z wykorzystaniem pożarniczych drabin przenośnych	Zrealizował/ nie zrealizował	
6.		Alternatywne sposoby wykorzystania pożarniczych drabin przenośnych	Zrealizował/ nie zrealizował	
7.		Zasady pracy w koszu drabiny mechanicznej lub podnośnika hydraulicznego oraz zabezpieczanie się podczas działań ratowniczych	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Podręczny sprzęt burzący</b>				
8.		Podział podręcznego sprzętu burzącego	Zrealizował/ nie zrealizował	
9.		Charakterystyka, parametry, konserwacja i zastosowanie podręcznego sprzętu burzącego	Zrealizował/ nie zrealizował	

10.		Obsługa wraz z alternatywnymi sposobami wykorzystania	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Ratownicze zestawy hydrauliczne</b>				
11.		Podział i rodzaje ratowniczego sprzętu hydraulicznego	Zrealizował/ nie zrealizował	
12.		Charakterystyka, parametry i zastosowanie ratowniczego sprzętu hydraulicznego	Zrealizował/ nie zrealizował	
13.		Obsługa techniczna ratowniczego sprzętu hydraulicznego (sprawdzenie stanu przewodów, sprawdzenie stanu i uzupełnienie paliwa, oleju hydraulicznego, rozruch pompy, obsługa urządzeń)	Zrealizował/ nie zrealizował	
14.		Sprawianie ratowniczego zestawu hydraulicznego	Zrealizował/ nie zrealizował	
15.		Techniki cięcia środków transportu i uwalniania osób poszkodowanych	Zrealizował/ nie zrealizował	
16.		Alternatywne sposoby wykorzystania ratowniczego sprzętu hydraulicznego	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Ratownicze zestawy pneumatyczne</b>				
17.		Podział i rodzaje ratowniczego sprzętu pneumatycznego	Zrealizował/ nie zrealizował	
18.		Charakterystyka, parametry, konserwacja i zastosowanie ratowniczego sprzętu pneumatycznego	Zrealizował/ nie zrealizował	
19.		Sprawianie ratowniczych zestawów pneumatycznych	Zrealizował/ nie zrealizował	
20.		Obsługa wraz z alternatywnymi sposobami wykorzystania ratowniczego sprzętu pneumatycznego	Zrealizował/ nie zrealizował	

<b>Ratowniczy sprzęt mechaniczny</b>				
21.		Podział i rodzaje sprzętu mechanicznego (pilarki, przecinarki)	Zrealizował/ nie zrealizował	
22.		Charakterystyka oraz parametry sprzętu mechanicznego	Zrealizował/ nie zrealizował	
23.		Obsługa techniczna sprzętu mechanicznego (sprawdzenie stanu łańcucha, ostrzenie, wymiana, naciąg łańcucha, sprawdzenie i uzupełnienie paliwa, sporządzenie mieszanki paliwowej, sprawdzenie i uzupełnienie oleju, rozruch, dobór i wymiana tarczy)	Zrealizował/ nie zrealizował	
24.		Praca sprzętem mechanicznym (techniki ścinki i cięcia, dozwolone pozycje cięcia, zagrożenia)	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Agregaty prądotwórcze i sprzęt oświetleniowy</b>				
25.		Podział i rodzaje agregatów prądotwórczych, sprzętu oświetleniowego oraz dielektrycznego	Zrealizował/ nie zrealizował	
26.		Charakterystyka, zastosowanie i praca z agregatami prądotwórczymi, sprzętem oświetleniowym, odbiornikami energii elektrycznej oraz ze sprzętem dielektrycznym	Zrealizował/ nie zrealizował	
27.		Obsługa techniczna (sprawdzenie stanu sprzętu, uzupełnienie paliwa, oleju, rozruch sprzętu)	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Sprzęt do zabezpieczenia miejsca zdarzenia</b>				
28.		Podział sprzętu do zabezpieczenia miejsca zdarzenia	Zrealizował/ nie zrealizował	
29.		Zabezpieczenie miejsca zdarzenia	Zrealizował/ nie zrealizował	

<b>Sprzęt ratownictwa medycznego</b>				
30.		Zestaw ratownictwa medycznego PSP R1 (rozmieszczenie w torbie, charakterystyka, parametry, zakres zastosowania)	Zrealizował/ nie zrealizował	
31.		Procedury medyczne stosowane w KSRG (omówienie obowiązujących procedur)	Zrealizował/ nie zrealizował	
32.		Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Sprzęt pomiarowy</b>				
33.		Podział sprzętu pomiarowego	Zrealizował/ nie zrealizował	
34.		Charakterystyka, parametry, obsługa sprzętu pomiarowego	Zrealizował/ nie zrealizował	
35.		Interpretacja wyników uzyskanych podczas pomiarów i wdrożenie odpowiedniego zachowania	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Sprzęt łączności</b>				
36.		Podział sprzętu łączności, charakterystyka, parametry, zastosowanie	Zrealizował/ nie zrealizował	
37.		Dane radiowe obowiązujące w PSP oraz zasady prowadzenia korespondencji radiowej	Zrealizował/ nie zrealizował	
38.		Obsługa radiotelefonów i prowadzenie korespondencji radiowej	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Armatura wodno-pianowa</b>				
39.		Podział sprzętu, charakterystyka, parametry, przeznaczenie	Zrealizował/ nie zrealizował	
40.		Sprawianie sprzętu armatury wodno-pianowej	Zrealizował/ nie zrealizował	

<b>Pojazdy pożarnicze</b>				
41.		Podział pojazdów pożarniczych, charakterystyka, parametry	Zrealizował/ nie zrealizował	
		Uruchomienie wszystkich urządzeń i systemów znajdujących się na wyposażeniu samochodu ratowniczo-gaśniczego dysponowanego w pierwszej kolejności (sygnalizacja dźwiękowa i świetlna, maszt oświetleniowy, wciągarki, radiotelefon przewoźny itp.)	Zrealizował/ nie zrealizował	
		Uruchomienie autopompy, zassanie wody, zasilenie samochodu w wodę i podanie wody	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Ubrania specjalne bojowe</b>				
42.		Zasady prawidłowego ubioru i zdejmowania ubrań (współpraca w rocie), kontrola poprawności umundurowania przed wejściem do strefy zagrożenia	Zrealizował/ nie zrealizował	
43.		Podział, charakterystyka, parametry, zastosowanie	Zrealizował/ nie zrealizował	
44.		Konserwacja i przechowywanie	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Sprzęt ochrony układu oddechowego (OUO)</b>				
45.		Czynności przed, w trakcie i po pracy ze sprzętem (sprawdzenie stanu noszaka, przewodów powietrznych, pasków, sygnalizatora akustycznego, automatu oddechowego, butli, maski, sprawdzenie szczelności układu oraz maski, ilości powietrza w butli, wymiana butli)	Zrealizował/ nie zrealizował	
46.		Praca w sprzęcie OUO	Zrealizował/ nie zrealizował	

Taktyka zwalczania pożarów – techniki operowania prądem wody, oddymianie, zachowanie się podczas pożaru, prowadzenie linii gaśniczych				
47.		Budowanie linii:		
		ssawnej	Zrealizował/ nie zrealizował	
		głównej	Zrealizował/ nie zrealizował	
		gaśniczej	Zrealizował/ nie zrealizował	
		zasilającej	Zrealizował/ nie zrealizował	
48.		Techniki operowania prądami gaśniczymi***)	Zrealizował/ nie zrealizował	
49.		Zasady prowadzenia linii węzowych, zabezpieczenie (mostki przejazdowe, podpinka oraz siodełko węzowe), techniki prowadzenia linii węzowych (rozwiniecie po klatce schodowej i po elewacji budynku, rozwinięcie z kręgów oraz przy użyciu noszaka, pakiet gaśniczy)	Zrealizował/ nie zrealizował	
50.		Operowanie prądami gaśniczymi ze stanowisk gaśniczych na drabinach mechanicznych i podnośnikach hydraulicznych	Zrealizował/ nie zrealizował	
51.		Ocena temperatury drzwi oraz sposoby ich otwierania podczas wejścia do pomieszczenia objętego pożarem	Zrealizował/ nie zrealizował	
52.		Oddymianie pomieszczeń, obiektów przy użyciu wentylatorów, kurtyn i wentylacji grawitacyjnej	Zrealizował/ nie zrealizował	

<b>Służba wewnętrzna</b>				
53.		Zasady służby w PSP	Zrealizował/ nie zrealizował	
54.		Zasady etyki zawodowej	Zrealizował/ nie zrealizował	
55.		Zasady służby wewnętrznej (postawa zasadnicza, oddawanie honorów, składanie meldunku przełożonemu, zmiana służby w JRG, sporządzanie notatki i raportu służbowego, zachowanie się w pomieszczeniach służbowych w obecności przełożonego itp.)	Zrealizował/ nie zrealizował	
<b>Pompy pożarnicze</b>				
56.		Podział, zastosowanie, obsługa techniczna i wykorzystanie autopomp i motopomp	Zrealizował/ nie zrealizował	

*\*) Wypełniają prowadzący zajęcia*

*\*\*\*) Niewłaściwe skreślić*

*\*\*\*\*\*) Zajęcia można zrealizować w oparciu o dostępne materiały filmowe oraz wydawnictwo „Techniki operowania prądami gaśniczymi”, Szymon Kokot-góra, Air Press*

## Ocena końcowa z bloku praktyk zawodowych w JRG

Potwierdzam zaliczenie/niezaliczenie bloku praktyk zawodowych w JRG przez:

.....  
*(Imię i nazwisko słuchacza)*

### Ocena opisowa słuchacza<sup>\*)</sup>

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

<sup>\*)</sup> W przypadku niezaliczenia bloku praktyk zawodowych ocenę opisową słuchacza należy uzupełnić o informację o przyczynach niezaliczenia

.....  
*(Data i podpis opiekuna praktyk)*

.....  
*(Data i podpis komendanta/kierującego na szkolenie)*



## PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI – ZALICZEŃ CZĘŚCI PRAKTYCZNEJ BLOKU PODSTAWOWEGO

na szkoleniu podstawowym w zawodzie strażak nr .....  
*liczba*  
realizowanego w okresie od ..... r. do ..... r.  
*data* *data*

Zaliczenie części praktycznej z bloku podstawowego przeprowadziła komisja powołana na wniosek rady pedagogicznej przez komendanta

.....  
.....  
*nazwa szkoły PSP*

rozkazem komendanta ..... nr .....  
*nazwa szkoły PSP* *liczba*  
z dnia ..... r.  
*data*

W skład komisji przeprowadzającej zaliczenie części praktycznej z bloku podstawowego weszli:

Przewodniczący: .....,  
*stopień, imię i nazwisko – funkcja/ stanowisko służbowe*

Członkowie komisji:

- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- .....
- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- .....
- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- .....
- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- .....
- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*

Część praktyczną zaliczenia przeprowadzono w dniach ..... r.  
*data*

Do części praktycznej zaliczenia dopuszczono ..... słuchaczy.  
*liczba*

Do części praktycznej zaliczenia przystąpiło ..... słuchaczy.  
*liczba*

Część praktyczną zaliczenia bloku podstawowego przeprowadzono z zastosowaniem zadań praktycznych, określonych w programie „Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak” z następujących przedmiotów:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” łącznie z testem w komorze dymowej,
- „Taktyka zwalczania pożarów”,
- „Taktyka działań ratowniczych”.

Doboru zadań praktycznych dokonano w drodze losowania.

Opis (uwagi) przebiegu zaliczenia części praktycznej bloku podstawowego\*:

.....  
.....  
.....  
.....

Zaliczenie w części praktycznej uzyskało ..... słuchaczy.

*liczba*

Zaliczenie w części praktycznej nie uzyskało ..... słuchaczy.

*liczba*

Protokół sporządzono w dniu .....r.

*data*

Wyniki zaliczenia części praktycznej bloku podstawowego przez słuchaczy zostały zamieszczone w „Arkuszu zaliczeń części praktycznej bloku podstawowego”, stanowiącym załącznik do protokołu.

Członkowie komisji zaliczeniowej:

Przewodniczący komisji zaliczeniowej

.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
.....  
*stopień, imię i nazwisko*

.....  
*stopień, imię i nazwisko*

\* - krótka charakterystyka przebiegu części praktycznej zaliczenia ze zwróceniem uwagi na wszelkiego typu zakłócenia podczas zaliczeń (np. wypadki, spóźnienia, zakłócenia zewnętrzne itp.).

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ ZALICZEŃ CZĘŚCI PRAKTYCZNEJ  
BLOKU PODSTAWOWEGO**

**Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak – Blok podstawowy**

realizowany w terminie od .....r. do .....r.

Lp.	Nazwisko i Imię	Przedmioty zaliczeniowe*			
		Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych		Taktyka zwalczania pożarów	Taktyka działań ratowniczych
		Zadania praktyczne	Test w komorze dymowej	Zadania praktyczne	Zadania praktyczne
1	2	3	4	5	6
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					

Arkusz zaliczeń części praktycznej bloku podstawowego stanowi załącznik do protokołu z w/w zaliczeń .

Zestawienie wyników zaliczeń sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wyniki zaliczenia należy wypisywać słownie: zaliczono/niezaliczono

## PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ NA EGZAMINIE KOŃCOWYM Z CZĘŚCI TEORETYCZNEJ I PRAKTYCZNEJ BLOKU ZASADNICZEGO

na szkoleniu podstawowym w zawodzie strażak nr .....  
liczba  
realizowanego w okresie od .....r. do ..... r.  
data data

Egzamin końcowy części teoretycznej i praktycznej z bloku zasadniczego przeprowadziła komisja egzaminacyjna powołana na wniosek rady pedagogicznej przez komendanta.....  
nazwa szkoły PSP

rozkazem komendanta ..... nr .....  
nazwa szkoły PSP liczba  
z dnia .....r.  
data

W skład komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin końcowy w części teoretycznej i praktycznej z bloku zasadniczego weszli:

Przewodniczący: .....,  
stopień, imię i nazwisko – funkcja/ stanowisko służbowe

Członkowie komisji egzaminacyjnej:

- ..... -  
stopień, imię i nazwisko funkcja/ stanowisko służbowe
- ..... -  
stopień, imię i nazwisko funkcja/ stanowisko służbowe
- ..... -  
stopień, imię i nazwisko funkcja/ stanowisko służbowe
- ..... -  
stopień, imię i nazwisko funkcja/ stanowisko służbowe
- ..... -  
stopień, imię i nazwisko funkcja/ stanowisko służbowe

Cześć teoretyczną egzaminu przeprowadzono w dniu .....r.  
data

Do części teoretycznej egzaminu dopuszczono ..... słuchaczy.  
liczba

Do części teoretycznej egzaminu przystąpiło ..... słuchaczy.  
liczba

Cześć teoretyczną egzaminu końcowego przeprowadzono z zastosowaniem testów egzaminacyjnych z następujących przedmiotów:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”,
- „Taktyka zwalczania pożarów”,
- „Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych”.

Egzamin w części teoretycznej z poszczególnych przedmiotów zdało:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” - ..... słuchaczy,  
liczba
- „Taktyka zwalczania pożarów” - ..... słuchaczy,  
liczba

- „Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych” - ..... słuchaczy.  
*liczba*

Egzamin w części teoretycznej z poszczególnych przedmiotów nie zdało:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” - ..... słuchaczy,  
*liczba*
- „Taktyka zwalczania pożarów” - ..... słuchaczy,  
*liczba*
- „Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych” - ..... słuchaczy.  
*liczba*

Część praktyczną egzaminu przeprowadzono w dniu .....r.

Do części praktycznej egzaminu dopuszczono ..... słuchaczy.  
*liczba*

Do części praktycznej egzaminu przystąpiło ..... słuchaczy.  
*liczba*

Część praktyczną egzaminu końcowego z bloku zasadniczego przeprowadzono z zastosowaniem zadań praktycznych, określonych w programie „Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak” z następujących przedmiotów:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”,
- „Taktyka zwalczania pożarów”,
- „Taktyka działań ratowniczych”.

Doboru zadań praktycznych dokonano w drodze losowania.

Opis (uwagi) przebiegu egzaminu końcowego części teoretycznej i praktycznej bloku zasadniczego\*:

.....  
 .....  
 .....

Egzamin końcowy w części praktycznej zdało ..... słuchaczy.  
*liczba*

Egzamin końcowy w części praktycznej nie zdało ..... słuchaczy.  
*liczba*

Protokół sporządzono w dniu .....r.  
*data*

Wyniki egzaminu końcowego części teoretycznej i praktycznej bloku zasadniczego zostały zamieszczone w „Arkuszu zbiorczym ocen egzaminacyjnych”, stanowiącym załącznik do protokołu.

Członkowie komisji egzaminacyjnej:

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej

.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
 .....  
*stopień, imię i nazwisko*  
 .....  
*stopień, imię i nazwisko*  
 .....  
*stopień, imię i nazwisko*  
 .....  
*stopień, imię i nazwisko*

.....  
*stopień, imię i nazwisko*

\* - krótka charakterystyka przebiegu części teoretycznej i praktycznej egzaminu ze zwróceniem uwagi na wszelkiego typu zakłócenia podczas zaliczeń (np. wypadki, spóźnienia, zakłócenia zewnętrzne itp.).

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ ZBIORCZY OCEN EGZAMINACYJNYCH**

**Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak – Blok zasadniczy**

realizowany w terminie od .....r. do .....r.

Lp.	Nazwisko i Imię	Część teoretyczna*			Część praktyczna**	Średnia ocen	Wynik końcowy
		Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Taktyka zwalczania pożarów	Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych			
1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							

24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							
31							
32							
33							
34							
35							
36							
37							
38							
39							
40							

Zestawienie sporządzono na podstawie ..... arkuszy egzaminacyjnych.

Arkusz zbiorczy ocen egzaminacyjnych części teoretycznej i praktycznej bloku zasadniczego stanowi załącznik do protokołu z w/w egzaminu.

Zestawienie wyników egzaminów sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wyniki egzaminu należy wypisywać słownie zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania;

\*\* - wynik egzaminu należy wypisywać słownie: zaliczono/niezaliczono



## PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI - ZALICZEŃ POPRAWKOWYCH CZĘŚCI PRAKTYCZNEJ BLOKU PODSTAWOWEGO

na szkoleniu podstawowym w zawodzie strażak nr .....  
*liczba*  
realizowanego w okresie od ..... r. do ..... r.  
*data* *data*

Zaliczenie poprawkowe części praktycznej z bloku podstawowego przeprowadziła komisja powołana na wniosek rady pedagogicznej przez komendanta

.....  
.....

*nazwa szkoły PSP*

rozkazem komendanta ..... nr .....  
*nazwa szkoły PSP* *liczba*

z dnia ..... r.  
*data*

W skład komisji przeprowadzającej zaliczenie poprawkowe części praktycznej z bloku podstawowego weszli:

Przewodniczący: .....  
*stopień, imię i nazwisko – funkcja/ stanowisko służbowe*

Członkowie komisji:

- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- ..... - .....  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*

Część praktyczną zaliczenia poprawkowego przeprowadzono w dniu/dniach ..... r.  
*data*

Do części praktycznej zaliczenia poprawkowego dopuszczono ..... słuchaczy.  
*liczba*

Do części praktycznej zaliczenia poprawkowego przystąpiło ..... słuchaczy.  
*liczba*

Część praktyczną zaliczenia poprawkowego bloku podstawowego przeprowadzono z zastosowaniem zadań praktycznych, określonych w programie „Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak” z następujących przedmiotów\*:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” łącznie z testem w komorze dymowej,
- „Taktyka zwalczania pożarów”,
- „Taktyka działań ratowniczych”.

Doboru zadań praktycznych dokonano w drodze losowania.

Opis (uwagi) przebiegu zaliczenia poprawkowego części praktycznej bloku podstawowego\*\*:

.....  
.....  
.....  
.....

Zaliczenie poprawkowe w części praktycznej uzyskało ..... słuchaczy.

*liczba*

Zaliczenie poprawkowe w części praktycznej nie uzyskało ..... słuchaczy.

*liczba*

Protokół sporządzono w dniu .....r.

*data*

Wyniki zaliczenia poprawkowego części praktycznej bloku podstawowego przez słuchacza /słuchaczy zostały zamieszczone w „Arkuszu zaliczeń poprawkowych części praktycznej bloku podstawowego”, stanowiącym załącznik do protokołu.

Członkowie komisji zaliczeniowej:

Przewodniczącą komisji zaliczeniowej

.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
.....  
*stopień, imię i nazwisko*

.....  
*stopień, imię i nazwisko*

\* - niepotrzebne skreślić

\*\* - krótka charakterystyka przebiegu części praktycznej zaliczenia ze zwróceniem uwagi na wszelkiego typu zakłócenia podczas zaliczeń (np. wypadki, spóźnienia, zakłócenia zewnętrzne itp.).

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ ZALICZEŃ POPRAWKOWYCH CZĘŚCI PRAKTYCZNEJ**

**BLOKU PODSTAWOWEGO**

**Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak – Blok podstawowy**

realizowany w terminie od .....r. do .....r.

Lp.	Nazwisko i Imię	Przedmioty zaliczeniowe*			
		Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych		Taktyka zwalczania pożarów	Taktyka działań ratowniczych
		Zadania praktyczne	Test w komorze dymowej	Zadania praktyczne	Zadania praktyczne
1	2	3	4	5	6
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					

Arkusz zaliczeń poprawkowych części praktycznej bloku podstawowego stanowi załącznik do protokołu z w/w zaliczeń .

Zestawienie wyników zaliczeń sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

\* - wyniki zaliczenia należy wypisywać słownie: zaliczono/niezaliczono.

## PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ NA POPRAWKOWYM EGZAMINIE KOŃCOWYM Z CZĘŚCI TEORETYCZNEJ I PRAKTYCZNEJ BLOKU ZASADNICZEGO

na szkoleniu podstawowym w zawodzie strażak nr .....  
*liczba*  
realizowanego w okresie od .....r. do ..... r.  
*data* *data*

Poprawkowy egzamin końcowy części teoretycznej i praktycznej z bloku zasadniczego przeprowadziła komisja egzaminacyjna powołana na wniosek rady pedagogicznej przez komendanta.....  
*nazwa szkoły PSP*

rozkazem komendanta ..... nr .....  
*nazwa szkoły PSP* *liczba*  
z dnia .....r.  
*data*

W skład komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej poprawkowy egzamin końcowy w części teoretycznej i praktycznej z bloku zasadniczego weszli:

Przewodniczący: .....  
*stopień, imię i nazwisko – funkcja/ stanowisko służbowe*

Członkowie komisji egzaminacyjnej:

- ..... -  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- ..... -  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- ..... -  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- ..... -  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*
- ..... -  
*stopień, imię i nazwisko* *funkcja/ stanowisko służbowe*

Cześć teoretyczną egzaminu poprawkowego przeprowadzono w dniu .....r.  
*data*

Do części teoretycznej egzaminu poprawkowego dopuszczono ..... słuchaczy.  
*liczba*

Do części teoretycznej egzaminu poprawkowego przystąpiło ..... słuchaczy.  
*liczba*

Część teoretyczną poprawkowego egzaminu końcowego przeprowadzono z zastosowaniem testów egzaminacyjnych z następujących przedmiotów\*:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”,
- „Taktyka zwalczania pożarów”,
- „Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych”.

Egzamin poprawkowy w części teoretycznej z poszczególnych przedmiotów zdało:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” - ..... słuchaczy,  
*liczba*
- „Taktyka zwalczania pożarów” - ..... słuchaczy,  
*liczba*

- „Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych” - ..... słuchaczy.  
*liczba*

Egzamin poprawkowy w części teoretycznej z poszczególnych przedmiotów nie zdało:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych” - ..... słuchaczy,  
*liczba*
- „Taktyka zwalczania pożarów” - ..... słuchaczy,  
*liczba*
- „Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych” - ..... słuchaczy.  
*liczba*

Część praktyczną egzaminu poprawkowego przeprowadzono w dniu .....r.

Do części praktycznej egzaminu poprawkowego dopuszczono ..... słuchaczy.  
*liczba*

Do części praktycznej egzaminu poprawkowego przystąpiło ..... słuchaczy.  
*liczba*

Część praktyczną poprawkowego egzaminu końcowego z bloku zasadniczego przeprowadzono z zastosowaniem zadań praktycznych, określonych w programie „Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak” z następujących przedmiotów:

- „Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych”,
- „Taktyka zwalczania pożarów”,
- „Taktyka działań ratowniczych”.

Doboru zadań praktycznych dokonano w drodze losowania.

Opis (uwagi) przebiegu poprawkowego egzaminu końcowego części teoretycznej i praktycznej bloku zasadniczego\*\*:

.....  
 .....  
 .....

Poprawkowy egzamin końcowy w części praktycznej zdało ..... słuchaczy.  
*liczba*

Poprawkowy egzamin końcowy w części praktycznej nie zdało ..... słuchaczy.  
*liczba*

Protokół sporządzono w dniu .....r.  
*data*

Wyniki poprawkowego egzaminu końcowego części teoretycznej i praktycznej bloku zasadniczego zostały zamieszczone w „Arkuszu zbiorczym ocen egzaminacyjnych”, stanowiącym załącznik do protokołu.

Członkowie komisji egzaminacyjnej:

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej

.....  
*stopień, imię i nazwisko*  
 .....  
*stopień, imię i nazwisko*  
 .....  
*stopień, imię i nazwisko*  
 .....  
*stopień, imię i nazwisko*  
 .....  
*stopień, imię i nazwisko*

.....  
*stopień, imię i nazwisko*

\* - niepotrzebne skreślić

\*\* - krótka charakterystyka przebiegu części teoretycznej i praktycznej egzaminu poprawkowego ze zwróceniem uwagi na wszelkiego typu zakłócenia podczas zaliczeń (np. wypadki, spóźnienia, zakłócenia zewnętrzne itp.).

.....  
(pieczęć podłużna)

**ARKUSZ ZBIORCZY OCEN EGZAMINACYJNYCH**

**Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak – Blok zasadniczy**

realizowany w terminie od .....r. do .....r.

Lp.	Nazwisko i Imię	Część teoretyczna*			Część praktyczna**	Średnia ocen	Wynik końcowy
		Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Taktyka zwalczania pożarów	Taktyka działań ratowniczo-gaśniczych			
1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							

25							
26							
27							
28							
29							
30							
31							
32							
33							
34							
35							
36							
37							
38							
39							
40							

Arkusz zbiorczy ocen egzaminacyjnych poprawkowego egzaminu z części teoretycznej i praktycznej bloku zasadniczego stanowi załącznik do protokołu z w/w egzaminu.

Zestawienie wyników egzaminów sporządził

.....  
(data)

.....  
(stopień, imię i nazwisko, podpis)

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)

- \* - wyniki egzaminu należy wypisywać słownie zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania;
- \*\* - wynik egzaminu należy wypisywać słownie: zaliczono/niezaliczono.





.....  
(pieczęć podłużna)

## ZAŚWIADCZENIE

.....  
(imię i nazwisko)

urodzon .... dnia ..... r.

w ..... woj. ....

ukończył .....

### **Szkolenie dla abonentów sieci radiowej UKF ochrony przeciwpożarowej**

Zgodne z ramowym zakresem szkolenia abonentów sieci radiowych, określonym w instrukcji w sprawie łączności w sieciach radiowych UKF Państwowej Straży Pożarnej  
(Dz. Urz. z 2009 r., Nr 1, poz. 16)

i

**może być abonentem sieci radiowej UKF ochrony przeciwpożarowej  
przez okres 5 lat od daty wystawienia zaświadczenia**

....., dnia .....r.  
(miejsowość)

Nr .....

ORGANIZATOR

.....  
(pieczęć, podpis)



.....  
(pieczęć podłużna)

## ZAŚWIADCZENIE

.....  
(imię i nazwisko)

urodzon .... dnia ..... r.

w ..... woj. ....

ukończył ..... w okresie od ..... do .....

### **Przeszkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej (dot. strażaków w służbie kandydackiej)**

....., dnia .....r.  
(miejsowość)

Nr .....

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)



.....  
(pieczęć podłużna)

## ZAŚWIADCZENIE

.....  
(imię i nazwisko)

urodzon .... dnia ..... r.

w ..... woj. ....

ukończył .....

### **Szkolenie dla abonentów sieci radiowej UKF ochrony przeciwpożarowej**

Zgodne z ramowym zakresem szkolenia abonentów sieci radiowych, określonym w instrukcji  
w sprawie łączności w sieciach radiowych UKF Państwowej Straży Pożarnej  
(Dz. Urz. z 2009 r., Nr 1, poz. 16)

i

**może być abonentem sieci radiowej UKF ochrony przeciwpożarowej  
przez okres 5 lat od daty wystawienia zaświadczenia**

....., dnia .....r.  
(miejscowość)

Nr .....

ORGANIZATOR

.....  
(pieczęć, podpis)



.....  
(pieczęć podłużna)

## ZAŚWIADCZENIE

.....  
(imię i nazwisko)

urodzon .... dnia ..... r.

w ..... woj. ....

ukończył ..... w okresie od ..... do .....

### **Przeszkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej (dot. strażaków w służbie kandydackiej)**

....., dnia .....r.  
(miejscowość)

Nr .....

Komendant

.....  
(pieczęć, podpis)